

มหัศจรรย์เส้นทางสีเขียว เรียนรู้วิถีชุมชน

AMAZING GREEN ROUTE

จังหวัดเชียงราย ↓ จังหวัดพิจอง

AMAZING
GREEN
ROUTE

สารบัญ

๔

เพียงเข้าใจ 7 Greens

๖

เส้นทางเมืองแม่ฟ้าหลวง
มหิศจรรย์แห่งชีวิตคนกับป่า
สืบสานวิถีเกษตรยั่งยืน
สู่อาณาจักรคาเฟ่ระดับโลกไทย
จังหวัดเชียงราย

เส้นทางเมืองเก่าตะกั่วป่า
หลากหลายมรดกวัฒนธรรม
งามล้ำทรัพยากรป่าชายเลน
สู่ความยั่งยืนวิถีคนเกาะยาว

จังหวัดพังงา

๖๖

AMAZING GREEN ROUTE

มหัศจรรย์เส้นทางสีเขียว เรียนรู้อวิถีชุมชน

เส้นทางท่องเที่ยวสีเขียวนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมของ 7 Greens ที่จะพานักท่องเที่ยวออกเดินทางไปสัมผัสกับธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่ยังคงได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี รวมไปถึงเป็นเส้นทางตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชน หรือเจ้าบ้านที่ใส่ใจในการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการรักษาความสะอาด การกำจัดสิ่งปฏิกูล การงดใช้ภาชนะที่ทำจากโฟมหรือพลาสติก เป็นต้น อีกทั้งเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวหันมาสนใจการท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำความเข้าใจและเคารพในความเชื่อ ค่านิยม จารีตของคนในท้องถิ่น ปลูกจิตสำนึกให้มาท่องเที่ยวธรรมชาติมากขึ้น ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย เจียบสงบ ทั้งหมดนี้มีส่วนช่วยดูแลรักษาให้ธรรมชาติคงอยู่อย่างงดงามและยั่งยืนสืบไป

เริ่มต้นด้วย

Green Heart

การเดินทางท่องเที่ยวด้วยหัวใจ
ที่เคารพในวิถีธรรมชาติ วัฒนธรรม
ประเพณีท้องถิ่น รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
ที่จะตามมาจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับการท่องเที่ยว

Green Logistics

การเดินทางสู่จุดหมายปลายทางท่องเที่ยว
โดยเลือกใช้พาหนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เน้นการประหยัดพลังงาน มีการใช้พลังงาน
ทดแทน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

Green Community

การท่องเที่ยวในชุมชน
ที่มีการบริหารจัดการ
ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว
โดยคำนึงถึงความยั่งยืน
ของสิ่งแวดล้อม สังคม
และวัฒนธรรม โดยชุมชน
มีการกำหนดทิศทาง
ท่องเที่ยวและจัดการ
ผลประโยชน์อย่างสมดุล

เพียงเข้าใจ 7 Greens

การท่องเที่ยวของบ้านเรา
ก็ยั่งยืนได้..ไม่ยากเลย

Green Service

การเลือกใช้บริการธุรกิจ
ด้านการท่องเที่ยวที่มีความใส่ใจ
และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม
ในทุกกระบวนการ
ทั้งการเลือกใช้วัตถุดิบ
การจัดการของเสียและการใช้น้ำ
ใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า

Green Plus

การเดินทางท่องเที่ยวพร้อมคืนประโยชน์
กลับสู่สังคมด้วยกิจกรรมจิตสาธารณะ
อันหลากหลายพร้อมทั้งบอกต่อ
ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ นักเดินทาง
คนต่อไปช่วยกันดูแลรักษาโลกใบนี้
อย่างยั่งยืน

Green Attraction

การเขียนแหล่งท่องเที่ยว
ที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม
วิถีชีวิต โดยมีการจัดการ
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
มุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของ
ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

Green Activity

การประกอบกิจกรรม
ท่องเที่ยวด้วยความสุข
สนุกสนาน เพลิดเพลิน
พร้อมสร้างโอกาสในการเรียนรู้
และประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หากทุกคนเริ่มต้นจากสำนึก
ในจุดเล็ก ๆ ที่สามารถทำได้ง่าย ๆ
ไม่กี่วันหนึ่งข้างหน้า
สถานที่ท่องเที่ยวของไทยที่ใคร ๆ
ก็อยากมาเยี่ยมเยียน คงอยู่ได้
อย่างยั่งยืนไปอีกนาน...แสนนาน

เส้นทางเมืองแม่ฟ้าหลวง
มหัศจรรย์แห่งชีวิตคนกับป่า
สืบสานวิถีเกษตรยั่งยืน
สู่อาณาจักรกาแพอะราบีกาไทย
จังหวัดเชียงราย

เชียงราย จังหวัดเหนือสุดแดนสยาม แวดล้อมด้วยภูเขาสูง ป่าไม้ และแม่น้ำ ผู้คนตั้งถิ่นฐานอาศัยตั้งแต่บ้นยอดดอย ไปจนถึงบริเวณที่ราบในระหว่างหุบเขา ชาวเชียงรายจึงมีชีวิตผูกพันกับผืนป่ามาช้านาน เส้นทางนี้จะพาไปตามรอยความสำเร็จของ **โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ** เรียนรู้การพลิกฟื้นผืนดินที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นแหล่งปลูกพืชเสพติด จนปัจจุบันกลายเป็นดินแดนเขียวขจีที่เต็มไปด้วยพืชเศรษฐกิจ

เริ่มต้นด้วยการไปเยี่ยมชม **ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานฝีมือ** สินค้าแบรนด์ “ดอยตุง” พร้อมเรียนรู้การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ จากนั้นดื่มด่ำกับอาณาจักรดอกไม้เมืองหนาวที่ **สวนแม่ฟ้าหลวง** เรียนรู้เกี่ยวกับพืชที่สร้างคุณค่าให้กับชาวดอยตุงที่ **นวดดี** และน้อมรำลึกเรื่องราวของราชสกุลมหิดล ณ **หอแห่งแรงบันดาลใจ** ลงจากดอยมาศึกษาข้อมูลพืชน้ำมันมากคุณประโยชน์ โดยเฉพาะด้านสุขภาพ ณ **ศูนย์วิจัยและพัฒนาชาบ้านแม่ฟ้าหลวง** ต่อจากนั้นไปชิมชั้บวิถีเกษตรแบบยั่งยืนใน **ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ** และไปปิ่นจักรยานเที่ยวรอบ **หมู่บ้านปางฟ้า** สัมผัสงานศิลปกรรมศาสตร์โลกที่ **จินนาสิกข์ณ์ มิราเคิล ออฟ สภา** ปิดท้ายเส้นทางบน **ดอยช้าง** ณ อาณาจักรกาแพอะราบีกาไทย

สมเด็จพระย่า

แม่ฟ้าหลวงของชาวไทยทั้งแผ่นดิน

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จพระย่า) มีพระนามเดิมว่า สິงวาลย์ ตะละภัฏ เป็นพระชายาในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก พระราชชนนีในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ ๘) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) และพระอัยยิกาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ภายหลังพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคต สมเด็จพระย่าทรงอุปถัมภ์ดูแล พระราชโอรส พระราชธิดาทั้งสามพระองค์เพียงลำพังตั้งแต่พระชนมายุเพียง ๒๙ พรรษา ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้านของพระมหากษัตริย์ไทย ไม่ว่าจะเป็น พระราชจริยวัตรอันอ่อนโยน ความพอเพียง ความมุ่งมั่นตั้งใจ และความเอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์ ซึ่งถูกถ่ายทอดสู่พระราชโอรส พระราชธิดาโดยตรง และด้วยพระราชจริยวัตร เปี่ยมพระเมตตาทำให้อัตลอดระยะเวลาที่ทรงมีพระชนม์ชีพ พระองค์ทรงบำเพ็ญ พระราชกรณียกิจเพื่อราษฎรไทยที่อยู่ห่างไกลความเจริญ โดยไม่เลือกชนชั้นวรรณะ เสด็จไปในถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศและได้พระราชทานความช่วยเหลือ ด้านสาธารณสุข อาหาร และสิ่งของอันเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพ

ในปี ๒๕๕๓ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก ประกาศเทิดพระเกียรติสมเด็จพระย่า ในฐานะทรงเป็น บุคคลสำคัญของโลก ที่มีผลงานดีเด่นเพื่อส่วนรวม ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ประยุกต์ การพัฒนามนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม สมเด็จพระย่าไม่ได้ทรงเป็นเพียงต้นแบบชีวิตของพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีของคนไทยทั้งแผ่นดิน

วันแรก

เริ่มต้นเส้นทางด้วยการเรียนรู้ศาสตร์
เข้าใจศิลป์ในพื้นที่ของ โครงการพัฒนา
ดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ต้นแบบของการปลูกป่าในใจ
คนให้เติบโตไปพร้อมกันอย่างยั่งยืน
โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ตั้งอยู่บนเขานางนอน
ครอบคลุมพื้นที่อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย และอำเภอแม่ฟ้าหลวง
จังหวัดเชียงรายเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเขา
ถึง ๖ ชนเผ่า ประกอบด้วย อาข่า ล่าหู่ จีน
ก๊กมินตั๋ง ไทใหญ่ ไทลื้อ และไทลัวะ ซึ่งมี
ประวัติและเรื่องเล่าเกี่ยวกับผืนดินแถบนี้
มาช้านาน ก่อนออกเดินทาง...มาร่วม
ย้อนเวลาเพื่อรับรู้ประวัติความเป็นมา
อันยาวไกลของดอยตุง ที่วันนี้กลายมา
เป็นดินแดนมหัศจรรย์แห่งชีวิตของผู้คน
ที่อาศัยอยู่บนดอยนี้

จากพื้นดินแห่งความมืดมน สู่วิถีใหม่แห่งความหวัง

“ฉันจะปลูกป่าบนผดุงทุ่ง”

พระราชกระแสรับสั่งของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) เมื่อครั้งเสด็จมาเยือนดอยตุง ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๓๐ และทอดพระเนตรเห็นปัญหานานัปการของชาวไทยภูเขาและชนกลุ่มน้อย ที่มีสภาพความเป็นอยู่แร้นแค้น ไม่มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ขาดสัญชาติ และโอกาสทางการศึกษา ทำให้ชาวบ้านต้องทำไร่เลื่อนลอย ปลูกฝิ่น ค้ายาเสพติด และเข้าสู่เส้นทางการค้ามนุษย์เพื่อความอยู่รอด จึงเกิดปัญหาตามมาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งลูกสามจนทำให้ดอยตุง ตกอยู่ในความมืดมดอย่างที่สุด ด้วยสายพระเนตรอันกว้างไกล จึงมีรับสั่งให้สร้างพระตำหนักขึ้น เพื่อใช้เป็นพื้นที่ทรงงาน คืนความอุดมสมบูรณ์ให้ผืนป่า และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น

“ตกลงฉันจะสร้างบ้านที่นี้ แต่ถ้าไม่มี(โครงการดอยตุง) ฉันไม่มา”

จุดเริ่มต้นของ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงถือกำเนิดขึ้นนับจากวันนั้นเป็นต้นมา...

เมื่อแสงสว่างส่องมาจากฟ้าผ่า “แม่ฟ้าหลวง” ของปวงชน

“ลูกกลับมาเถอะ ทางบ้านเมืองน่านทำแล้ว

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรม

มาช่วยเหลือนักเรียนเมืองน่านแล้ว”

นางคำ คำคำจริง

หัวหน้างานทอผ้าชุมชนผลิตและจำหน่ายงานเมื่อ

เป็นคำบอกเล่าจากนางคำ คำคำจริง ที่ได้
รับโอกาสให้เข้ามาทำงานในโครงการพัฒนา
ดอยตุงฯ เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เฮลิศอปเตอร์ เพื่อมาพัฒนาและช่วยเหลือ
ชาวไทยภูเขาให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
เปรียบดั่งสายธารแห่งความหวังที่โปรยลงมา
จากฟ้าผ่าเพื่อปิดเป่าความทุกข์ยากของ
ราษฎรให้จางหายไป

โครงการพัฒนาดอยตุง(พื้นที่ทรงงาม)
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๓๑
ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
โครงการพระราชดำริต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙)
และนำมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาบนพื้นที่ดอยตุง
โดยยึดหลักการแก้ไขแบบบูรณาการคือ หวงจะปลูก
ป่าบนดอยตุง จำเป็นต้องปลูกคนด้วย

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหานี้ไม่สามารถ
เกิดขึ้นได้เพียงชั่วข้ามคืน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
ปลูกป่าในใจคนก่อน โดยการพัฒนาศักยภาพคน
ควบคู่กับสิ่งแวดล้อม และปลูกจิตสำนึกให้คนอยู่ร่วม
กับธรรมชาติอย่างยั่งยืน เริ่มจากการจ้างแรงงานเพื่อ
ปลูกป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย ปลูกพืชเศรษฐกิจเป็นของ
ตัวเอง เช่น กาแฟ และแมคคาเดเมีย เมื่อชาวบ้าน
เห็นคุณค่าของผลผลิตจากพืชเหล่านี้ จึงเกิดความ
รู้สึกความหวังและอยากจะทำอนุรักษ์ผืนป่าไว้
ตั้งเป็นพุทธบูชาจากธรรมชาติที่สร้างมูลค่าให้กับ
พวกเขา เป็นเวลากว่าสามสิบปีที่โครงการพัฒนา
ดอยตุงฯ ได้พยายามซึมซับสิ่งเหล่านี้จนประสบความสำเร็จ
ในที่สุดการบุกเบิกพื้นที่ป่าเพื่อปลูกฝิ่น
จึงได้หมดไปอย่างถาวร

จากรากฐานที่ถูกวางไว้อย่างมั่นคงแล้ว ต่อมาคือการยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน โดยมี การจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อสังคมขึ้น ๕ หน่วย ประกอบด้วย หัตถกรรมอาหารแปรรูป การเกษตร การท่องเที่ยว และกาแฟ ดอยตุง ซึ่งทั้ง ๕ หน่วยนี้ มีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะสร้างงานและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับคนบนดอยตุงแล้ว ชาวบ้านยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีโอกาสทางการศึกษา มีความรู้ และมีทักษะในการใช้ชีวิต สามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี

จากท้องฟ้าที่เคยมืดมิด วันนี้กลับสว่างไสว ดอยตุงกลายเป็น "มหาวิทยาลัยที่มีชีวิต" ต้นแบบของธุรกิจเพื่อสังคมและการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงอินทราธิบดีฯ พระสวามีในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำริให้มูลนิธิพัฒนาชนบทดอยตุง ดำเนินงานพัฒนาชนบทดอยตุง โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนบนดอยตุงให้มีความเจริญ ความจน และความไม่รู้อีกต่อไป ชาวไทยภูเขาจึงถวายพระสมัญญานามสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอว่า "แม่ฟ้าหลวง" ของปวงชน

ก่อน

หลัง

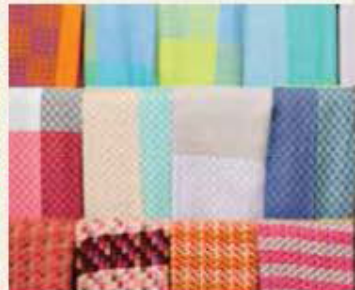
ดอยตุงโมเดล ก้าวไกลยอมรับ

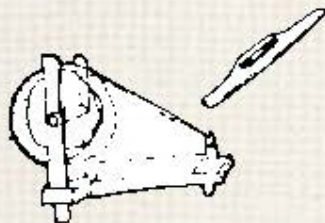
จากผลสำเร็จของการพัฒนาดอยตุง เปลี่ยนผืนดินที่ปลูกฝิ่น ซึ่งเป็นพืชที่ให้สารเสพติดและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และสังคม มาเป็นผืนดินที่ร่มเย็น ด้วยป่าเศรษฐกิจสีเขียว ชุมชนที่ใหม่ให้กับชาวดอยตุง ความสำเร็จนี้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วโลก และกลายเป็น "ดอยตุงโมเดล" หลายประเทศที่ประสบปัญหาคล้ายกัน นำหลักการนี้ไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ของตน เช่น สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา อินโดนีเซีย และอัฟกานิสถาน เป็นต้น

วันนี้จะพาไปสัมผัสกับกิจกรรมต่างๆ
ของโครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ ที่แสดงให้เห็นถึง
ผลการดำเนินงานตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จะได้พูดคุย
ทักทาย กับชาวดอยตุงอย่างเป็นกันเอง รวมไปถึงได้เรียนรู้
การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจาก **ศูนย์ผลิตและจำหน่าย
งานมือ** ซึ่งตั้งอยู่ที่เชิงดอยตุง ในตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย
มีโรงงานผลิตสินค้าหัตถกรรม ซึ่งเป็น ๑ ใน ๕ หน่วยธุรกิจ
เพื่อสังคม เปิดให้นักท่องเที่ยวเดินชมกรรมวิธีการผลิตผ้าทอ
และกระดาษสา ที่สร้างสรรค์จากวัตถุดิบธรรมชาติผสมผสาน
กับทักษะงานฝีมือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านและ
การออกแบบที่ทันสมัย จนได้เป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง
ภายใต้แบรนด์ "ดอยตุง" ซึ่งเป็นที่ยอมรับ
จากทั้งในและต่างประเทศ

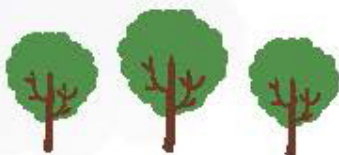
๑ โรงงาน ทอผ้า-เย็บผ้า

ยลวิถีผ้ากอแห้งดอยตุง

จากการปลูกป่า มาสู่การปลูกคน ไม่เพียงสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับผืนดินบนดอยตุงเท่านั้น แต่ต้องสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพให้กับชาวดอยตุงเช่นกัน เริ่มต้นจากสิ่งง่าย ๆ ใกล้เคียงตัว ชาวเขาบนดอยตุง มีภูมิปัญญา มีความสามารถอะไรบ้าง ก็นำมาต่อยอดพัฒนาให้เป็นวิชาชีพ เช่น ป้าคำ ต้าคำจริง มีความรู้ด้านการทอผ้ามาจากบรรพบุรุษ จึงได้รับโอกาสให้มาเรียนรู้ฝึกฝนการทอผ้าพัฒนาเป็นอาชีพ สืบสานปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพัฒนาคนบนดอยตุง ให้มีการอยู่ดีกินดี จากที่ทอผ้าตัวเล็ก ๆ เพียงไม่กี่ตัว ปัจจุบันกลายเป็น โรงงานทอผ้า-เย็บผ้า ที่ก้าวสู่อุตสาหกรรมผ้าทอส่งออกระดับโลก

มองศิลปะงาม... นามกระดาศสา

ฝั่งตรงข้ามของโรงงานทอผ้า เป็นที่ตั้งของโรงงานกระดาษสา ต้นปอสาเป็นไม้พื้นถิ่นของดอยตุงที่มีจำนวนมาก จึงนำไปสีกอกของกิ่งปอสา กับเศษวัสดุธรรมชาติอื่นๆ มาสร้างเสริมเติมแต่งโอเดียดจนเกิดเป็นกระดาษสา ผลิตภัณฑ์รักษ์โลกอีกอย่างหนึ่งของแบรนด์ดอยตุง ปัจจุบันโรงงานกระดาษสา มีกระบวนการผลิตสองรูปแบบ คือ แบบญี่ปุ่นและแบบไทย เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมการผลิตและเรียนรู้การช้อนเยื่อกระดาษสาด้วยตัวเอง

เปลือกรังปอสาตากแห้ง

ก้อนเยื่อกระดาษ

เศษใบไม้

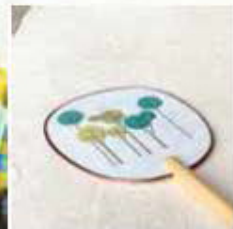
ดอกไม้

ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ

เนื่องจากเป็นงานศิลปะรักษ์สิ่งแวดล้อม สีส้มกระดาษที่ใช้จึงเป็นสีย้อมผักที่ผ่านการวิจัยมาแล้วว่าไม่เป็นอันตรายต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค ในส่วนของสวดลาย จะนำเศษวัสดุจากธรรมชาติที่ได้ในพื้นที่ จำพวกเศษใบไม้ ดอกไม้จากสวนแม่ฟ้าหลวง มาตกแต่งเพิ่มลูกเล่น หรือสกรีนลายที่แสดงเอกลักษณ์ของดอยตุง เช่น ขนเผ่าทั้งหก ดอกไม้พื้นถิ่น เป็นต้น พร้อมกับแปรรูปเป็นสมุดจดบันทึก พัด กลองใส่ของ และการ์ด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กระดาษกลายเป็นสินค้าที่ใช้งานได้หลากหลาย

นักท่องเที่ยวที่มาเยือน หลังจากเยี่ยมชมกระบวนการทอผ้าและการผลิตกระดาษสาแล้ว สามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์คุณภาพ "ดอยตุง" ได้ภายในโรงงานทอผ้า ซึ่งรายได้ทุกบาทนั้นจะคืนกลับสู่ชุมชนและเข้าสู่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เพื่อนำไปพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อไป

นอกเหนือจากโรงงานทั้งสองแล้ว ภายในศูนย์ ยังมี อีก ๓ โรงงานย่อย ได้แก่ โรงงานยิงพรม โรงคว่ำกาแฟ และโรงงานเซรามิก ซึ่งเป็นโรงงานขยายผลสาส์นของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ หากสนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ควรติดต่อเจ้าหน้าที่สงวน

โรงงานสีเขียว ผลิตภัณฑ์จากใจ

เบื้องหลังภูมิทัศน์อันสวยงามและสะอาดตาของศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมีอนั้น มีระบบการดำเนินงานเรื่องสิ่งแวดล้อมที่แข็งแกร่งตามหลักการ ๕ ส ได้แก่ สะอาด สะดวก สะอาด สร้างมาตรฐาน และสร้างนิสัย ที่พนักงานทุกคนจะต้องยึดถือปฏิบัติ ภายในศูนย์ฯ จะพบถังขยะแยกประเภทวางไว้ตามจุดต่าง ๆ ขยะอันตรายจะนำไปฝังกลบ ส่วนขยะที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในโรงงานต่อได้ จะส่งต่อมายังแผนกคัดแยก นอกจากนี้เมื่อถึงเวลา ๑๖.๓๐ น. ของทุกวัน พนักงานทุกคนในโรงงานทอผ้าจะช่วยกัน

เก็บกวาดขยะแล้วนำไปแยกประเภท เศษผ้าที่เหลือจากการทอหรือตัดเย็บจะนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ พวงกุญแจ กระเป๋าต่างค์ และกระดุมเพื่อจำหน่ายและใช้ในโครงการพัฒนาโดยตุงฯ เป็นการลดปริมาณขยะฝังกลบได้อย่างมาก อีกหนึ่งกิจกรรมของโรงงานสีเขียวคือ มีการให้คะแนนแผนกที่คัดแยกขยะถูกต้อง โดยทุกสิ้นปีมีการรวมคะแนนว่าแผนกใดได้เยอะที่สุด ก็จะได้รางวัลและประกาศนียบัตร เพื่อเป็นกำลังใจและสร้างความภูมิใจให้กับพนักงานต่อไป

เศษผ้าที่เหลือจากการทอหรือตัดเย็บ
จะนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์
พวงกุญแจ กระเป๋าใส่ต่างค์ และกระดุม

เครื่องผลิตน้ำร้อนจากพลังงานชีวมวล

โรงงานต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโดยตุงฯ
ใช้เครื่องผลิตน้ำร้อนจากพลังงานชีวมวลสำหรับการต้ม
ฟอก ตาก และเผา รวมไปถึงกระบวนการอบแห้ง
แมคคาเดเมีย โดยนำกะลาแมคคาเดเมีย กะลากาแฟ
เศษกระดาษสา เศษผ้า มาแปรรูปเป็นเชื้อเพลิงผลิต
น้ำร้อนเพื่อส่งไปใช้ยังโรงงาน สามารถลดต้นทุนการใช้แก๊ส
และลดปริมาณขยะสู่บ่อฝังกลบได้อย่างมหาศาล

ข้าง ๆ โรงงานสีเขียว ยังมีสวนสีเขียวให้เยี่ยมชม

ไม่ไกลจากโรงงาน จะได้ยินเสียงเพลงดังแว่วมาเดินตามเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ จะไปเจอกับฟาร์มแม่ไก่อารมณ์ดี เสียงเพลงนี้ เปิดบรรเลงให้แม่ไก่ในฟาร์มฟัง พร้อมวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนาน เพื่อให้แม่ไก่ฟักไข่อย่างมีความสุข ในขณะเดียวกัน แม่ไก่เหล่านี้ยังได้กินอาหารปลอดภัยและมี เช่น พืชผักจากสวนในโครงการ ไข่ไก่ที่นี้จึงเป็นไข่ออร์แกนิก ฟองโต คุณภาพดี

ถัดจากฟาร์มก็จะพบบ่อบำบัดน้ำเสียระบบบึงประดิษฐ์ ("ระบบบึงประดิษฐ์" เป็นศัพท์เฉพาะที่ใช้เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ) ซึ่งอาศัยวิธี "ใช้ธรรมชาติ ช่วยธรรมชาติ" เป็นหลัก

ประกอบด้วย เครื่องเติมอากาศสำหรับเพิ่มออกซิเจนให้แก่น้ำ เสริมด้วยการปลูก
ต้นกกและหญ้าแฝกให้รากทำหน้าที่เป็นที่อยู่ของแบคทีเรียช่วยกำจัดของเสีย
ที่มีอยู่ในน้ำ ประกอบกับปลูกต้นพุทธรักษาไว้ด้านข้างบ่อ ช่วยดูดซับของเสียและ
ทำให้น้ำสะอาดยิ่งขึ้น ได้มาตรฐานเพียงพอที่จะปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ
โดยไม่ทำลายระบบนิเวศ ส่วนต้นกกและหญ้าแฝกที่ปลูกในบึงประดิษฐ์ สามารถ
นำไปใช้เป็นวัสดุติบในงานหัตถกรรมทอผ้าได้ เช่น ผ้ารองจาน ผ้าปูโต๊ะ เป็นต้น
ส่วนน้ำที่บำบัดแล้ว นำไปใช้รดต้นไม้ในบริเวณโรงงานและแปลงผักได้ต่อไป

ใกล้ ๆ กันจะพบแปลงผักสวนครัวปลอดสารพิษ มีทั้งผักกาด หัวหอม ผักชี
มะเขือ และพืชผักอีกนานาชนิด ซึ่งปลูกโดยใช้ปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอยและปุ๋ยหมัก
ไส้เดือน ส่วนผลผลิตที่ได้จะส่งไปยังครัวเรือนบนดอยดง

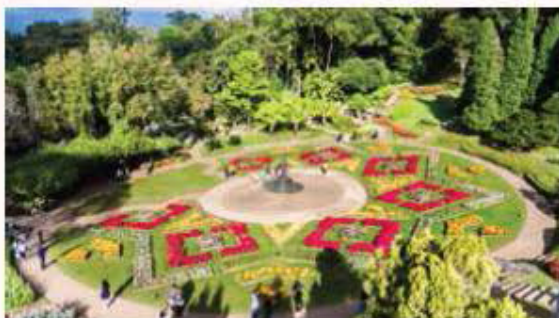
อิมพอร์ตกับเมนูปลอดสาร

มือกลางวันนี้ เดินทางขึ้นมายังดอยดง เพื่อเติมพลังกาย
ให้พร้อมสำหรับกิจกรรมช่วงบ่ายที่ครัวตำหนัก ข้าวกล้องอินทรีย์
กลิ่นหอมชวนหิว ถูกนำมาเสิร์ฟพร้อม กับเมนูอร่อยของทางร้าน
ได้แก่ ข้าวผัดดอยดง แกงฮังเลหมู เมี่ยงปลาดอยดง และอาหาร
พื้นเมืองอีกมากมาย ความพิเศษของที่นี่คืออาหารทุกจานใช้วัตถุดิบ
สดใหม่ในท้องถิ่น ข้าวและผักล้วนปลอดสารพิษ ไม่ใช้สารเคมีตลอด
กระบวนการผลิต จึงมั่นใจได้ว่าทุกเมนูสดใหม่ปลอดภัยแน่นอน

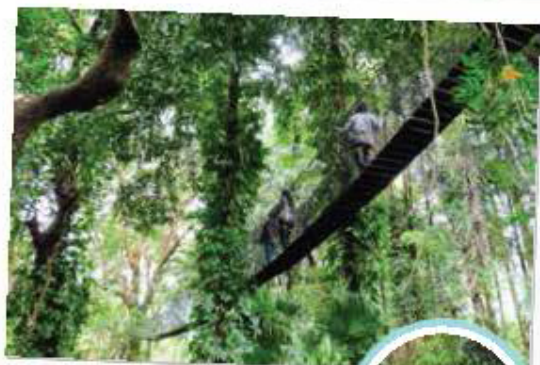
สวนแม่ฟ้าหลวง สวนแห่งการสร้างชีวิต

สวนแม่ฟ้าหลวง ไม่ได้มีเพียงหมู่มวลดอกไม้ผลิบานแต่งแต้มความงาม แต่ยังเป็นสวนที่มอบชีวิตให้กับผู้คนบนดอยได้มีอาชีพ มีรายได้ เพิ่มทักษะการปลูกต้นไม้ ดอกไม้ และพรรณไม้เมืองหนาวต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมความงดงามของดอกไม้เหล่านี้ตลอดทั้งปี ภายในสวนสามารถเดินชมสวนต่างๆ ที่ถูกจัดไว้อย่างสวยงาม อาทิ สวนเขาวงกต สวนหิน สวนสับประรดสี สวนน้ำเก่าทำใหม่ ซึ่งเป็นบ่อเก็บน้ำที่ผ่านกระบวนการบำบัดมาแล้ว เพื่อใช้รดสนามหญ้า และต้นไม้ในหน้าแล้ง

บริเวณลานกลางสวน จะได้ตื่นตาในความยิ่งใหญ่ของ "ประติมากรรมความต่อเนื่อง" ที่ตั้งสูงเด่น แปลงความหมายว่า "สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เสด็จมาแล้ว จะทำอย่างไรต่อไป ไม่ใช่แค่แล้วปล่อยให้" นอกจากสวนดอกไม้แล้ว ยังมีร้านค้าแปดดอยดุง และร้านค้าจำหน่ายงานฝีมือ ซึ่งช่วยให้เกษตรกร คนสวน และชาวดอยดุงได้มีงานทำ

ในปี ๒๕๓๖ สวนแม่ฟ้าหลวงได้รับรางวัล พาต้า โกลด์ อวอร์ดส์ (Pata Gold Awards) จากสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สาขาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สวนแห่งนี้จึงเป็นตั้งหวังโชแห่งการพัฒนาที่ยังคงหมั่นอย่างต่อเนื่องเพื่อหล่อเลี้ยงผู้คนบนดอยดุงจวบจนทุกวันนี้

สัมผัสป่าดอยตุง กับ

Doi Tung Tree Top Walk

ภายในสวนแม่ฟ้าหลวงมีกิจกรรม **สะพานเดินเรือนยอดไม้ดอยตุง (Doi Tung Tree Top Walk)** ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ผจญภัยไปบนสะพานสูงกว่า ๓๐ เมตร จากพื้นดิน เรียนรู้เกี่ยวกับผืนป่าดอยตุงตลอดระยะทาง ๒๙.๕ เมตร ซึ่งจะพาย้อนเวลาไปพบกับป่าดั้งเดิมที่มีน้ำซึมไหลอยู่เบื้องล่าง แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า ตื่นตากับความใหญ่โตของต้นไม้เตี้ยยักษ์และพรรณไม้ตามฤดูกาล จากนั้นพบกับแปลงกาแฟที่ปลูกให้ชมทั้งแบบดั้งเดิมในลักษณะปลูกแซมใต้ต้นไม้ใหญ่ และแบบขั้นบันได พร้อมกับดื่มด่ำกับทัศนียภาพที่มองเห็นดอยช้างมูบ จุดสูงสุดของเขานางนอน ปิดท้ายเส้นทางที่แปลงหญ้าแฝก ซึ่งปลูกให้นักท่องเที่ยวได้ชมเป็นตัวอย่าง

สะพานเดินเรือนยอดไม้ที่นี่สร้างด้วยวัสดุไม้เต็งแดง กลมกลืนกับธรรมชาติ มีกลไกก่อสร้างที่ไม่เบียดเบียนสภาพแวดล้อมโดยรอบ เพิ่มความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวด้วยระบบความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานตลอดเส้นทาง

หญ้าแฝก พืชมหัศจรรย์

อีกหนึ่งสมเด็จยามีความเป็นห่วงต่อชาวบ้านบริเวณดอยตุง เนื่องจากประสบปัญหาหน้าดินพังทลายบ่อยครั้ง ส่งผลให้แหล่งน้ำตื้นเขินและขุนชัน ไม่สามารถอุปโภค บริโภคได้ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงเล็งเห็นคุณสมบัติของหญ้าแฝก พืชมหัศจรรย์สารพัดประโยชน์ ด้วยรากที่ยาวของหญ้าแฝก สามารถยึดเกาะหน้าดินบนพื้นที่ลาดชัน และช่วยกำจัดตะกอนในดิน ทำให้ดินไม่ทรุดตัวและชุ่มน้ำ ปูกลพชีพอะไรก็เติบโตได้ดี จึงกราบบังคมทูลแก่สมเด็จย่าให้ทรงนำไปปลูกแก้ไขปัญหาคือดอยตุง หญ้าแฝกจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ป่าดอยตุงเติบโตอย่างทุกวันนี้

นวัตน์ ปฐมบทแห่งพืชเศรษฐกิจดอยตุง

นวัตน์ แปลว่า ๕๐ เมื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ พระราช ได้ทรงปลูกต้นกล้าแมคคาเดเมียและกาแฟอะราบิกาเป็นปฐมฤกษ์ ณ บริเวณป่าเศรษฐกิจอันกว้างใหญ่บนดอยตุงภายใต้ชื่อ นวัตน์

ทำความรู้จักแมคคาเดเมียและกาแฟอะราบิกา

แมคคาเดเมีย

เก็บเกี่ยวได้ช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน

กาแฟ

เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์

แมคคาเดเมียเป็นพืชตระกูลเดียวกับพืชท้องถิ่นดอยตุง คือ ต้นก่อ ส่วนกาแฟเป็นพืชที่เติบโตได้ดีในต้นไม้ใหญ่ พืชทั้งสองชนิดต้องปลูกบนพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ๘๐๐ เมตรขึ้นไป จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะนำมาปลูกบนดอยตุง เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณป่าไม้ ตามหลักการที่ว่า ต้นกาแฟยิ่งมากป่าไม้ยิ่งเพิ่ม อีกทั้งเป็นพืชที่สามารถดูแลรวมกันได้ เพราะมีฤดูกาลออกดอกและเก็บเกี่ยวไม่ตรงกัน จึงมีผลผลิตให้ชาวบ้านเก็บเกี่ยวได้ทั้งปี

นวัตน์ คือ ต้นแบบธุรกิจเพื่อสังคมไทยที่ปลูก ดูแล และแปรรูปพืชเศรษฐกิจของดอยตุง ก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือของบริษัทเอกชนที่ต้องการตอบแทนคุณแผ่นดิน ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมและเรียนรู้เกี่ยวกับต้นแมคคาเดเมียและกาแฟอะราบิกาได้ ปัจจุบัน นวัตน์ได้ยกแปลงกาแฟส่วนหนึ่งให้ชาวบ้านดูแล รวมถึงแจกต้นกล้าให้ชาวบ้านนำไปปลูกบนที่ดินส่วนตัว จนสามารถผลิตและจำหน่ายกาแฟเป็นของตนเองได้แล้ว ตัวอย่างเช่น Slow Coffee จากดอยผาฮี้ที่เติบโตเป็นกาแฟคุณภาพของประเทศ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จอีกขั้นของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ที่สามารถช่วยให้ชาวบ้านพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน แมคคาเดเมียและกาแฟอะราบิกา จึงกลายเป็นพืชสำคัญที่ทำให้คนยืนได้ ป่าไม้ยืนต้น

๑. นำผลสดที่ร่วงจากต้น
มาแกะเอาเปลือก เพื่อเอากะลา
แมคคาเดเมียออกมา

๒. นำกะลาแมคคาเดเมีย
ไปอบให้แห้งด้วยแก๊ส
เป็นเวลา ๗ วัน ๗ คืน

๓. แกะกะลา
เอาเปลือกกะลาออก
จะได้เมล็ดแมคคาเดเมีย

๔. นำเมล็ดไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น แมคคาเดเมียอบ
แมคคาเดเมียนัทบด หากเป็นเศษชิ้นเล็ก ๆ
จะนำไปโรยหน้าเค้ก หรือใช้เป็นส่วนผสมของคุกกี้

เรียนรู้การแปรรูปแมคคาเดเมีย... ร้อยประโยชน์จากยอดสุรากลั่น

โดยทุกส่วนของผลแมคคาเดเมียสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้หลากหลาย ดังนี้

๑. เปลือกผลสดที่ได้จากการแกะกะลา
นำไปบดละเอียดเพื่อทำปุ๋ยบำรุงต้น
แมคคาเดเมียทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีได้

๒. เปลือกกะลานำไปทำเป็นเชื้อเพลิง
ผลิตน้ำร้อนจากพลังงานชีวมวลและ
สามารถนำมาวางล้อมเครื่องปั้นดินเผา
แล้วนำไปเผาเพื่อให้เกิดลวดลาย
แปลกใหม่บนเซรามิก

๓. ขี้เถ้าจากการเผาเปลือกกะลานำมา
ผสมกับน้ำยาเคมี จะได้เป็นน้ำยา
เคลือบสำหรับเครื่องปั้นดินเผา

เนื่องจากต้นแมคคาเดเมีย
บนดอยดงปลูกโดยไม่ใช้สารเคมี สิ่งจึง
สามารถมาทำรังบนต้นได้ พร้อมช่วย
ผสมเกสรดอกไม้ ทำให้ปัจจุบันดอยดง
มีผลผลิต "น้ำผึ้งจากดอกแมคคาเดเมีย"
จำหน่ายเป็นที่แรกและที่เดียวใน
ประเทศไทย กล่าวได้ว่าตั้งแต่ยอด
สุรากลั่นของต้นแมคคาเดเมียสามารถ
นำมาใช้ประโยชน์ เพิ่มมูลค่า แปรรูป
เป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายได้มากมาย และ
ที่สำคัญยังช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย

เปิดบ้านมาลา

มนต์เสน่ห์แห่งผืนป่า ดอยช้างมูบ

หลงเสน่ห์ความงามแห่งราชินีดอกไม้ และพืชพรรณหายาก ณ **สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ดอยช้างมูบ** แหล่งรวบรวมกุหลาบพันปีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชประสงค์ให้สร้างสวนนี้ขึ้นเพื่อลดการค้าและการเสพยาเสพติด โดยพื้นที่เดิมตรงส่วนนี้เคยเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด ดังนั้น การมาสร้างสวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ดอยช้างมูบ จึงเป็นการลดจำนวนเส้นทางขนส่งยาเสพติด และยังสร้างงานให้คนในพื้นที่ พร้อมกับใช้เป็นสถานีเพาะพันธุ์กล้วยไม้ให้กลับคืนสู่ป่า

ภายในสวนมีทางเดินลัดเลาะนำพาไปหาห่มุบลดอกไม้ อาทิ ดอกกุหลาบพันปีทั้งพันธุ์แท้และพันธุ์ผสมตระกูลโรโดเดนดรอน อาซาเลีย กุหลาบเมืองจีน กุหลาบพันปีคำแดง ไม้ดอกเมืองหนาว เช่น รักเร่ กะหล่ำประดับ คาเมียเลีย อาจูกำลังกลิ่นหอมและสีสดใสตัดกับทิวสนสามใบ เฟิร์นและมอสที่ขึ้นเขียวขจีตลอดเส้นทาง

สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง เป็นสวนในฝันที่คงความงามของธรรมชาติไว้อย่างสมบูรณ์แบบ ด้วยการปลูกต้นไม้อนุรักษ์เพิ่มและแทรกดอกไม้ลงไปในพื้นที่เดิมอย่างกลมกลืน โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อมเดิมของพื้นที่ และสามารถเที่ยวได้ทั้งปี ทั้งหมดนี้ ทำให้สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ดอยช้างมูบ ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทแหล่งท่องเที่ยว จากการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ในปี ๒๕๕๓ เป็นที่น่ายกย่องชื่นชมของชาวดอยดอยอย่างยิ่ง

สวยงามดังภาพฝัน...

อัมใจ อัมกาย ณ ลานกลางสวน

ยามเย็น เหม่อมมองท้องฟ้า นิ่งฟังเสียงนกร้อง สุดกลิ่นอายแมกไม้
งามตาที่อยู่รอบตัว ในบรรยากาศร่มรื่น และเต็มอ้อมกับกิจกรรมบาร์บีคิว
ณ ลานกลางสวนรุกขชาติฯ มีเมนูท้องถิ่นที่ใช้พืชผักซึ่งปลูกตามฤดูกาล
ในดอยดุงมาปิ้งย่างให้ลิ้มลอง สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมนี้
สามารถติดต่อเจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาดอยดุงฯ ได้

จากดอยช้างมูบไป
ไม่กี่ไกล จะพบกับ จุดชมวิว
ฐานปฏิบัติการณ์ดอยช้างมูบ
เป็นจุดชมพระอาทิตย์ลับ
ขอบฟ้าทั้งดงามและสามารถ
มองเห็นความงามของผืนป่า
และแนวเขาฝั่งสาธารณรัฐ
แห่ง สหภาพ เมียน มา
อันกว้างใหญ่ได้สุดสายตา

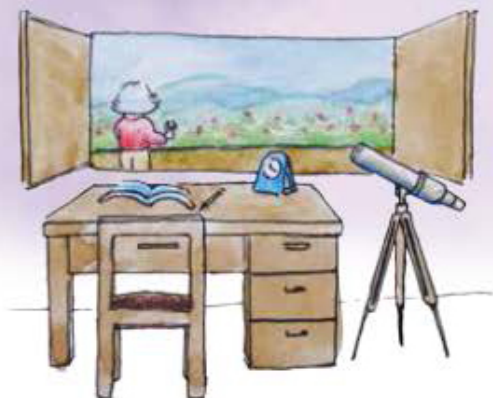
วันที่สอง

จุดหมายแรกของเช้าวันนี้คือ พระตำหนักดอยตุง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงสร้างพระตำหนักแห่งนี้ขึ้นจากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เอง เพื่อเป็นที่ประทับและทรงงานแก้ไขปัญหาบนดอยตุงเมื่อครั้งทรงมีพระชนม์ชีพ มีการออกแบบเรียบง่ายด้วยสถาปัตยกรรมล้านนาผสมผสานขาลาดที่มีกลิ่นอายของพระตำหนักเดิมในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ปัจจุบันเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นรอบ รอบละ ๒๐ นาที โดยเจ้าหน้าที่จะจัดเครื่องบรรยายเกี่ยวกับพระตำหนักพร้อมหูฟังไว้บริการ ใครที่พกกล้องถ่ายรูปไปสามารถถ่ายภาพได้เฉพาะด้านนอกและโดยรอบพระตำหนักเท่านั้น

สัมผัสความอบอุ่นจากดวงดาว ณ พระตำหนักดอยตุง

ก้าวแรกที่เข้าสู่พระตำหนัก สัมผัสได้ถึงความอบอุ่นหัวใจเมื่อเห็นเครื่องใช้ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ถูกจัดวางไว้ตามมุมต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงโปรดการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เห็นได้จากงานฝีพระหัตถ์ต่าง ๆ อาทิ ผ้าปักครอสติช เครื่องปั้นเซรามิก การ์ดดอกไม้แห้ง ซึ่งทรงประดิษฐ์ด้วยพระองค์เอง เข้ามาสู่ห้องพระโรง จุดเด่นของห้องนี้อยู่ที่เพดานดวงดาวอันแสนวิจิตรงดงาม กลุ่มดาวเรียงราย ถูกแกะสลักตามดวงดาวของวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งตรงกับวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นเพดานความรู้ที่เติมเต็มจินตนาการแห่งโลกดาราศาสตร์ให้แก่ผู้พบเห็น ที่ปลายแท่นพระบรรทมจะพบแผนที่ดวงดาววางอยู่ และระเบียบห้องบรรทมยังถูกแกะสลักเป็นรูปกลุ่มดาวอีกด้วย เพราะทรงโปรดเรื่องดาราศาสตร์ จึงทรงศึกษาด้วยพระราชหฤทัยแน่วแน่เพื่อให้รู้จริง

ในห้องทรงงาน จะเห็นกล้องส่องทางไกลที่สมเด็จพระเจ้าทรงใช้สำรวจภูเขาหิวโหย และตรวจความคืบหน้าโครงการพัฒนาโดยดูขั้ว บ่อยครั้งจะเสด็จออกมาที่ระเบียงเพื่อดูแลดอกไม้ พร้อมกับทอดพระเนตรทัศนียภาพโดยดูและแนวสันเขาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาซึ่งอยู่ไกลออกไปใครได้มายืนที่ระเบียงนี้แล้วมองออกไปเห็นความใหญ่โตของผืนป่าเขียวขจีเบื้องหน้า จะรู้ว่าความหวังในอดีตได้กลายเป็นความจริงแล้วในวันนี้

หอแห่งแรงบันดาลใจ ถ่ายทอดเรื่องราวราชสกุลมหิดล

หลังจากชมพระตำหนักโดยดูแล้ว ไปเรียนรู้เรื่องราวอันทรงคุณค่าของสมเด็จพระเจ้าและราชสกุลมหิดลที่ **หอแห่งแรงบันดาลใจ** จุดเริ่มต้นของราชสกุลมหิดลที่นำเสนอผ่านพระราชประวัติสมเด็จพระเจ้า ตั้งแต่เส้นทางของ “เด็กหญิงสังวาลย์” สูการเป็น “แม่ของลูก” ที่สร้างพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ถึงสองพระองค์ จนเข้าสู่ห้อง “ความทุกข์ยากของประชาชน” ซึ่งทำให้รู้ว่าเสียงเล็ก ๆ ของราษฎรที่ยากลำบากไม่เคยถูกละเลย ด้วยพระวิริยะอุตสาหะเพื่อพัฒนาประเทศตามหลัก “ศาสตร์ของพระราชยา” ที่มุ่งทำความ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อแก้ไข้ปัญหาในทุกหย่อมหญ้าให้กับชาวไทย ซึ่งต่อมาสมเด็จพระเจ้าได้ทรงนำมาปรับใช้กับโครงการพัฒนาโดยดูฯ หรือเรียกอีกอย่างว่าโครงการที่ “ลูกเรียนจากแม่ แม่เรียนจากลูก ชาวโดยดูเรียนรู้อจากสมเด็จพระเจ้า” ส่งผลสำเร็จมาถึงทุกวันนี้

ดอยตุง...อาณาจักรสีเขียวและดินป่าสมบูรณ์

ความมหัศจรรย์แห่งชีวิตได้เกิดขึ้นบนดอยแห่งนี้ เมื่อคนกับป่าสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขทั่วอาณาบริเวณดอยตุงข่างร่มเย็น ต้นไม้ที่ปลูกล้านแห่งกึ่งกันสร้างร่มเงา มอบชีวิตใหม่ที่ผาสุกให้กับชาวดอยตุง ซึ่งล้วนเป็นไปตามแผนการดำเนินงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และการพัฒนาจะไม่หยุดยั้งเพียงเท่านั้น

ก้าวต่อไปของดอยตุง คือ พัฒนาสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวสีเขียวกับโครงการ "เปลี่ยน = ปลูก" เปลี่ยนพฤติกรรมลดใช้พลังงาน เท่ากับปลูกลต้นไม้เพิ่มให้โลกของเรา โดยจะพบป้ายรณรงค์สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว ตั้งไว้ตามจุดต่าง ๆ ทั่วดอย เช่น "พักรถเกิดนะ ขนส่งสาธารณะดีกว่า" มีการจัดจุดจอดรถและ Shuttle Bus รับ-ส่ง ไว้คอยบริการเพื่อลดมลพิษทางอากาศ พบสิ่งขยะคัดแยกวางตามจุดสำคัญต่าง ๆ อีกทั้งร้านค้าของชาวบ้านพร้อมใจเลือกใช้ภาชนะที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติเพื่อลดปริมาณขยะลง

ตำราชีวิตที่ยั่งยืนของดอยตุง

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้จัด "ค่ายเด็กไฟดี" เพื่อจุดประกายความห่วงใยในธรรมชาติและสร้างโอกาสในการเรียนรู้รูปแบบใหม่ให้กับเด็ก โดยมีธรรมชาติเป็นครูผู้สอน มีต้นไม้เป็นโต๊ะเรียน และสัตว์โลกแสนน่ารักเป็นเพื่อนร่วมห้อง ณ พื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://www.facebook.com/faideecamp/>

เติมพลังความสุข

เทศกาลประจำปีบนดอยสูง สีสันของชาวดอย

เมื่อเสียงเครื่องดนตรีประจำชนเผ่าบรรเลงขึ้น เป็นสัญญาณว่า งานเทศกาลประจำปีบนดอยสูง ได้เริ่มต้นแล้ว งานนี้เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้มาสนุกสนานกับสีสันแห่งชีวิตของชาวดอยสูง และร่วมส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ท่ามกลางความงามของผืนป่า ภายในงานมีกิจกรรมมากมาย ไม่ว่าจะเป็น การแสดงและการละเล่นประจำชนเผ่าต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า และน้อมรำลึกถึงพระราชจริยวัตรของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และน้อมรำลึกถึงพระราชจริยวัตรของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในด้านศาสตร์และศิลป์

กับกิจกรรมเวิร์คช็อปและสาธิตงานหัตถกรรม ไม่ว่าจะเป็น ปั้นเซรามิก ตกแต่งกระดาษสา และชมสาธิตการทอพรมยี่ง เพลิ้นใจกับงานศิลปะจัดวางจากศิลปินและสถาปนิกมือรางวัล ตื่นตาไปกับถนนคนเดินที่สวยงามที่สุดในประเทศ "กาดชนเผ่า" ที่ชวนให้มาเดินเล่น ชม ช็อป กับผลิตภัณฑ์หัตถกรรม งานฝีมือ อาหารพื้นถิ่นจากชาวเขาที่แต่งกายด้วยชุดประจำเผ่าหลากสีรอต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลแห่งการพัฒนาที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เชิดชูศักยภาพและความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของชาวดอยสูง

ดอยสูง คือ ผลงานชิ้นเอกอันเลอค่าที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้ทรงเป็นเพียงผู้ทำให้ดีที่สุด แต่ทรงเป็นผู้ที่มีเมตตาช่วยให้ผู้คนรู้จักรักและนับถือตัวเอง ค้นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้แก่ประชาชนมากมาย พร้อมกับแนรมิตภูเขาโล้นแล้งให้กลายเป็นผืนป่าใหญ่ที่พร้อมมอบคุณชีวิตบนโลกใบนี้ไว้ด้วยความร่มเย็น

ชัยชนะแห่งการพัฒนา

ชาบน้ำมันในประเทศไทย

ต้นชาบน้ำมัน สายพันธุ์
Camellia oleifera อยู่ใน
ตระกูลสลา แต่ไม่ใช่ชา
สำหรับนำไปมาขงดื่ม
เป็นการนำมาผลิตมาสกัด
เพื่อรีดเอาน้ำมันที่เป็น
ประโยชน์ออกมา

ช่วงปลายนี้ ออกจากดอยตุงไปยัง ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ชาบน้ำมันและพืชชาบน้ำมัน อำเภอแม่สาย แหล่งเรียนรู้ที่ทำให้
ตระหนักว่าสุขภาพคือรากฐานสำคัญของชีวิต ย้อนกลับไป
ในอดีต ขณะที่สิ้นป่าดอยตุงกำลังอยู่ในช่วงพลิกฟื้นจากการ
ถูกทำลาย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงเล็งเห็นถึงประโยชน์ของต้นชาบน้ำมันซึ่งมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่
ประเทศจีน โดยเฉพาะรากที่สามารถยึดเกาะหน้าดิน ช่วยลด
การพังทลายและแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมได้เป็นอย่างดี จึงทรง
มีพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนา ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
ดำเนิน โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาบน้ำมันและ
พืชชาบน้ำมัน โดยนำต้นชาบน้ำมันจากประเทศจีน มาทดลองปลูก
บนพื้นที่กว่า ๓ พันไร่ ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง

เส้นทางแห่งความมุ่งมั่นที่ต้องการปลูกต้นขาน้ำมันเพื่อรักษาป่าต้นน้ำ ได้ผลลัพธ์แสนมหัศจรรย์ เมื่อวิจัยแล้วค้นพบว่าน้ำมันจากเมล็ดขามีกรดไขมันไม่อิ่มตัวสูง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อร่างกายอย่างมาก ช่วยด้านการเกิดอนุมูลอิสระ ลดคอเลสเตอรอล เพิ่มความแข็งแรงให้หัวใจและร่างกาย เหมาะสำหรับ การนำไปประกอบอาหารในหลายรูปแบบโดยไม่ต้องกังวลเรื่องสารก่อมะเร็ง และที่สำคัญ **น้ำมันเมล็ดขายังได้รับตราสัญลักษณ์ "อาหารรักษ์หัวใจ"** จากมูลนิธิหัวใจแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์อีกด้วย ปัจจุบัน **ต้นขามัน** กลายเป็นพืชเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่เก็บเกี่ยวได้ยาวนาน ทำให้ชาวดอยตุงมีรายได้มั่นคงระยะยาวจากการปลูกและขายเมล็ดขามัน

ศูนย์วิจัยฯ แห่งนี้จึงถือกำเนิดขึ้นตามแนวพระราชดำริ เพื่อศึกษาค้นคว้าและผลิตน้ำมันเมล็ดขาคคุณภาพสูง ตลอดจนพัฒนาเป็นสินค้าแปรรูปอื่น ๆ เช่น เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์บำรุงเส้นผมและผิวพรรณ เพื่อส่งต่อสิ่งดี ๆ ให้กับทุกคนภายในศูนย์วิจัยฯ มีกิจกรรมหลายส่วนที่นำเรียนรู้และชวนสร้างจิตสำนึกรักสุขภาพ เริ่มต้นที่ชมวิดิทัศน์และนิทรรศการบอกเล่าจุดกำเนิดของต้นขาน้ำมันและพืชน้ำมันในประเทศไทย รวมถึงคุณประโยชน์ต่อสุขภาพ สำหรับคณะศึกษาดูงาน ควรติดต่อทางศูนย์วิจัยฯ ล่วงหน้า เพื่อจัดเตรียมสถานที่และเจ้าหน้าที่ดูแล

โรงงานต้นแบบ

ทุกขั้นตอน คือ ความใส่ใจ

ภายในศูนย์วิจัยฯ ยังเป็นที่ตั้งของ โรงงานผลิต น้ำมันและพืชน้ำมัน โรงงานต้นแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยห้องกระจกใสรับแสงสว่างจากภายนอกมีความโปร่งโล่งสะอาดตา เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเดินชมได้ทุกชั้น ตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่การหีบเมล็ดเพื่อลดความชื้นและรีดน้ำมัน จนถึงการบรรจุลงขวดแก้ว อีกทั้งเครื่องจักรที่ใช้เป็นผลงานของคนไทยทั้งหมด ซึ่งมีกำลังการผลิตน้ำมันบริสุทธิ์สูงถึง ๒ หมื่นขวดต่อเดือน บ่งบอกถึงความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีของประเทศอันน่าภาคภูมิใจ

โรงงานนี้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เศรษฐศาสตร์มาจากการผลิตนั้นได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ กากเมล็ดชาที่ได้จากการหีบ จะนำไปเป็นส่วนผสมผลิตน้ำยาล้างจานทำความสะอาด หรือใช้เป็นยากำจัดศัตรูพืช เช่น หอยเชอร์รี่ในนาข้าว ซึ่งช่วยลดปริมาณการนำเข้ากากเมล็ดชาจากต่างประเทศได้อย่างมาก อีกทั้งเปลือกเมล็ดชาสามารถไปสีและนำมาใช้เป็นสีย้อมผ้าได้อีกด้วย ภายในโรงงานจะไม่ใช้เครื่องปรับอากาศ ส่วนแสงสว่างด้านในมาจากแสงธรรมชาติ เป็นการประหยัดพลังงานและลดปัญหาโลกร้อนไปพร้อมกัน สำหรับน้ำเสียของโรงงานจะถูกบำบัดด้วยระบบ

ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ จึงไม่ทำลายระบบนิเวศทางน้ำ

นอกจากน้ำมันเมล็ดชาแล้ว โรงงานยังผลิต น้ำมันเมล็ดงาอ่อน เมล็ดโนเจอร์ มะรุม ฯลฯ ซึ่งเป็นการต่อยอดของศูนย์วิจัยฯ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ประสงค์เข้าชมโรงงาน แนะนำว่าไม่ควรมาตรงกับวันอาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุดพนักงาน จะชมโรงงานได้เฉพาะด้านนอกเท่านั้น

เยือนแปลงสาธิต เปิดโลกพืชน้ำมัน

หลังจากดูกระบวนการผลิตน้ำมันไปแล้ว มาเดินชมพืชน้ำมันที่ แปลงสาธิต ขนาด ๘ ไร่ ในบรรยากาศร่มรื่น เหมาะแก่การเรียนรู้ ซึ่งปลูกพืชหลากหลายชนิดที่สามารถสกัดออกมาเป็นน้ำมัน เพื่องานวิจัยและให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชม ไม่ว่าจะเป็น พริกของน้ำมัน กะเพรา ดอกคำฝอย ฯลฯ และใกล้ๆ สวนพืชน้ำมัน มีแปลงผักสวนครัวอินทรีย์ จะพบมะนาวไร้เมล็ดลูกโต และสั้ดผักต่างๆ ผลผลิตที่ได้จะส่งตรงเข้าครัวของร้านอาหารเมลิตา จากนั้นเดินลอดซุ้มเสาวรสีที่ทอดยาวไปถึงแปลงสาธิตใหญ่ เห็นต้นงาอ่อนสีเขียวสลบน้ำตาล ตั้งสูงเรียงราย โดยสีเขียวคือต้นที่ยังไม่แก่ ส่วนสีน้ำตาลคือต้นที่แห้งแล้ว สามารถเก็บเกี่ยวนำเมล็ดไปรีดน้ำมันได้เลย น้ำมันเมล็ดงาอ่อนมีส่วนช่วยบำรุงสมอง ทำให้ความจำดีเลิศ โดยแปลงสาธิตใหญ่นี้จะปลูกพืชน้ำมันหมุนวนไปเรื่อย ๆ

ถัดมาเป็นสวนสมุนไพรต้นแบบในป่ายูคาลิปตัส ตัวอย่างการพลิกฟื้นป่ายูคาย จากพื้นที่ที่ปลูกอะไรไม่ขึ้น ทางศูนย์วิจัยฯ ได้คิดค้นวิธีแก้ไข โดยนำ ขุยมะพร้าวมาล้อมรอบโคนจนถึงกลางต้นยูคาย เพื่อช่วยกักเก็บน้ำและไม่ทำให้ดินบริ เวณนั้น เสื่อมโทรม ป่าแห่งนี้จึงสามารถปลูกสมุนไพรขึ้นได้ หลายชนิด ทั้งกลุ่มไม้ราชวงศ์ เช่น สิรินธวัลลี กันภัยมหิดล และสมุนไพรทั่วไป เช่น ว่านหางจระเข้ โปรงฟ้า เพกา รวมทั้งสิ้นกว่า ๑๓๐ ชนิด

นอกจากนี้ยังมี โรงเพาะชำและโรงเรือนระบบ EVAP (Evaporative Air Cooling System) หรือ

โรงเรือนปรับอากาศซึ่งมีต้นกล้าพืชต่างๆ และ ต้นลาเวนเดอร์ ที่ส่งกลิ่นหอมเย้ายวน ชวนให้เข้าชมอีกมากมาย

แปลงสาธิตแห่งนี้ใช้วิธีรดน้ำด้วยระบบน้ำหยด ซึ่งสูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำแก้มลิงของศูนย์วิจัยฯ วิธีนี้ทำให้ไม่เปลืองน้ำ และพืชได้รับน้ำเต็มที่ ส่วนปุ๋ยที่ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดผลิตเอง โดยการเลี้ยงไส้เดือนไว้ในพื้นที่ขึ้น ไม้เปียกหรือแห้งจนเกินไป และให้ไส้เดือนกินเศษผัก ผลไม้ จากนั้นนำมูลของไส้เดือนที่อุดมไปด้วยสารอาหารซึ่งจำเป็นต่อพืชไปทำปุ๋ย โรยในแปลงสาธิต ทำให้พืชน้ำมันออกผลผลิตดี ผักที่ได้ปลอดสารพิษ สะอาด มีสีเขียวสดน่านรับประทานอย่างยิ่ง

ส่งต่อความห่วงใย ด้วยผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

นอกจากแปลงสาธิตมาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่สกัดจากเมล็ดขาน้ำมันและพืชน้ำมัน ณ ร้านขายของที่ระลึกเมล็ดชา มีผลผลิตจากโรงงานในแบรนด์ภัทรพัฒน์ วางจำหน่าย เช่น น้ำมันเมล็ดชา น้ำมันเมล็ดโนเจอร์ น้ำมันอื่น ๆ และเครื่องสำอาง อาทิ ครีมกันแดด สบู่ โลชั่น ซึ่งสร้างความชุ่มชื้นให้ผิว ชะลอการเกิดริ้วรอยได้ดีเยี่ยม ตลอดจนผลิตภัณฑ์คุณภาพจากมูลนิธิชัยพัฒนา และงานฝีมือของชาวบ้านที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นอีกมากมาย ทั้งยังช่วยส่งเสริมธุรกิจชุมชนอีกด้วย

กับข้าว กับปลา นานาประโยชน์

สำหรับมือเย็นที่นี่ที่ร้านเมลิคชา เต็มอิ่มกับเมนูพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และเมนูที่ใช้ น้ำมันเมลิคชาประกอบอาหาร อาทิ ชูบมะเขือเทศเข้มข้น เต้าหู้ทรงเครื่อง ยำสตอร์เบอร์รี่ และโครเก็ตเบคอน ร้านอาหารเมลิคชานี้ คำนึงถึงสุขภาพของผู้บริโภคเป็นอันดับหนึ่ง ทุกกระบวนการจึงทำอย่างใส่ใจ เลือกใช้วัตถุดิบสดใหม่ไร้สารเคมี เพื่ออาหารที่ปลอดภัย และรสชาติอร่อยถูกปากสำหรับทุกคน

ศูนย์วิจัยฯ...เพื่อชาวไทย

จากวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ก่อให้เกิดนานาประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ เพราะนอกจากศูนย์วิจัยฯ แห่งนี้จะใช้เป็นสถานที่ปลูก วิจัย และผลิตน้ำมันต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ที่เต็มไปด้วยต้นไม้เขียวขจีโอบล้อมบึงน้ำแสนร่มรื่น อากาศบริสุทธิ์เย็นสบาย

ประชาชนสามารถเข้ามาออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ สูดกลิ่นอายของธรรมชาติ และรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัว อีกทั้งยังเป็นสถานที่สร้างงาน มอบชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับเกษตรกรและชาวบ้านโดยรอบ ให้ทุกคนหันมารักสุขภาพตนเอง ตระหนักถึงการบริโภคและกรรมวิธีการผลิตอาหาร เพื่อสุขภาพที่ยั่งยืนของคนไทยทั้งแผ่นดิน

วันที่สาม

“ปัจจัยสำคัญของการเกษตรนอกจากเรื่องน้ำ
เรื่องดินแล้ว การมีเมล็ดพันธุ์ที่ดีให้เกษตรกรปลูก
ก็เป็นเรื่องที่สำคัญมาก”

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราช-
สุดาฯ อันเป็นจุดกำเนิดที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ดำเนินการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืช
จักรพันธ์เพ็ญศิริ ซึ่งเป็นจุดหมายของเช้าวันนี้
ที่จะได้ชมต้นกำเนิดของเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน
สายพันธุ์ดีเปี่ยมด้วยสารอาหารชั้นเยี่ยมร่วมสัมผัส
วิถีเกษตร เยี่ยมชมแปลงผักปลอดภัยมาตรฐาน
GAP (Good Agricultural Practices) การปฏิบัติ
ทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

Princess Chakraband Perennial Center for Plant Development

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ผู้ซึ่งวางรากฐานสำคัญ ผลักดันระบบการเกษตรแบบดั้งเดิมของประเทศสู่การเกษตรแบบยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง พัฒนา และทดลองปลูกผักสายพันธุ์ดีให้เกษตรกรไทยได้มีเมล็ดพันธุ์คุณภาพ ทนทานต่อโรคและแมลง ไปทำการปลูกตลอดจนสนับสนุนให้ชาวบ้านโดยรอบเข้าร่วมโครงการ "เพื่อนช่วยเพื่อน" เพื่อเป็นกำลังเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พระราชทานแก่ราษฎรในยามที่ประสบภัยพิบัติ สร้างโอกาสอันดีในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ภายในศูนย์ฯ มีกิจกรรมทางการเกษตรมากมาย เปิดรั้วสีเขียวให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเดินชมหรือเช่ารถจักรยานปั่นออกกำลังกายขยายปอดรับอากาศบริสุทธิ์ และแวะชมแปลงผักทดสอบเมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ บนพื้นที่ทั้งหมด ๑๓๕ ไร่ ได้ทุกวัน พิเศษสุดในช่วงสิ้นปี ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม - ๓ มกราคม ทางศูนย์ฯ จะจัดเตรียมรถไถนาที่ให้บริการฟรี เพื่อมอบความสุขส่งท้ายปีให้กับทุกคน

เก็บเกี่ยวความสุขในวิถีเกษตรกร

บัตเตอร์เฮด

เรดสลัดโบลว์

คออล

เลตไอซ์

เมื่อยามที่แสงแรกของวันสาดส่องทั่วแปลงผักอันกว้างใหญ่ ถึงเวลาแห่งการเก็บผลผลิต ทอดสายตาไปเบื้องหน้าจะพบเกษตรกรชาวบ้านกำลังก้ม ๆ เงย ๆ เก็บพืชผักอย่างตั้งใจ พื้นที่สีเขียวแห่งนี้คือ **แปลงพัฒนาพันธุ์พืช** ซึ่งจะปลูกผักเพื่อทดสอบเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการวิจัยมาแล้ว อาทิ แปลงหน่อไม้ฝรั่ง มีทั้งหน่อขาวและหน่อเขียว ถัดมาเป็นแปลงผักสลัด เนื่องจากผักสลัดเป็นที่นิยมมาก ทางศูนย์ฯ จึงนำมาปลูกให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด มีทั้งหมด ๗ ชนิด ได้แก่ บัตเตอร์เฮด คออสสลัดมิกซ์ เรดไอซ์ สลัดแดง เรดคอรัล และเรดสลัดโบลว์ ที่บ้านเป็นพุ่มไล่สวายสด พร้อมให้เก็บผลผลิตเพื่อส่งขายได้ทุกวัน

ใกล้ ๆ กันจะพบ **แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์** ผักนานาชนิดที่ส่วนหนึ่งนำมาทำเป็น **เมล็ดพันธุ์พระราชทาน** เช่น น้ำเต้า เมื่อผลสุกและแห้งแล้ว จะแกะผลเพื่อคัดแยกเมล็ดออกมาสะสมไว้ทำพันธุ์ต่อไป นอกจากนี้ยังมีแปลงดอกไม้ โรงเรือนเพาะชำ และโรงบรรจุผัก ที่จะได้เห็นถึงกรรมวิธีการเพาะพันธุ์ ตลอดจนกระบวนการล้างผักที่ได้รับมาตรฐาน ซึ่งสามารถรับชมได้อย่างใกล้ชิด

พื้นที่ทั้งหมดของศูนย์ฯ จะแบ่งแปลงผักออกเป็นสัดส่วน และปลูกผักหมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ให้ได้มีระยะเวลาพักแปลง โดยปลูกต้นบอเคื่อง เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและเติมสารอาหารให้กับดิน เตรียมความพร้อมสำหรับการปลูกพืชทุกชนิดอยู่เสมอ นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าชมแปลงผัก แนะนำให้มาก่อน ๙ โมงเช้า เพราะนอกจากจะได้เห็นทัศนียภาพยามเช้าที่งดงามแล้วยังสามารถพูดคุยและสอบถามเรื่องพืชผักจากเกษตรกรที่พร้อมให้ความรู้โดยตรงได้อีกด้วย

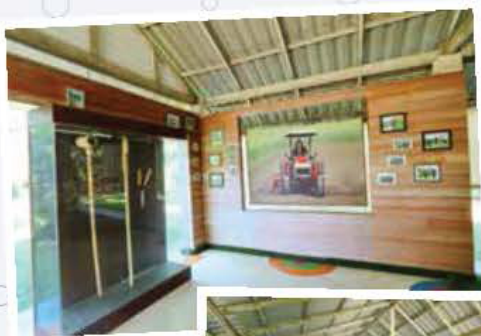

ผลลัพธ์ของความใส่ใจ
คือ ปลอดภัยสำหรับทุกคน

เส้นทางอันยาวไกลกว่าจะได้เมล็ดพันธุ์ชั้นดีจำเป็นต้องอาศัยความพิถีพิถันอย่างยิ่ง เพื่อให้แน่ใจว่าทุกขั้นตอนการผลิตนั้นปลอดสารเคมี ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทางศูนย์ฯ จึงใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ทำขึ้นเอง ตามสูตรที่คิดค้นโดยคณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ใช้ชื่อสูตรว่า "วิศวกรรมแม่โจ้ ๑" โดยนำเศษใบไม้ พืชผัก หรือซากแมลงศัตรูพืชที่ดักจับได้ มาหมักรวมกับมูลสัตว์ในอัตราส่วน ๓ : ๑ เป็นเวลา ๖๐ วัน วิธีนี้นอกจากจะได้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพ ยังเป็นการหลีกเลี่ยงวิธีกำจัดขยะโดยการเผา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาอีกหลายประการ ด้วยความใส่ใจนี้ทำให้ผักที่นี่ได้รับมาตรฐาน GAP ผลผลิตจึงมีคุณภาพสูง แข็งแรงและปราศจากสารเคมี โดยสิ้นเชิง ส่งผลให้ทั้งเกษตรกรและผู้บริโภคมีความสุขภาวะที่ดีไปด้วย

รู้จักผัก รู้รักสุขภาพ

เสร็จจากชมแปลงผัก มาเข้าสู่อาคารนิทรรศการ แห่ส่งรวบรวมความรู้เกี่ยวกับผัก ทั้งวิธีการปลูก การดูแล และสารอาหารจากผัก ให้ทุกคนได้ตระหนักถึงประโยชน์จากการบริโภคผัก พร้อมกับเรียนรู้โครงการขยายผลของทางศูนย์ฯ ที่ทำร่วมกับชาวบ้าน อาทิ “บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง” โครงการที่แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัวให้กับชุมชน เป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านใช้ชีวิตอย่างพอเพียง นอกจากนี้ยังมีโครงการ “ซอยนี้มีรักปลูกผักแบ่งปัน” ปลูกผักปลอดภัยภายใต้มาตรฐาน GAP ที่มุ่งสร้างชุมชนเข้มแข็ง เรียบง่าย และเปี่ยมด้วยความสุขจากการเกื้อกูลกันและกัน

ปล่อยใจไปกับ ผืนน้ำและขุนเขา

บริเวณใจกลางศูนย์ฯ มีสระน้ำอันกว้างใหญ่ มองเห็นทิวเขาสลับซับซ้อนเป็นฉากหลัง นกเปิดน้ำสีสวยว่อนน้ำกันอย่างมีความสุข น้ำในสระนี้ยังใช้รดพืชผักในแปลงทั้งหมด เป็นการใช้น้ำสะอาดที่พวยการที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และด้วยบรรยากาศร่มเย็น จึงเหมาะแก่การมานั่งพักผ่อนหย่อนใจนั่งปล่อยอารมณ์ ชมความงามของทัศนียภาพโดยรอบเป็นอย่างยิ่ง

สุดยอดเมนูสร้างสรรค์ฉบับจันกะผัก

เมื่อกลางวันนี้ อิ่มอร่อยกับอาหารสุขภาพดีที่ ร้านจันกะผัก ปลายทางของผักสดที่ส่งตรงจากแปลง ถูกลำมารังสรรค์เป็นสุดยอดจานอร่อย เช่น ส้มสร้างสรรค์จันกะผัก เมนูผักทอดตามฤดูกาลกว่า ๙ ชนิด อย่างปลาตลิ่งชิม น้ำจันกะผัก น้ำผักผลไม้รสชาติเปรี้ยวชื่นใจ และ กาแฟจันกะผัก สูตรพิเศษที่ผสมน้ำอัญชันและคาราเมลลงไปด้วย มีรสหวานเปรี้ยวหอมกลิ่นกาแฟ ปิดท้ายด้วยไอศกรีมโฮมเมดหลากหลายรส เช่น อัญชัน ฟักทอง บานาน่าชีส และจันกะผัก ภายในศูนย์ฯ มีร้านจำหน่ายพืชผักสดปลอดสารพิษ และเมล็ดพันธุ์พระราชทานหลากหลายชนิดที่บรรจุในของกระดาดสารักษ์โลก ให้เลือกซื้อไปปลูกในรั้วบ้าน ทดลองเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ตามวิถีพอเพียง

เกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อรากฐานชีวิตอันยั่งยืนยาว

การได้มาเยือนศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทำให้เข้าใจว่าวิธีการเกษตรที่อุดมไปด้วยดินดี แหล่งน้ำเพียงพอ และเมล็ดพันธุ์ที่แข็งแรง ประกอบกับกรรมวิธีการเพาะปลูกที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรและผู้บริโภค นั่นคือเกษตรกรรมแบบยั่งยืนที่แท้จริง ศูนย์ฯ แห่งนี้เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีเยี่ยมและยังคงพัฒนาพันธุ์พืชต่อไป

มหัศจรรย์พลังรักแห่งธรรมชาติ

ช่วงบ่ายเดินทางมายังหมู่บ้านปางห้า อำเภอแม่สาย ฅน จินนาลัทธิขณ มีราเคิล ออฟ สา แหรงทอองเก็ยวเพือการเรียรนรู้ จุคประกายไอเดียรสร้างสรรรค์ให้ผู้อมาเยือนได้มอองเห็นคุณค่า ความงามของสิ่งแวดล้อมรอบตัว ยือนกลับไปเมื่อ ๒๐ ปีกอน คุณจินนาลัทธิขณ ชุ่มมงคล สดริที่เดิบโตมาจกหมู่บ้านปางห้า ผู้อมเปียมลันด้วยความรักในธรรมชาติ หลงใหลในงานฝีมือทอองถึน ภาคเหนือ นั้นคือ กระดาชสา เพราะความสนใจอย่างมกจึง รับชือกระดาชสาจกชาวบ้านมายายให้กับโรงงาน หารายได้ ระหวางเรียรน แต่ไม่นานนักโรงงานก็ส่งสินค้ำกลับคึนเพราะ คุณภาพไม่ไ้ตามมาตรฐาน แต่ด้วยคามชื่นชอบ จึงเดินหน้าต่อ บนเส้นทางนี้อย่างไม่ยอ้อทือ

ขับเคลื่อนด้วยรัก สุนัขธุรกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

จุดเริ่มต้นจากความรักธรรมชาติ เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้คุณจินนาลักษณ์ ผันตัวเองจากอาชีพรับซื้อและขายกระดาษสามาตั้งโรงงาน มุ่งมั่นทำกระดาษให้ได้คุณภาพ พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกระดาษสา เช่น การ์ดอวยพรดอกไม้ ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ขายได้กว่า ๑๐ ล้านแผ่นต่อปี ทำให้เกิดการแจกจ่ายงานให้ชาวบ้านโดยรอบ

นอกจากนี้ ยังมีการสรรหาวัตถุดิบจากเส้นใยธรรมชาติที่เหลือทิ้ง จำพวกต้นกล้วย ดาหลา เป็ลือกกระเทียม ป่านศรนารายณ์ หล้าแฝก ฯลฯ มาทดลองทำกระดาษ และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลาย เช่น กล่องของขวัญ ถุงหิ้ว สมุด วอลเปเปอร์ และชุดวิวาห์ เป็นต้น ผลงานที่สร้างชื่อเสียง คือ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเส้นใยต้นกล้วย กลายเป็นผลิตภัณฑ์แรกในโลกที่ได้รับรองติดฉลาก Upcycle Carbon Footprint ผลิตภัณฑ์ลดโลกร้อน สร้างสรรค์จากขยะทางธรรมชาติ

อย่างไรก็ตาม เส้นทางธุรกิจนี้ไม่ได้สวยดั่งฝันเสมอไป ด้วยต้นทุนที่สูง เนื่องจากเป็นงานฝีมือ ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้กระดาษเส้นใยธรรมชาติไม่ได้รับความนิยมแลกเปลี่ยนแต่ก่อน ปัจจุบันจึงได้ปรับพื้นที่โรงงานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อส่งต่อภูมิปัญญาด้านกระดาษสา ให้ทุกคนได้เข้ามาเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และได้รับความสุขกลับไป

กระดาษหญาแฝก ฝากไว้บนแผ่นดิน

จินนาสักขณ์ มีราเคิล ออฟ สา ยังเป็นแหล่งผลิต กระดาษหญาแฝก ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อลดปริมาณใบหญาแฝกที่เหลือทิ้งจำนวนมาก จากโครงการต่าง ๆ ของมูลนิธิชัยพัฒนา ปัจจุบันใบหญาแฝกสามารถใช้แทนปอสาได้ถึง ๙๐% นำพาความภูมิใจมาสู่คนในชุมชนปางห้า ที่ครั้งหนึ่งในชีวิตได้ตอบแทนคุณแผ่นดิน ด้วยการทำงานถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ท่องโลกกระดาษสา

ปลูกไอเดียสร้างสรรค์

ภายในจินนาสักขณ์ฯ มี นิทรรศการกระดาษสา บอกเล่าความเป็นมาของจินนาสักขณ์ และจัดแสดงกระดาษสาโบราณภาษาเหนือล้านนาอายุ ๑๐๐ กว่าปี และกระดาษสาสารกษัตริย์ น้ำหมึกจีน สมัยราชวงศ์ฉิน อายุ ๘๐๐ ปี ซึ่งมีเพียงสองฉบับในโลก จะได้เห็นถึงความคงทนของกระดาษสาที่ไม่บอบสลายไปตามกาลเวลา แม้สีกระดาษจะมีซีดไปบ้าง แต่ตัวอักษรยังคงปรากฏชัดเจน สำคัญคือห้ามพลาดชมกระดาษหญาแฝกสีพระหัตถ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงประดิษฐ์ขึ้นเมื่อครั้งเสด็จมาเยือนจินนาสักขณ์ฯ

จากนั้นเข้าร่วมกิจกรรม
เวิร์คช็อปกระดาษสา ทำกระดาษสา
ขึ้นเดียวในโลกเป็นของตัวเอง
นักท่องเที่ยวสามารถคิดสรร
เศษดอกไม้ ใบไม้ มาตกแต่ง
ตามจินตนาการ เมื่อเสร็จทุก
กระบวนการแล้วนำกลับบ้านได้เลย
เป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนุกสนาน
พร้อมกับได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์
ลงลายตามแบบฉบับของตนเอง

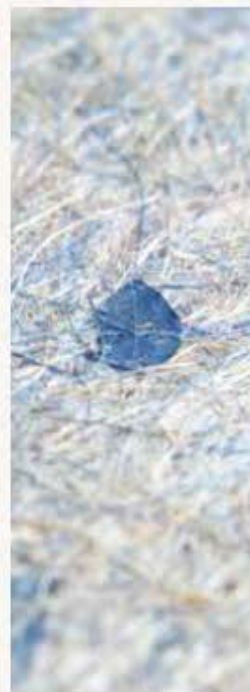

หมายเหตุ: **เวิร์คช็อปกระดาษสา** เป็นกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่าย

ก้าวแรกเพราะหัวใจ ก้าวต่อไปเพื่อส่วนรวม

จินนาลักษณ์ มิราเคิล ออฟ สา ยังคงทุ่มเทกับการสร้างงานและความมั่นคงให้กับคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง นอกจากการรับซื้อกระดาษใยธรรมชาติ และใยไหมจากชาวบ้านแล้วยังช่วยผลักดันหมู่บ้านปางห้าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิถีธรรมชาติและวัฒนธรรมแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงราย พร้อมเปิดต้อนรับให้นักท่องเที่ยวไปเยือน

แผนที่หมู่บ้านปางห้า

เปิดหมู่บ้านท่องเที่ยว เส้นทางสีเขียวแห่งความสุข

ด้วยการรวมพลังรักบ้านเกิดของชุมชนคนไทยลื้อ ทำให้หมู่บ้านปางห้า หมู่บ้านเล็กๆ ของอำเภอแม่สาย กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมนต์เสน่ห์ทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและวิถีชีวิตพอเพียง เปิดต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าไปค้นหาและทดลองใช้ชีวิตแบบเนิบช้ากับการปั่นจักรยานเที่ยวบนเส้นทางสีเขียวแสนร่มรื่นรอบหมู่บ้าน ทำความรู้จักกับวิถีชีวิตชาวปางห้าที่เรียบง่ายและอบอุ่น ตามสถานีกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้...

ปั่นรอบบ้าน เปิดบ้านวิถีชุมชน

ทุ่งหญ้าเขียวขจีกว้างไกลสุดสายตา สร้างความร่มรื่นตลอดเส้นทางปั่นจักรยาน ทอดยาวไปสู่สถานีกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และสถานีแรกคือ บ้านจิ้งหรีดเงินแสน ในดงผลไม้จะได้ยินเสียงจิ้งหรีดร้องระงมอันเป็นเอกลักษณ์ ป้านาง ผู้เป็นเจ้าของบ้าน เล่าด้วยใบหน้ายิ้มแย้มว่า เพาะเลี้ยงจิ้งหรีดมา ๓ ปี สร้างรายได้ดีมาก ต้นทุนไม่สูง ให้อาหารเป็นลำอ่อน และจิ้งหรีดเป็นสัตว์เลี้ยงง่าย พออายุครบ ๔๕ วัน สามารถขายได้เลย ทำให้ป้านางยึดอาชีพนี้มาจนถึงปัจจุบัน นอกจากบ่อจิ้งหรีดแล้ว ยังมีสวนผลไม้รอบบ้าน หากฤดูกาลออกผลมาถึง สามารถเก็บขายเป็นรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

บ้านตีมิดโบราณ สืบสานรุ่นสู่รุ่น

เสียงฆ้องกระทบกับใบมิดดังโป๊ก ๆ แสดงถึงความแม่นยำและชำนาญของลุงแสง มีอดีตมิดในตำนานแห่งบ้านปางห้า เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเรียนรู้การตีมิดแบบใช้เตาเผาโบราณ ด้วยประสบการณ์ตีมิดกว่า ๔๐ ปี ที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ทำให้ลุงแสงสามารถตีมิดได้ทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นมิดเหน็บ มิดโต้ มิดพก ฯลฯ ไม่เพียงเท่านั้น ยังลับมิดเก่าหรือมิดที่หมดคมแล้ว ให้กลับมาใช้งานเหมือนมิดใหม่ได้อีกครั้ง ส่วนเหล็กที่ลุงแสงนำมาทำมิด คือ แหนบรอยนต์เก่า เพราะมีความแข็งแรง คงทนอย่างมาก

มองไปบริเวณบ้านจะพบต้นลำไย ข้าวโพด และแปลงผักสวนครัวขนาดเล็ก ปลูกแบบไม่ใช้สารเคมี ส่วนใหญ่ลุงแสงจะเก็บเพื่อรับประทานเองหรือแจกเพื่อนบ้าน หากเหลือจะนำไปขายในชุมชน สร้างรายได้เสริมเล็ก ๆ น้อย ๆ

สุขอย่างพอเพียง กับบ้านเทียน ๑๒ ราศี

สถานีต่อมา จะพาไปแหล่งผลิตเทียนไขที่บ้านของลุงพิชัย ชมสาธิต การผลิตเทียนไขด้วยเครื่องจักรสมัยใหม่ ตั้งแต่การต้มพาราฟินผสมสี จนถึงขั้นตอนใส่ไส้เทียน สำหรับเทียนไขที่จะผลิตสองสี ได้แก่ สีขาว และสีเหลือง ในหลากหลายขนาด นอกจากการผลิตเทียนไขแล้ว ลุงพิชัย ยังทำไร่ข้าวโพดควบคู่ไปด้วย

บริเวณรอบบ้านอันกว้างใหญ่ของลุงพิชัย มีการจัดสรรที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย ไร่ข้าวโพด แปลงผักสวนครัว และ เล้าไก่ไข่ที่เลี้ยงไว้บนบ่อปลาบิล โดยให้มูลไก่ร่งลงน้ำเป็นอาหารปลา เป็นการประหยัดค่าอาหารไปในตัว ส่วนน้ำในบ่อก็นำมารดแปลงผัก ผลผลิตที่ได้ลุงพิชัยจะเก็บมารับประทานเอง ส่วนที่เหลือจะนำไป แลกกับผลผลิตอย่างอื่นที่เพื่อนบ้านมี ลุงพิชัยเป็นอีกคนหนึ่ง ในหมู่บ้านบางห้า ที่ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คั้นสูริถั้งเดิมที่อิมเอม

ฝรั่งกิมจู อีกริชย์ เด็ดกินได้จากต้น

จากนั้นแวะไป สวนฝรั่งกิมจู ฝรั่งที่ปลูกแบบวิธีอินทรีย์ ดูแลรักษา ด้วยการห่อลูกฝรั่งเพื่อป้องกันศัตรูพืช ทำให้ลูกฝรั่งมีผลสวย สะอาด และรสชาติหวานกรอบ โดยปกติทางไร่จะขายส่งตลาดแม่สาย แต่หากมี ลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวแวะมาเยือนหมู่บ้าน ก็สามารถซื้อจากไร่ได้เลย หรือ จะเด็ดกินจากต้น เจ้าของสวนก็ยินดี

เสบียงรอบรั้วบ้าน เกษตรอินทรีย์

บ้านปูนชั้นเดียวหลังเล็กภายในหมู่บ้านปางห้า ถูกห้อมล้อมด้วยสวนเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานที่ละลานตาไปด้วยพืชผักสวนครัว สมุนไพร และผลไม้ทานานชนิด เจ้าของบ้านตั้งใจปลูกไว้เพื่อรับประทานเอง จึงใช้ปุ๋ยคอก มูลวัวและมูลควายเท่านั้น ภายหลังจากผลผลิตมีจำนวนมาก จึงนำมาวางขายหน้าบ้าน คนในชุมชนหรือนักท่องเที่ยวที่ผ่านไปมาสามารถเลือกซื้อผลผลิตได้ในราคาย่อมเยา รับรองความสด สะอาด และปลอดภัย

ชิบสุตรลับ ตำรับไทยลือ

มาถึงสถานี **บ้านอ้อมอุ่น** ต้องลองชิม พืชชาไทยลือ โดยดัดแปลงสูตรมาจากพืชชากับอาหารพื้นบ้านไทยลือ มีวิธีการทำคือ

๑. นำแป้งข้าวเจ้าเทลงในภาชนะกลม
นำไปนึ่งที่หม้อน้ำร้อน

๒. ตอกไข่ใส่ถ้วย
เติมถั่วเน่า พริกส้อม กระเทียมเจียว
ปรุงรสตามต้องการ

๓. ตีให้เข้ากัน และราดลงบน
แป้งข้าวเจ้าที่นึ่งเมื่อสักครู่

๔. โรยหน้าด้วยไส้กรอกและกะหล่ำปลีซอย
นำไปนึ่งอีกครั้งจนกว่าจะได้ที่

เป็นอันเสร็จสิ้น
ได้พืชชาไทยลือนำรับประทาน

ยึดหยัดอย่างเข้มแข็ง ในวิถีพอเพียง

หมู่บ้านปางห้ายังมีอีกหลายสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น บ้านเจียรระโนนหยก บ้านขนมลือคณา บ้านคนเอาถ่าน เป็นต้น หากเที่ยวภายในครึ่งวันไม่หมด สามารถพักค้างคืนที่โฮมสเตย์ของหมู่บ้านได้ในบรรยากาศสบาย ๆ อีกทั้งจะได้ร่วมรับประทานอาหารแบบขันโตก ชมการแสดงพื้นบ้าน และสนุกสนานกับรางวัลไทยสื่อ พร้อมกิจกรรมอื่น ๆ ยามค่ำคืน

หมู่บ้านปางห้าย รอต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยหัวใจ ให้เข้ามาเรียนรู้ สัมผัสกับธรรมชาติ บนรากฐานความพอเพียง ความเรียบง่าย และเอื้อเฟื้อต่อกัน ตลอดจนได้เห็นถึงการรักษา ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านต่าง ๆ ให้ดำรงอยู่อย่างยาวนาน พร้อมถ่ายทอดให้ผู้มาเยือนได้รู้ เพื่อให้อนุรักษ์เป็นมรดกแก่ลูกหลานต่อไป

วันที่สี่

ในวันนี้ ออกเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงราย ได้ความสูงขึ้นไปที่ระดับทะเลปานกลาง ๑,๗๐๐ เมตร แหวกม่านหมอกเหนือหมู่บ้านชาวไทยภูเขาสู่ด้าบลาวี อำเภอแม่สรวย จะพบกับ **ดอยช้าง** ดินแดนที่รายล้อมไปด้วยต้นกาแฟกว่าสามหมื่นไร่ ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ที่มีความสูงเหมาะสม อากาศเย็นตลอดทั้งปี มีดินอุดมสมบูรณ์และแหล่งน้ำเพียงพอทำให้ดอยแห่งนี้เหมาะสำหรับเป็นแหล่งเพาะปลูกกาแฟอาราบิก้าที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย

สูงเจียดฟ้า อาณาจักรกาแฟดอยช้าง

ในอดีตผู้คนบนดอยช้างหาเลี้ยงชีพด้วยการปลูกฝิ่นขายและทำไร่เลื่อนลอย ส่งผลให้เกิดปัญหาแล้งกลางป่าอย่างหนัก จนดอยช้างกลายเป็นภูเขาหัวโล้น กระทั่งมีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งได้นำต้นกล้ากาแฟแห่งความหวังมาปลูกในพื้นที่ เพื่อทดแทนฝิ่นและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) ต้นกล้ากาแฟมีการเจริญเติบโตให้ผลผลิตดีมาก การเจริญงอกงามนี้เป็นสัญญาณแห่งอนาคตอันสดใสที่รออยู่

ในปี ๒๕๒๘ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อสานต่อเป้าหมายตามแนวทางพระราชดำริ ทำการวิจัยคิดสายพันธุ์กาแฟที่เหมาะสมกับพื้นที่ ทนทานต่อโรคและได้รสชาติดี มีการแจกต้นกล้าให้ชาวบ้านนำไปปลูก พร้อมกับเพาะพันธุ์กล้าไม้พื้นถิ่นโตเร็วและพืชเมืองหนาว เช่น ท้อ บัวย พลัม (ลูกโหนด) และแมคคาเดเมียเพื่อปลูกป่า เร่งพลิกฟื้นภูเขาโล้นแล้งให้กลายเป็นอาณาจักรกาแฟในป่าใหญ่อันอุดมสมบูรณ์

เป็นเวลานานที่คนบนดอยช้างเฝ้ามองการเจริญเติบโตของพืชเศรษฐกิจนี้ ฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ในที่สุดเส้นทางแห่งกาแฟก็กำเนิดชีวิตใหม่ให้กับคนทั้งดอย เปลี่ยนจากอาชีพปลูกฝิ่นมาปลูกกาแฟเป็นหลัก พัฒนาสู่การแปรรูปเปิดร้านกาแฟ และสร้างแบรนด์ของตัวเอง โดยไม่ต้องพลัดถิ่นไปทำงานไกลบ้าน เพราะมีต้นกาแฟเป็นดังทรัพย์สินสมบัติอันล้ำค่าจากธรรมชาติรายล้อมอยู่รอบตัว

กลุ่มพิทักษ์ผืนป่า

พัฒนาสู่กาแฟออร์แกนิกระดับโลก

ป่าสีเขียว เปรียบเสมือนบ้านหลังใหญ่ เป็นที่พักพิงของต้นกาแฟนับล้านในหมู่บ้านดอยช้าง หน่วยงานต่าง ๆ และชาวบ้านจึงรวมพลังกันดูแลบ้านหลังนี้ โดยก่อตั้ง **วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟอินทรีย์รักษาป่าบ้านดอยช้าง** มีกฎเหล็กว่า ชาวบ้านจะต้องปลูกต้นไม้ในสวนกาแฟของตน ไม่น้อยกว่า ๕๐ ต้นต่อไร่ และยึดวิถีวนเกษตรอินทรีย์ในการดูแลกาแฟเท่านั้น ถึงจะสามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ โดยปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด ๖๒ คน ซึ่งปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด ทำให้ผลผลิตได้รับการรับรอง "มาตรฐานออร์แกนิกนานาชาติ" ทั้งระดับสหภาพยุโรป แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ภายใต้แบรนด์ "กาแฟมีวนา" ดูแลโดยมูลนิธิสายใยแผ่นดิน ด้วยรสชาติกาแฟที่เข้มข้น ปราศจากสารเคมี มีกลิ่นหอมธรรมชาติ ทำให้กาแฟมีวนาได้รับรางวัลชนะเลิศ "กาแฟดีเยี่ยม" ระดับประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ จากสมาคมกาแฟพิเศษไทย เป็นเครื่องยืนยันถึงความใส่ใจในกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายทางผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

การปลูกกาแฟอินทรีย์วิถีรักษาป่านำมาซึ่งประโยชน์หลายทาง ป่ากลับคืนสู่ระบบนิเวศที่สมบูรณ์อีกครั้ง ชาวบ้านขายเมล็ดกาแฟออร์แกนิกได้ในราคาสูงกว่าเมล็ดกาแฟทั่วไป มีรายได้เพิ่มขึ้นจากระบบการค้าที่เป็นธรรม มีสุขภาพที่ดีเพราะห่างไกลจากสารเคมี ก้าวสู่ชีวิตที่ยั่งยืนและยืนยาวสำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟอินทรีย์รักษาป่าบ้านดอยช้าง

สองกล้างาม ต้นไม้แห่งอนาคต

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย จัดกิจกรรมที่พร้อมมอบองค์ความรู้สีเขียวให้แก่ผู้มาเยือน เริ่มจากพาไปชมเรือนเพาะชำพันธุ์พืช จะเห็นกล้าไม้เมืองหนาว ไม้ยืนต้น และพืชเศรษฐกิจ ต้นเล็ก ๆ เรียงรายเป็นแถว อาทิ หนุ่ยป่า แผลก กาแฟ ต้นพญาเสือโคร่ง ต้นหอมชู ต้นปึกเป่า และแมคคาเดเมีย

สำหรับกล้ากาแฟ
ที่อายุครบ ๑ ปี
จะนำไปปลูกลงดิน
ในช่วงฤดูฝน

โดยจะเริ่ม
เก็บเกี่ยวผลผลิต
ได้ในปีที่ ๓ - ๔
หลังจากการปลูก

ให้ผลผลิต
ได้เต็มที่เมื่ออายุ
๖ - ๘ ปีขึ้นไป

สายพันธุ์กาแฟ
ที่ปลูกบนดอยช้าง
คือ คาติมอร์ เชียงใหม่ ๘๐
ซึ่งผ่านการวิจัยแล้วว่า
เหมาะสมกับพื้นที่

หลังจากนั้นไปชม **ป่าอนุรักษ** ที่สวยงาม หากไปในช่วงฤดูหนาว จะพบกับต้นเมเปิลผลิใบสีแดง ต้นพญาเสือโคร่งออกดอกสีขาวชมพพานสะพรั่ง แต่งแต้มสีสันให้สวยสดตลอดเส้นทาง ต่อจากนั้นไปชม **ป่าดั่งเดิม** จะได้เห็นระบบนิเวศที่แท้จริงของป่ากาแพ ซึ่งกาแพเป็นพืชชอบแสงแดดรำไร อิงอาศัยใต้ร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ในการเจริญเติบโต ป่าแห่งนี้เองจะพบต้นจันทร์หอมสูงใหญ่เรียงราย เบื้องล่างเป็นต้นกาแพเขียวขจี หากเดินเข้าไปใกล้ ๆ จะเห็นเชอร์รี่หรือผลกาแพสุกสีแดงเป็นพวงแน่นอยู่บนต้น เมื่อถึงเวลาเก็บผลผลิต ชาวบ้านจะใช้มือในการเก็บเกี่ยวเฉพาะผลสุกเท่านั้นเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูง

ดอยช้าง

ในอ้อมกอดของขอบฟ้า

ขึ้นมาบนจุดชมวิวจะเห็นทัศนียภาพโดยรอบของดอยช้างและมองเห็นหมู่บ้านของชุมชนคนปลูกกาแพอยู่ด้านล่าง ตัดกับขอบฟ้าสีครามและเมฆขาวที่ไหลผ่านทิวเขาน้อยใหญ่วางกับกำลังหม่ผ้าให้หมู่บ้านได้อุ่นขึ้น เป็นภาพที่สวยงามน่าประทับใจ

กว่าจะได้กาแฟหนึ่งแก้ว

เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับกาแฟอย่างครบวงจร หลังจากได้ชมโรงเพาะกล้าและระบบนิเวศกาแฟไปแล้ว ทางศูนย์ฯ ยังจัดเจ้าหน้าที่พายชมโรงงานกระบวนการแปรรูปกาแฟขนาดเล็กตลอดจนคั่วบดเป็นกาแฟหอมกรุ่นในแก้ว โดยอธิบายอย่างละเอียดทุกขั้นตอน

๑. รับประทานเชอร์รี่ หรือกาแฟผลสุกจากต้นกาแฟ

๒. นำผลเชอร์รี่มา แช่น้ำ สะอาดเป็นเวลา ๓ วัน โดยเปลี่ยนน้ำทุกวัน เพื่อให้ สะอาดในภากรปลูกเปลือก ทั้งนี้จำนวนวันที่แช่ขึ้นอยู่กับปริมาณของผลเชอร์รี่ด้วย ผลเชอร์รี่ที่ลอยคือผลเสียต้องแยกออก ส่วนผลที่จมสามารถใช้ได้

๓. ใช้เชอร์รี่หรือเปลือกเปลือกเพื่อแยกกาแฟกะลา กับเปลือกออกจากรัน

ทั้งสองตอ
อยู่ในตำบลาวี

ดอยาวี ไม่ได้ปลูกกาแฟ

กาแฟาวี คือชื่อแบรนด์กาแฟที่มีผลผลิตมาจากดอยช้างในตำบลาวี จึงตั้งชื่อแบรนด์ตามชื่อตำบล ส่วนดอยาวีนั้นตั้งอยู่ในตำบลาวีเช่นกัน แต่ไม่ได้ปลูกกาแฟ ชาวบ้านนิยมปลูกชาและยึดเป็นอาชีพหลักมาช้านาน ดอยาวีจึงเป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับผู้หลงใหลในการดื่มชา

๔. นำกาแฟกะลาที่ได้ไปตากแดดที่ลานกลางแจ้ง หรือเข้าเครื่องลดความชื้นให้แห้งไว้ว่ากาแฟกะลาแห้งดีแล้ว โดยความชื้นต้องวัดได้ที่ ๗-๘ องศาเซลเซียส

๕. บ่มกาแฟกะลา โดยการนำไปบรรจุใส่กระสอบ เก็บไว้ในโกดัง ๗-๘ เดือน เพื่อให้รสชาติของกาแฟมีความกลมกล่อม มีกลิ่นหอมยิ่งขึ้น

๖. ใช้กะลากาแฟ เพื่อให้ได้เมล็ดกาแฟ

๗. คัดเกรดเมล็ดกาแฟ โดยใช้เครื่องคัดแยกตามขนาดต่างๆ เช่น เมล็ดกลมใหญ่ เมล็ดกลม มีรอยแยก ไปจนถึงเมล็ดที่แตกหัก

๘. นำเมล็ดกาแฟเข้าเครื่องคั่วกาแฟ ซึ่งอุณหภูมิเป็นตัวแปรที่ควบคุมความเข้มอ่อนของรสชาติกาแฟ ระหว่างการคั่วอาจทำให้เมล็ดแตกหัก หลังจากคั่วเสร็จจึงมีเมล็ดคัดแยกอ่อนแอกว่าเมล็ดที่แตกหักก่อน

๙. นำเมล็ดที่สมบูรณ์ที่สุดบรรจุลงถุง และจัดจำหน่ายในรูปแบบของเมล็ดกาแฟคั่ว กับกาแฟคั่วบดพร้อมชงดื่ม

สำหรับเมล็ดกาแฟที่ไหม้ ทางศูนย์ฯ จะนำไปใช้เป็นตัวช่วยดับกลิ่นเหม็นกลิ่นอับ ส่วนเปลือกกาแฟจะนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์และเชื้อเพลิงต่อไปเป็นการลดปริมาณขยะอีกทาง

เยี่ยมชมโรงงานกาแฟไทย เลื่องชื่อระดับโลก

ช่วงบ่าย เยี่ยมชม โรงงานกาแฟดอยช้าง กาแฟลักษณะพิเศษที่ได้รับการรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ของสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตและรับซื้อกาแฟผลสุกสายใหญ่ที่สุดในดอยช้าง เมื่อถึงฤดูกาลรับซื้อผลผลิตโรงงานแห่งนี้จะเต็มไปด้วยเชอร์รี่จากเกษตรกรรวมกันราว ๆ ๔๐ - ๕๐ ต้นต่อวัน โดยจะรับซื้อเป็นเวลา ๖ เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม - มีนาคม ของทุกปี หลังจากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการแปรรูปและจัดจำหน่ายต่อไป นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเลือกซื้อและนั่งจิบกาแฟดอยช้างซึ่งคั่วสด ๆ จากโรงงาน หรือหากสนใจท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ จะมีเจ้าหน้าที่พาเดินชมโรงงานพร้อมอธิบายขั้นตอนการผลิต ตั้งแต่การรับซื้อ กระบวนการคัดเกรดอย่างพิถีพิถัน จนถึงการคั่วและบรรจุภัณฑ์ ให้เห็นถึงเส้นทางการผลิตของกาแฟไทยคุณภาพระดับโลก

เพราะป่า คือ หัวใจของดอยช้าง

ณ วันนี้ ดอยช้างยังคงเดินหน้าฟื้นฟูป่าอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการเพาะปลูกกาแฟอาราบิกาศูนย์ภาพ สร้างธุรกิจกาแฟขนาดเล็กให้เติบโตในทุกหย่อมหญ้า ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสีเขียวที่สงบงามอีกแห่งหนึ่ง เหมาะกับการมาเก็บเกี่ยวประสบการณ์ด้านกาแฟอย่างลึกซึ้ง ผ่านกิจกรรม

การเรียนรู้ที่สามารถสัมผัสได้จริงในอาณาจักรกาแฟไทย ทั้งนี้ การเคารพกฎของพื้นที่ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตาม ชาวบ้านบนดอยช้างและทางศูนย์ฯ มีการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวเก็บขยะกลับบ้าน ห้ามทิ้งขว้างระหว่างทาง ถือเป็นโอกาสอันดีที่ทำให้ผู้มาเยือนได้มีส่วนร่วมสร้างดอยช้างให้เป็นพื้นที่สีเขียว และท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์พืชกษสิ่งแวดล้อมในดอยช้างและเชียงรายให้ยั่งยืน

เส้นทางเมืองแม่ฟ้าหลวง มหัศจรรย์แห่งชีวิตควบคู่ป่า สืบสานวิถีเกษตรยั่งยืน สู่อาณาจักรกาแฟอาราบิก้าไทย

เป็นเส้นทางที่เปรียบเสมือนแสงสว่างส่องนำทางให้ชีวิตชาวไทย จากพื้นที่ที่เคยมีดงดิบจากชีวิตที่เคยมีดงดิบ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้า ทำให้ชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่บนดอยสูง ดอยช้าง หรือชาวบ้านในทุกหย่อมหญ้าของจังหวัดเชียงราย ได้น้อมนำหลักการปลูกป่าปลูกคน มาใช้ในการดำรงชีวิต ทำการเกษตรแบบอินทรีย์ พร้อมกับอนุรักษ์ป่า ดูแลสิ่งแวดล้อมและรักษาวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ทุกวันนี้ ตั้งแต่ใบหญ้าบนผืนดินจรดต้นไม้สูงเสียดยอดดอย กลายเป็นดั่งสมบัติอันล้ำค่าของชาวไทยภูเขาและชาวไทยทุกคน จึงนับเป็นเส้นทางท่องเที่ยวสีเขียวที่สวยงามและมีคุณค่า พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเรียนรู้เรื่องราว และสัมผัสประสบการณ์ความมหัศจรรย์นี้

Green Experience

เส้นทางเมืองแม่ฟ้าหลวง มหัทศจรย์แห่งชีวิตคนกับป่า
สืบสานวิถีเกษตรยั่งยืน สู่อมาจักรกาแพะราบิกาไทย

จังหวัดเชียงราย

เส้นทางท่องเที่ยวนี้ ได้พาไปรู้จักดินแดนที่คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ภายใต้ร่มเงาของธรรมชาติอันสวยงาม พร้อมกับเรียนรู้วิถีชีวิตที่ผูกพันกับเกษตรอินทรีย์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนก่อให้เกิดแรงบันดาลใจให้ดำเนินชีวิตบนเส้นทางสายใหม่อย่างยั่งยืน

7 Greens กับเส้นทางนี้

Green Heart

ด้วยจิตใจที่ห่วงแหนธรรมชาติของทั้งชาวไทยภูเขาและชุมชนบนพื้นที่ราบ ต่างรวมใจกันพลิกฟื้นผืนป่าให้กลับคืนสู่ระบบนิเวศที่สมบูรณ์ พร้อมกับดูแลพืชเศรษฐกิจด้วยวิถีเกษตรอินทรีย์ ร่วมมือร่วมใจคัดแยกขยะงดใช้ภาชนะย่อยสลายยาก และดำเนินตามวิถีเกษตรยั่งยืนอย่างพอเพียง

Green Logistics

สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีแปลงพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษเป็นเสบียงสีเขียวอยู่ใกล้มือ เช่น หมู่บ้านปางห้า เป็นหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ ไม่ว่าบ้านไหนก็มีแปลงผักสวนครัวเป็นของตนเอง สามารถเด็ดผักสด ๆ จากรอบบ้านนำไปประกอบอาหารได้เลย หากมีเหลือก็แบ่งเพื่อนบ้าน ไม่ต้องเดินทางไปหาวัตถุดิบไกล

Green Attraction

ทุกแหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้ล้วนให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการพัฒนา ดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีถังขยะแยกประเภทวางไว้ และนำเศษขยะที่ได้จากการผลิตนำไปทำเป็นเชื้อเพลิง ส่งพลังงานความร้อนไปใช้ในโรงงาน หรือแม้แต่การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีการปลูกผักกอร์แกนิกส่งตรงถึงครัวของโครงการฯ มีอุปบำบัดน้ำเสียในรูปแบบ “ใช้ธรรมชาติ ช่วยธรรมชาติ” และมีฟาร์มแม่ไก่ที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีความสุข

Green Activity

กิจกรรมที่ให้ประสบการณ์สีเขียวบนเส้นทางนี้มีมากมาย เช่น สะพานเรือนยอดไม้ดอยตุง ให้ใกล้ชิดกับธรรมชาติและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่การปลูกป่าของดอยตุง กิจกรรมเวิร์คช็อปกระดาษสาที่จินนาลักษณ์ ให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรอบตัว และการปั่นจักรยานเที่ยวชมภายในศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ นักท่องเที่ยวสามารถชมความงามของแปลงผักและสวนดอกไม้ได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

Green Community

หมู่บ้านปางห้า แหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดขึ้นจากพลังสามัคคีของชาวบ้าน เป็นชุมชนตัวอย่างที่ยังคงรักษามรดกภูมิปัญญาพื้นบ้าน และวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ได้อย่างเข้มแข็ง พร้อมเปิดบ้านต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นกันเอง นอกจากนี้ยังมีวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแฟอินทรีย์รักษาป่าบ้านดอยช้าง ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกกาแฟอินทรีย์ และปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าให้กับดอยช้าง

Green Service

การบริการด้านโภชนาการทุกแห่งบนเส้นทางนี้ ใส่ใจในทุกขั้นตอนการประกอบอาหาร เช่น คร่ำตำหนัก และร้านจันทกะผัก ใช้วัตถุดิบสดใหม่ในท้องถิ่น เสิร์ฟข้าวอินทรีย์และผักปลอดสารพิษจากแปลงผักในโครงการฯ ร้านเมล็ดชา ใช้น้ำมันเมล็ดชาที่ผ่านการสกัดเย็นในการประกอบอาหาร หมดพวงเรื่องสารก่อมะเร็ง มันใจได้ว่าทุกเมนูปลอดภัยต่อร่างกาย

Green Plus

บนดอยตุง มีโครงการ “เปลี่ยน = ปลูก” สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และจัด “ค่ายเด็กไผ่ดี” เพื่อปลูกต้นไม้ในหัวใจของเยาวชน ให้คลุกคลีกับธรรมชาติ เต็มโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีใจรักสิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ผักไปฝากเพื่อนบ้าน นับเป็นจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ ที่จะส่งต่อวิถีความพอเพียงอย่างยั่งยืน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์

- ☎ ๐ ๒๒๕๒ ๗๑๑๔
- ☎ ๐ ๒๒๕๓ ๖๕๕๕
- 🌐 www.maefahluang.org

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

โครงการพัฒนาโดย
(พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ อ.เชียงราย
ดำเนินงานภายใต้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์

- ☎ สำนักงาน โดยตรง
 - ๕๓๗๖ ๗๐๑๕ - ๗
- ☎ สำนักงาน กรุงเทพฯ
 - ๒๒๕๒ ๗๑๑๔
- ☎ ๐ ๕๓๗๖ ๗๐๗๗
- 🌐 www.doitung.org
- ✉ tourism@doitung.org
- 📠 DoiTungClub / สมเด็จพระเจ้า / Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage
- 📠 doitung_official

🌿 อำเภอแม่สาย

ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
โครงการพัฒนาโดย

- ☎ ๐ ๕๓๗๖ ๗๐๑๕ - ๗
- ☎ ๐๘.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.

ศูนย์วิจัยและพัฒนาชาวน้ำมัน
และพืชน้ำมัน มูลนิธิชัยพัฒนา

- ☎ ๐ ๕๓๗๓ ๕๑๔๐ - ๒ ต่อ ๐
- ☎ ๐ ๕๓๗๓ ๕๑๔๐ - ๒ ต่อ ๒๐๕
- 🌐 www.teaoilcenter.org
- 📠 TeaOilCenter

มูลนิธิชัยพัฒนา

- ☎ ๐ ๒๕๔๗ ๘๕๕๕ - ๘
- ☎ ๐ ๒๕๔๗ ๘๕๗๔
- 🌐 www.chaipat.or.th

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืช
จักรพันธ์เพ็ญศิริ

- ☎ ๐ ๕๓๗๓ ๓๒๒๒
- ☎ ๐ ๕๓๗๓ ๓๕๕๗,
- ๐ ๕๓๗๓ ๓๗๓๔
- 🌐 www.princechak.com

จินนาลักษณ์ กระดาษสา

- ☎ ๐ ๕๓๖๗ ๕๓๕๕,
- ๐๘ ๑๘๘๓ ๕๐๖๒
- 📠 Jinnaluck Miracle of saa
- ✉ jinnaluck@gmail.com

หมู่บ้านปางห้าโฮมสเตย์

- ☎ ๐๖ ๔๖๗๕ ๗๔๗๐
- 📍 panghahomestay
- 📠 กองเที่ยวชุมชนหมู่บ้านปางห้าโฮมสเตย์ Pangha Homestay

🌿 อำเภอแม่สรวย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูง
เชียงราย

- ☎ ๐ ๕๓๑๖ ๐๘๑๒,
- ๐ ๕๓๑๐ ๒๗๕๑
- ☎ ๐ ๕๓๑๖ ๐๘๑๓
- ✉ wawee.doa@doa.in.th
- 📠 วันจันทร์ - วันศุกร์

พืชไร่ สำนักโรงแรม

- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และ
พัฒนาชุมชน มูลนิธิสยามไพบลิน
- ☎ ๐๘ ๕๗๑๑ ๕๕๕๕

ภาคภูมิ แผลเมอญู

ประธาน วิทยาลัยชุมชนกลุ่มกาแพ
อินทรีวิทยาบ้านดอยช้าง
☎ ๐๖ ๑๓๗๓ ๒๐๐๗

🌿 ตัวอย่างที่พักในเส้นทางนี้ อำเภอแม่ฟ้าหลวง

ดอยตุง สดจ๋

- ☎ ๐ ๕๓๗๖ ๗๐๑๕ - ๗,
- ๐ ๕๓๗๖ ๗๐๐๓
- 🌐 www.doitung.org

🌿 อำเภอเมืองเชียงราย

เลอ เมอริเดียน เชียงราย รีสอร์ท

- ☎ ๐ ๕๓๖๐ ๓๓๓๓
- 🌐 www.lemeridienchiangrai.com
- 📠 Le Meridien Chiang Rai Resort

โรงแรม เลอ พัทธา เชียงราย

- ☎ ๐ ๕๓๖๐ ๐๖๘๐
- 🌐 www.lepattachiangrai.com
- 📠 Le Patta Hotel, Chiang Rai
- ✉ sales@lepattachiangrai.com

โรงแรม สารี ออง โรส

- ☎ ๐ ๕๓๖๐ ๑๓๓๑,
- ๐๘ ๓๒๐๓ ๗๘๘๐
- 📠 La Vie En Rose Hotel

โรงแรมนาคนครา

- ☎ ๐ ๕๓๗๑ ๗๗๐๐ - ๓,
- ๐๘ ๖๑๕๕ ๐๗๐๒
- 🌐 www.naknakara.weebly.com
- 📠 NakNakara
- ✉ naknakara_hotel@hotmail.com

เดอะ เลเจนด์ เชียงราย รีสอร์ท

- ☎ ๐ ๕๓๕๑ ๐๔๐๐
- 🌐 www.thelegend-chiangrai.com
- 📍 The Legend Chiang Rai Resort & Spa
- ✉ info@thelegendchiangrai.com

ริเวอร์ไร รีสอร์ท

- ☎ ๐๙ ๒๖๕๓ ๕๔๕๕
- 🌐 www.riverrai.com
- 📍 RIVER RAI

โรงแรม ราสา บูติก เชียงราย

- ☎ ๐ ๕๓๗๑ ๗๔๕๔ - ๕
- 🌐 www.rasaboutiquehotel-chiangrai.com
- 📍 Rasa Boutique Hotel Chiangrai
- ✉ rasaboutiquehotel@hotmail.com

มาโย รีสอร์ท

- ☎ ๐ ๕๓๖๐ ๐๘๕๐ - ๑
- 🌐 www.maryoresortchiangrai.com
- 📍 MaryoResort
- ✉ maryochiangrai@gmail.com

อำเภอแม่สาย

โรงแรม ปุณยมันตรา รีสอร์ท เชียงราย

- ☎ ๐ ๕๓๗๖ ๓๑๑๑
- 🌐 www.poonyamanttra.com
- ✉ info@poonyamanttra.com

ริวา แวลเลย์

- ☎ ๐ ๕๓๖๔ ๖๗๘๑ - ๒, ๐๘ ๕๕๕๓ ๕๗๕๓
- 📍 Viva Valley
- ✉ joopw@gmail.com

ดู ดอย สวย รีสอร์ท

- ☎ ๐ ๕๓๗๐ ๕๘๐๐, ๐๘ ๕๗๐๐ ๕๕๐๖
- 📍 ดูดอยสวย รีสอร์ท

ตัวอย่างร้านอาหาร ในเส้นทางนี้

ห้องอาหารครัวตำหนัก

- ☎ ๐ ๕๓๗๖ ๗๐๑๕ - ๗
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๑๐.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.

บ้านเมล็ดชา

- ☎ ๐ ๕๓๗๓ ๔๑๔๐ - ๒ ต่อ ๑๐๔
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๑๐.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.
- 🌐 www.teaoilcenter.org

บ้านอันกะผัก

- ☎ ๐ ๕๓๗๓ ๓๒๒๒, ๐๙ ๘๕๖๔ ๒๕๒๕
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๐๗.๓๐ - ๒๑.๐๐ น.

ร้านอาหารในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

มานอร์ม

- ☎ ๐๙ ๒๓๗๓ ๗๖๖๖
- 📍 มานอร์ม
- ☎ Manoromcafe
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.

สวนกุหลาบเชียงราย

- ☎ ๐ ๕๓๖๖ ๖๗๐๓
- 📍 สวนกุหลาบเชียงราย
- 🌐 Suankularb_chiangrai
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๑๑.๐๐ - ๒๒.๐๐ น.

เมล์ตา อิม ยัวร์ มั้ากี เชียงราย

- ☎ ๐ ๕๒๐๒ ๐๕๕๙
- 📍 Melt in your Mouth Chiangrai
- 🌐 meltinyourmouthchiangrai
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐ - ๒๐.๓๐ น.

ร้านทำน้ำ गुแล

- ☎ ๐ ๕๓๑๖ ๖๘๘๘
- 📍 ร้าน ทำน้ำ गुแล เชียงราย
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๑๗.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

ร้านกรุงเก่า

- ☎ ๐๖ ๓๔๕๒ ๔๕๕๑, ๐๘ ๘๘๐๕ ๕๓๕๙
- 📍 กรุงเก่าค็อฟฟี่เค้ก
- 🕒 วันอังคาร - วันอาทิตย์ เวลา ๑๑.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. (ปิดทุกวันจันทร์)

สวนอาหารสำเนา เอ็มเอ็มดอย

- ☎ ๐๘ ๑๕๕๕ ๓๑๓๒
- 📍 สวนอาหารสำเนา เอ็มเอ็มดอย
- 🕒 ทุกวัน เวลา ๑๐.๐๐ - ๒๓.๓๐ น.

ระนอง

อำเภอกระบุรี

๔

เขื่อนรัชชประภา

อำเภอตะกั่วป่า

๔๐๑

ทะเลอันดามัน

เมืองเก่าตะกั่วป่า

สุราษฎร์ธานี

๔๐๙๐

๔

อำเภอกะปง

กระบี่

๔๒๕๐

บ้านท่าดินแดง

พังงา

๔

๔๕

อำเภอท้ายเหมือง

๔

อ่าวพังงา

๔๐๒

ท่าอากาศยาน

นานาชาติภูเก็ต

เกาะยาวน้อย

๔๐๓๗

ภูเก็ต

ท่าเทียบเรือ

บางโรง

เกาะยาวใหญ่

เส้นทางเมืองเก่าตะกั่วป่า หลากหลายมรดกวัฒนธรรม งามล้ำทรัพยากรป่าชายเลน สู่ความยั่งยืนวิถีคนเกาะยาว

จังหวัดพังงา

พังงา จังหวัดทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย ในอดีตเคยเป็นมหานครเหมืองแร่ ทั่วทุกสารทิศเต็มไปด้วยสินแร่ดีบุกมูลค่ามหาศาล ชาวต่างชาติจึงเข้ามาติดต่อค้าขาย สร้างรายได้เข้าประเทศกว่าหมื่นล้านบาทต่อปี พร้อมกับฝากร่องรอยทางวัฒนธรรมไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม ประเพณี ความเชื่อ อาหาร ซึ่งกลายเป็นมรดกอันล้ำค่าให้กับชนรุ่นหลัง นอกจากนี้พังงายังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติทางด้านทิศตะวันตก ประกอบด้วยพื้นที่ป่าชายเลนจำนวนมาก เป็นแหล่งอนุบาลของสัตว์น้ำนานาชนิด หาดทรายขาวทอดยาวกว่าร้อยกิโลเมตร และเกาะแก่งน้อยใหญ่งดงามกว่าร้อยเกาะ เป็นสวรรค์ของคนรักทะเลอย่างแท้จริง ส่วนทางฝั่งตะวันออก รายล้อมด้วยทิวเขาสลับซับซ้อน ป่าไม้เขียวขจี น้ำตก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ พังงาจึงก้าวสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สมบูรณ์และงดงาม ภายใต้การบริหารจัดการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นส่วนสำคัญที่นำพาพังงาสู่ความยั่งยืน ทั้งด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ

เส้นทางนี้จะพาไปเยือนรอยตำนาน เมืองเก่าตะกั่วป่า เดินเล่นหรือปั่นจักรยานชมความงามของสถาปัตยกรรมโบราณ วิถีชีวิตดั้งเดิม เรียนรู้การทำขนมและอาหารที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ต่อด้วยการไปเยือน ศูนย์ทอผ้าซาโอรี ชมศิลปะการทอผ้าเก่าแก่แบบญี่ปุ่น ไปเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ พายเรือคายัคชมธรรมชาติป่าชายเลน เดินเล่นชายหาดที่ บ้านท่าดินแดง ปิดท้ายเส้นทางบน เกาะยาวน้อย และเกาะยาวใหญ่ สัมผัสความงามและความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติทั้งทางน้ำและทางบก ตามรอยวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านและเกษตรกรบนฝั่ง ดื่มด่ำกับทิวทัศน์อันสวยงามของเกาะต่าง ๆ ในอ่าวพังงา พร้อมเรียนรู้การใช้ชีวิตอันเรียบง่ายของคนเกาะยาว

วันแรก

ตะกั่ว

สีบุก

เมืองเก่าตะกั่วป่า

เริ่มต้นเส้นทางท่องเที่ยวรอบเมืองเก่าและฟังเรื่องเล่า ความหลัง ณ เมืองเก่าตะกั่วป่า ตำบลตลาดใหญ่อยู่ห่างจาก อำเภอตะกั่วป่า ๗ กิโลเมตร ในอดีตบริเวณนี้เคยเป็น เมืองท่าริมฝั่งอันดามันที่เจริญรุ่งเรืองนามว่า "ตะโกลา" หรือ "ตักโกล" ในภาษาบาลี หมายถึง กระจวาน เป็นเครื่องเทศ ชนิดหนึ่งที่มีจำนวนมากและมีค่าดังทองคำ ต่างชาติ จึงเข้ามาติดต่อค้าขายทางเรือ มีทั้ง อินเดีย เปอร์เซีย อาหรับ และจีน รวมถึงชาติตะวันตก เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย ดัตช์ ที่ใช้เมืองตะโกลานี้เป็นประตูสู่ทางลัดขนส่งสินค้า ข้ามคาบสมุทรมลายู จากฝั่งทะเลอันดามันไปยังอ่าวไทย จนได้รับขนานนามว่ามหาอาณาจักรการค้า (The Takola Emporium) ด้วยภูมิประเทศที่เป็นอ่าว เกาะแก่ง และคั้งน้ำลึก จึงเอื้อประโยชน์ต่อการเทียบท่าค้าขาย และใช้เป็นที่หลบ ลมพายุ ประกอบกับพื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากร ซึ่งเป็นที่ต้องการของโลก คือ ดีบุกและตะกั่ว เมืองตะกั่วป่าจึงกลายเป็น "นครหลวงแห่งเหมืองแร่" ที่สร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศไทย โดยเฉพาะ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓)

การเข้ามาของต่างชาติในยุคเหมืองแร่รุ่งเรือง ได้ฝากร่องรอยทางวัฒนธรรมไว้มากมาย โดยเฉพาะชาวจีนที่อพยพมาจากมณฑลฮกเกี้ยน ผ่านทางบริษัทหางานที่ปิ่นนัง (มาเลเซีย) และสิงคโปร์ เพื่อมาเป็นแรงงานในเหมืองแร่ ด้วยความขยันหมั่นเพียรกัน ผสมกับทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ในยุคนั้น ส่งผลให้เกิดความมั่งคั่งร่ำรวย บางคนแต่งงานสร้างครอบครัวกับสตรีพื้นถิ่น จนมีลูกหลานสืบเชื้อสาย ลูกผู้ชายจะถูกเรียกว่า "บาบ๋า" ส่วนลูกสาวจะเรียกว่า "หยวนหย่า" ภายหลังลูกที่เกิดในแผ่นดินแม่ (Local in born) ทั้งชายและหญิงจะเรียกรวมว่า "ลูกบาบ๋า" ในปัจจุบันคนตะกั่วป่ากว่า ๙๐% ล้วนเป็นลูกบาบ๋าทั้งสิ้น เมืองแห่งนี้จึงเต็มไปด้วยวัฒนธรรมที่หลากหลาย หลอมรวมระหว่างไทยและจีนเข้าด้วยกัน เกิดเป็นความเชื่อ พิธีกรรม อาหาร สถาปัตยกรรม และการแต่งกายอันเป็นเอกลักษณ์ แม้ว่าในปัจจุบันการทำเหมืองแร่จะไม่มีอยู่แล้ว แต่เมืองนี้ยังคงไว้ซึ่งความงามในวิถีชีวิตดั้งเดิม กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของภาคใต้ที่พร้อมจะเปิดประตูเมืองให้เข้ามาสัมผัส พุดคุยกับชาวบ้านที่เปรียบเสมือนตัวเชื่อมของกาลเวลา ทำให้รู้ว่ารากเหง้าทางวัฒนธรรมของชาวตะกั่วป่าไม่เคยจางหายไปแม้วันเวลาผ่านไป

แผนที่เที่ยว รอบเมืองเก่าตะกั่วป่า

เที่ยวรอบเมืองเก่าตะกั่วป่า

เข้าวันนี้ไปเรียนรู้เกี่ยวกับเมืองเก่า ตะกั่วป่าที่ยังมีร่องรอยประวัติศาสตร์ให้เห็น ด้วยการปั่นจักรยานหรือเดินสัลดเลาะไปตามถนนสายวัฒนธรรม เริ่มต้นด้วยการไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ ศาลเจ้าพ่อ กวนอู ศูนย์รวมจิตใจของชาวตะกั่วป่า และยังมีศาลเจ้าอีกหลายแห่ง เช่น ศาลเจ้า ฮกเกี้ยน ไชยกวน ศาลเจ้ากุ๊ยเซี่ยง และ ศาลเจ้ากวางตุ้งพวยกุ่ม เหตุผลที่มีศาลเจ้าจำนวนมากเพราะคนจีนที่อพยพเข้ามาได้นำองค์เทพที่ตนเคารพนับถือติดตัวมาด้วย จึงสร้างศาลเจ้าเหล่านี้ขึ้นไว้เพื่อสักการบูชา และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ไปจนรุ่นลูกรุ่นหลาน โดยจะมีพิธีไหว้เจ้าครั้งใหญ่ของเมืองในช่วงเทศกาลกินผัก

เทศกาลกินผัก คืองานประเพณีเก่าแก่ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเมืองตะกั่วป่า ยังยึดรูปแบบพิธีกรรมดั้งเดิมไว้อย่างครบถ้วนงานจะจัดขึ้นในเดือนตุลาคมของทุกปีเป็นเวลา ๑๐ วัน พี่น้องชาวตะกั่วป่าจะได้ถือศีลฝึกจิตใจให้บริสุทธิ์ และช่วงเวลานี้จะเห็นได้ถึงพลังศรัทธาของคนตะกั่วป่าที่พร้อมใจกันเดินทางกลับบ้าน สวมใส่ชุดขาวและเข้าร่วมพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ด้วยใบหน้ายิ้มแฉ่งนับเป็นเทศกาลสำคัญของคนตะกั่วป่า

จากนั้นมาชมวิธีการทำขนมโบราณของบรรพบุรุษชาวจีน
ฮกเกี้ยนที่ ร้านเต้าส้อแม่อารี ซึ่งได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น
มากกว่า ๑๐๐ ปี ทางร้านเปิดให้เข้ามาชมขั้นตอนการทำได้
อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่挽ต๋อง ใสไส้ อบ จนถึงบรรจุภัณฑ์
กลายเป็นของฝากประจำตะกั่วป่า และไม้ไกลจากร้านเต้าส้อ
เป็นที่ตั้งของ โรงเรียนเต้าหมิง อาคารสองชั้นสีเหลืองโดดเด่น
มองหลังคาสังกะสี มีโครงสร้างแข็งแรงเพราะใช้หินแทนเสาปูน
สร้างจากการเรียโรเงินทุนจากเศรษฐีชาวจีนที่ต้องการให้ลูก
ได้เรียนหนังสือและเรียนภาษาจีน เพื่อไม่ให้หลงลืมรากเหง้า
ของตนเอง แม้ปัจจุบันจะไม่มีการเรียนการสอนแล้ว แต่อาคาร
แห่งนี้ยังคงงดงาม สมบูรณ์ และถูกปรับให้เป็น สถานธรรม
เอนิน หงส์ ฉีฝอ ถิ่น สำหรับจัดค่ายปฏิบัติธรรมหรือกิจกรรม
ทางพุทธศาสนา

วัดพระธาตุศิรีเขต

วัดเสนาบุญรังสรรค์

แต่เดิมเมืองเก่าตะกั่วป่ามีวัดเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ก่อนที่ชาวจีนจะเข้ามา ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงความรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาที่มีมาแต่โบราณและยังคงอนุรักษ์ไว้จนจนทุกวันนี้ วัดพระธาตุศิรีเขต เป็นวัดแห่งแรกของเมืองตะกั่วป่า มีวิหารงดงาม ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุประจำเมือง นอกจากนี้ยังมีพระอุโบสถเก่าแก่ และบ่อน้ำพุตโบราณที่นำน้ำไปใช้ในพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาสำหรับข้าราชการในสมัยก่อน ถัดไปไม่กี่กิโลเป็นที่ตั้งของ วัดเสนาบุญรังสรรค์ อนุสรณ์ทางพระพุทธศาสนาที่พระยาเสนาหุนิต (นุช ณ นคร) เจ้าเมืองตะกั่วป่าเป็นผู้สร้างขึ้น อุโบสถสีขาวสร้างด้วยอิฐทั้งสี่ด้าน ใช้ลิ่มไม้แทนตะปู ล้อมรอบด้วยเสาสี่เหลี่ยมและใบเสมาหินสลัก ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดเก่าแก่ ช่วงปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓) ถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ทั้งพระพุทธรูปปางมารวิชัย พระพุทธรูปปากแดง และพระพุทธรูปหยกขาว เป็นโบราณวัตถุที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง

เสน่ห์ของเมืองตะกั่วป่าไม่ได้มีเพียงวัดวาอาราม แต่ยังมีบ้านเรือนเก่าแก่ที่มีความแตกต่างกันตามยุคสมัย หากไปที่ **ถนนอุดมธารา** จะพบบ้านของชาวจีนที่มาตั้งถิ่นฐานในยุคแรกคือช่วงรัชกาลที่ ๓ สร้างด้วยอิฐจากเมืองป็นัง ประเทศมาเลเซียที่ใช้ดินผสมน้ำตาลอ้อยนำมาอัดเป็นกำแพง มีจุดเด่นที่เสาต้นใหญ่ หลังคามุงด้วยกระเบื้องกาบกล้วย ซึ่งหลงเหลืออยู่เพียงหลังเดียวในเมืองนี้ และบ้านหลังนี้ยังขายไส้กรอกสูตรตะกั่วป่ามานานกว่า ๕๐ ปี เป็นไส้กรอกเหนียวนุ่ม รสชาติเผ็ดหอมด้วยเครื่องแกงปักษ์ใต้ แฝงรสหวานมันด้วยส่วนผสมของถั่วลิสงป่น หมูสับ และกะทิ อร่อยจนขายหมดอย่างรวดเร็วทุกวัน

กาบเปิดจากกล้วย

ไส้กรอกสูตรหมักป่า

ถนนศรีตะกั่วป่า เป็นถนนในยุคต่อมาที่บ้านเรือน มีสถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างไทยจีน และยุโรป ตั้งเรียงราย ตลอดสองฝั่งถนน ตกแต่งด้วยสีโทนเย็นสบายตา บ้านเกือบ ทุกหลังมี "ห้องคาเฟ่" หรือ ช่องทางเดินหাঁฟุต ทรงโค้ง เพื่อบังแดดและฝน สามารถเดินเที่ยวชมได้อย่างเพลิดเพลิน พร้อมกับแวะถ่ายรูปศิลปะภาพวาดบนกำแพง **สตรีทอาร์ต** ที่บอกเล่าการทำเหมืองแร่โบราณและวิถีชีวิตของคนตะกั่วป่า ในอดีต

ชาวตะกั่วป่าหลายครอบครัวยังคงอาศัยอยู่ในเมืองเก่า แห่งนี้ บางบ้านก็เปิดเป็นร้านขายของชำ บางบ้านก็เปิดเป็น ร้านอาหาร ร้านตัดผม ร้านชา กาแฟ ร้านขายของที่ระลึก ที่พลาดไม่ได้คือ ไปเยี่ยมชม **ร้านซ่อมนาฬิกาโบราณ** สืบทอด วิชามาจากรุ่นก๋ง รับผิดชอบและจำหน่ายนาฬิกาหลากหลายรุ่น อีกทั้งยังมีของใช้ต่างๆ จำหน่าย เช่น น้ำมันไฟแช็ค หนังสือดี 4 ลข ในละแวกเดียวกันยังเป็นที่ตั้งของ **โรงแรมแห่งแรกในตะกั่วป่า** ปัจจุบันปิดทำการไปแล้ว เหลือไว้แต่ตัวอาคารให้รำลึกถึง

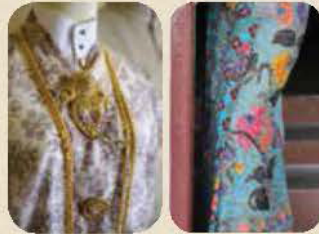

ถนนศรีตะกั่วป่ายังเป็นที่ตั้งของ ชมรมชาวบ่าบ่าฝั่งทะเล
อันดามัน เป็นชมรมที่อนุรักษ์วิถีและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวบ่าบ่า
โดยเฉพาะเรื่องการแต่งกาย ภายในอาคารของชมรมฯ จัดแสดง
ภาพถ่ายวิถีชีวิตและตัวอย่างชุดบ่าบ่าตามเพศ อายุ และฐานะ ที่ได้รับ
การออกแบบทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและความสวยงาม เช่น

นายหัวหญิง

ภรรยาของนายเหมือง
จะสวมครุยยาวทับเสื้อคอตั้ง
แขนจีบสีขาว
มีผ้าเช็ดหน้าพาดบ่า
กลัดด้วยโกรสร้าง (เข็มกลัด)
แทนกระดุม นุ่งผ้าปาเต๊ะ

เช่นเดียวกับเสื้อครุยสั้น
ที่นิยมใส่ไปในงานเลี้ยง
สโมสร แตกต่างกันที่
ต้องใส่เสื้อลูกไม้สวมทับ
และเหน็บผ้าเช็ดหน้า
กับกระเป๋าเงินไว้ที่เอว

ลูกบ่าบ่าผู้หญิง
จะสวมรองเท้าลูกปิด
ปีกลายสีสั้นสวยงาม
และสวมกำไลข้อเท้า
เป็นงานฝีมือที่แสดงถึง
ความเป็นกุลสตรี
ของผู้หญิงในยุคหนึ่ง

นอกเหนือจากพิธีการสำคัญต่าง ๆ เช่น งานบุญ งานแต่งงาน ที่ชาวตะกั่วป่าจะใส่ชุดบาบ๋าไปร่วมงาน ปัจจุบันตามสถานที่ราชการต่าง ๆ ของเมืองตะกั่วป่าได้กำหนดว่า ทุกวันพฤหัสบดี ข้าราชการทุกคนจะต้องใส่ชุดบาบ๋ามาทำงาน ถือเป็นธรรมเนียมการแต่งกาย และวัฒนธรรมบาบ๋าให้คงอยู่สืบไป

ต่อมา ปันจักรยานไปชม **กำแพงจนเจ้าเมืองตะกั่วป่า** เป็นกำแพงขนาดใหญ่สูงราว ๔ เมตร ทอดยาวอยู่ริมถนน เจ้าเมืองสร้างไว้ล้อมรอบจนที่พึก และยังเป็นสถานที่หลบภัยของชาวบ้านเมื่อครั้งเกิดจลาจลจากชาวจีนกลุ่มต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันเรื่องผลประโยชน์ บริเวณเดียวกันจะพบ **ต้นไทรยักษ์** ที่ขยายรากยึดติดกับกำแพงแผ่กว้างเท่ากับขนาดของกิ่งก้าน เป็นผลงานชิ้นเอกจากธรรมชาติที่สวยงาม จากนั้นแวะไปบ้านขนมผิงสูตรโบราณที่ **ขนมผิงลูกแม่แบบเจ้าเก่า** เป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่ตกทอดมาจากรุ่นคุณยาย ซึ่งอดีตเคยเป็นข้าหลวงในวังหน้า (จนเจ้าเมืองตะกั่วป่า) ความพิเศษของขนมผิงที่นี่คือรสชาติหวานหอม นุ่มลิ้น และละลายในปาก ตั้งแต่คำแรก ปิดท้ายเส้นทางที่ **ศาลเจ้าปู่ท่ากออ่า** ศาลเจ้าแห่งแรกของเมืองที่ถือกำเนิดขึ้น ตั้งอยู่ใกล้กับคลองตะกั่วป่า อดีตเคยเป็นท่าเทียบเรือ มีความเชื่อว่าเมื่อมีใครที่โดยสารทางเรือผ่านมาเพื่อทำการค้า จะต้องขึ้นมากกราบไหว้ขอพรก่อนเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ระหว่างการเดินทาง ภายในศาลมีกระถางรูปที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) พระราชทานไว้ให้ครั้งเสด็จประพาสเมืองตะกั่วป่า เมื่อรัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ หรือ พ.ศ. ๒๔๕๓

อาหารบาบ๋า อาหารสองวัฒนธรรม

รับประทานอาหารกลางวันในแบบฉบับบาบ๋า มีต้นกำเนิดจากการผสมผสานระหว่างสองวัฒนธรรมคือ จีนและไทยพื้นถิ่นภาคใต้อย่างลงตัว ไม่ว่าจะเป็น

ต้มจืดเต้าหู้หมูปลาเค็ม อาหารพื้นบ้านที่สะท้อนภูมิปัญญาด้านการถนอมอาหารและความประหยัดของชาวจีนได้อย่างชัดเจน โดยมีวิธีการทำคือ นำปลาที่เหลือจากมือก่อนมาตากแห้งเป็นปลาเค็มแล้วไปต้มกับเต้าหู้ให้มีรสขชาติมันและเค็ม

หมูฮ้อง เนื้อหมูสามชั้นปรุงรสด้วยเครื่องเทศและดอกโป๊ยกั๊กเพื่อเพิ่มความหอม

ผัดสับประรด เมนูที่นำผลไม้มาผัดกับกุ้ง หมู ปลาหมึกให้มีรสขชาติเปรี้ยวหวาน

นอกจากนี้ยังมี หมูคั่วเกลือ จอแห้ง (กุ้งหลน) น้ำซุบหย่า และ ขนมเป๋าล้าง อาหารบาบ๋าส่วนใหญ่มีรสขชาติไม่เผ็ดเหมือนกับอาหารใต้ทั่วไป เพราะผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวจีนจะทำอาหารให้รสขชาติอ่อนลงเพื่อให้สามีรับประทานได้ ที่สำคัญคือ ชาวบาบ๋ามักใช้ช่วงเวลารับประทานอาหารเพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยน เรื่องราวข่าวสาร กระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว

รักสะอาด รักสงบ รักษาขนบธรรมเนียม

พื้นเพของคนตะกั่วป่าเป็นคนรักสะอาด จึงมักจะทำความสะอาดบ้านและกวาดหน้าบ้าน รวมไปถึงบริเวณถนนหน้าบ้านทุกวัน ไม่แปลกใจถ้าเห็นไม้กวาดและที่ตักขยะวางไว้หน้าบ้านเกือบทุกหลัง เมืองนี้จึงเรียบบริสุทธิ์สวยงาม ประกอบกับทางเทศบาลเมืองตะกั่วป่ามีโครงการ "ตะกั่วป่าสวยใส ไร้มลพิษ พิชิตโรค" ที่จัดกิจกรรม "ขยะอันตรายแลกไข่" เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ชาวบ้านคัดแยกขยะเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดีของประชาชน โดยจะมีจุดรับแลกไข่ตามวันเวลาและสถานที่ที่ทางเทศบาลฯ กำหนดไว้ เช่น ทุกวันจันทร์ที่ ๓ ของเดือน จะรับแลก ณ ตลาดสดตะกั่วป่า นอกจากนี้ยังมีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน เป็นถังขยะสีส้ม วางไว้ตามจุดสำคัญต่าง ๆ ของเมืองอีกด้วย

ทุกวันนี้เมืองเก่าตะกั่วป่ายังคงเป็นเมืองที่สามารถฉายภาพอดีตในห้วงเวลาปัจจุบันได้อย่างสวยงาม เพราะพลังสามัคคีชุมชนที่ผูกโยงอย่างเหนียวแน่นด้วยเชื้อสายเดียวกัน จึงพร้อมใจกันรักษาขนบธรรมเนียม วิถีชีวิตและประเพณีดั้งเดิมไว้ไม่ให้อ่อนคลาย การมาท่องเที่ยวที่เมืองตะกั่วป่าควรเปิดมุมมองเพื่อให้เห็นถึงคุณค่าและช่วยรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าให้คงอยู่คู่ประเทศไทยต่อไป

ภายในเมืองเก่าตระกว่ายังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกมากมาย เช่น พิพิธภัณฑ์โถงน้ำหรือกุดไฟทุ่งพระโพนี่ วัดคูหาภิมุข (วัดควนเก้) ฯลฯ ถ้าหากมีเวลา แนะนำว่าควรมาเที่ยว ๓ วัน ๒ คืน เพื่อจะได้ซึมซับกับเมืองเก่าแห่งนี้ได้อย่างเต็มที่ เจ็นวิวเมืองยามเช้า กินขนมจีนน้ำยาใส่ป่าทองไก่จรตชาติเข้มข้น รดน้ำร้อน ๆ ของหมี่ซั่วและซิมต้มซ่า และเมื่อพระอาทิตย์ตกดิน ดื่มด่ำกับบรรยากาศที่มีไฟสาดส่องบ้านเรือนสวยงาม เดินเล่นชมวิถีชีวิตของคนตะกั่วป่ายามค่ำคืน

หากสนใจเช่าจักรยาน สามารถติดต่อได้ที่ ร้านเป็ดซาเต (ร้านกาแฟตัวโค้ง) ถนนศรีตะกั่วป่า ตรงข้ามกับศาลเจ้าแม่กวนอิม

ซาโอริ...

สร้างงาน สร้างคุณค่า สร้างสรรค์จิตใจ

ช่วงปลายเส้นทางมาที่ ศูนย์ทอผ้าซาโอริ ตั้งอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางม่วง อำเภอตะกั่วป่า ชมเส้นทางของผืนผ้าที่ช่วยเยียวยาความทุกข์ของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิเมื่อปี ๒๕๔๗ ที่คลื่นยักษ์สึนามิได้ถล่มพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย เกิดความเสียหายและพรากชีวิตผู้คนไปมากมาย หลงเหลือไว้เพียงน้ำตาและการสูญเสีย หลังจากนั้นไม่นาน มูลนิธิมาयाโคดมี องค์กรการกุศลที่ไม่หวังผลกำไร เข้ามาช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ประสบภัย โดยการนำที่ทอผ้าพื้นเมืองขนาดเล็กของประเทศญี่ปุ่น มาฝึกให้ชาวบ้านทอ เพื่อให้เกิดความรู้สึกสบายใจ ได้ปลดปล่อยอารมณ์และความคิดลงไปบนลวดลายของผืนผ้า ตรงตามปรัชญาการทอผ้าซาโอริ คือ ทุกคนสามารถแสดงความคิดได้อย่างอิสระ ไม่มีผิดหรือถูก อีกทั้งยังเป็นการสร้างอาชีพให้กับกลุ่มแม่บ้านผู้ประสบภัย ดำเนินงานสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอจนก้าวไกลสู่ผลิตภัณฑ์ระดับสี่ดาว ประเภทของตกแต่งของใช้ ของที่ระลึก ตามโครงการคิดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ (OTOP Product Champion) นำความภาคภูมิใจมาสู่ชาวบ้านเป็นอย่างยิ่ง

ซาโอริ (Satori) เป็นศิลปะการทอผ้าด้วยมือแบบอิสระ ซึ่งถูกคิดค้นขึ้นโดยนางมิซาโอะ โจ ในปี ๑๙๖๘ คำว่า “ซา” หมายถึง อิสระ หรือ เอกลัทธิ รวบรวมคำว่า “โอริ” ซึ่งหมายถึง การทอผ้านั่นเอง

เสรีภาพกับศิลปะผ้าทอ... ที่ปลดปล่อยทุกจินตนาการ

ศูนย์ทอผ้าซาโอริ เปิดให้นักท่องเที่ยวแวะเข้าชมกระบวนการผลิตตั้งแต่การกรอผ้า การทอ จนกระทั่งการตรวจสอบคุณภาพ และบรรจุภัณฑ์ คุณป้าผู้ทอผ้าท่านหนึ่งเล่าให้ฟังว่า

“ความพิเศษของการทอผ้าซาโอริอยู่ที่เสรีภาพ การเลือกสีด้วยมาดักทอก็เช่นกัน เพียงแค่ปล่อยให้หยิบด้ายมาจับคู่สีตามจินตนาการ ก็ทำให้ได้ผ้าทอผืนงามมีเอกลักษณ์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร”

สำหรับด้ายที่เหลือจากการผลิต หรือเส้นใยต่าง ๆ ที่เหลือทิ้งจากธรรมชาติ ทางศูนย์ฯ นำมาผสมผสานและสร้างงานใหม่ เช่น หางอวนหรือก้านใบของต้นตาล และเศษผ้าไหมนำมาถักทอรวมกับด้าย เพิ่มลูกเล่นให้ผ้าทอโดดเด่นยิ่งขึ้น หรือเศษด้ายเหลือทิ้งก็นำมาฉีกและถักทอเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น ผ้าคาดเตียง กระเป๋าใส่เหรียญ พวงกุญแจ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้ที่ห้องจำหน่ายสินค้า

วันที่สอง

เข้าวันนี้ไปเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มี
ทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ ทั้งป่าชายเลน ป่าพรุ
ป่าชายหาด และน้ำทะเลใส ๆ ณ บ้านท่าดินแดง
ตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง แต่กว่าจะอุดมสมบูรณ์
อย่างทุกวันนี้ได้ ต้องอาศัยเวลาในการฟื้นฟูกว่า ๓๐ ปี
เพราะทรัพยากรธรรมชาติเคยถูกทำลายอย่างหนัก
จากการเปิดสัมปทานป่าไม้โกงกาง เพื่อนำมาเผาถ่าน
อีกทั้งยังเป็นชุมชนเหมืองแร่เก่า จนกระทั่งยุคเหมืองแร่
สิ้นสุด ระบบนิเวศจึงฟื้นคืนตามธรรมชาติ บวกกับพลัง
ชาวบ้านที่ร่วมใจกันปลูกป่าทดแทนขึ้นทุกปี ทำให้
บ้านท่าดินแดงกลับมามีพื้นที่สีเขียวรายล้อมอยู่เต็ม
บริเวณ

จุดเปลี่ยนสำคัญของหมู่บ้านเกิดขึ้นอีกครั้ง หลังจากเหตุการณ์คลื่นสึนามิ ชาวบ้านหลายคนกังวลกับการออกทะเล ซึ่งเคยเป็นแหล่งหาเลี้ยงชีพสำคัญขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา จึงมาสำรวจพื้นที่และเล็งเห็นว่าน่าจะเหมาะกับการปลูกผักแบบไร้ดิน วิชาทกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักบ้านท่าดินแดง จึงเกิดขึ้นพร้อมกับ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านท่าดินแดง รอบหมู่บ้านจึงมีกิจกรรมเกิดขึ้นมากมายทั้งทางบกและทางน้ำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ประสบการณ์ ความสนุกสนาน และได้ชมความงามของระบบนิเวศที่สมบูรณ์ไปพร้อมๆ กัน

พายเรือคายัค ตกหลุมรักป่าชายเลน

กิจกรรมแรกของวันนี้คือ พายเรือคายัคไปท่องโลกป่าชายเลน โดยมีไกด์ชาวบ้าน หรือบั้ง (แปลว่า พี่ชาย) เป็นพี่พายนำเที่ยวและสวมบทบาทเป็นครูประจำห้องเรียนธรรมชาติแห่งนี้ คอยให้ความรู้ อย่างสนุกสนานตลอดเส้นทาง ระหว่างที่เรือเคลื่อนไปข้างหน้า จะได้ตื่นตาตื่นใจกับป่าชายเลนอันสมบูรณ์ มีต้นไม้ขึ้นหนาทึบเป็นร่มเงาและอุโมงค์ธรรมชาติที่งดงาม ต้นไม้ที่เห็นไม่ได้มีแค่ต้นโกงกาง แต่มีต้นแสม ฝาดดอกแดง สำพู ตะบูนขาว ฯลฯ โดยจะพบต้นโกงกางใบเล็กมากที่สุด ล่องเรือไปสักระยะจะได้เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการ "หยองปู" เป็นวิธีการจับปูดำ โดยนำเนื้อปลา มาติดในลอบและแทงไม้ปักลงดินเพื่อล่อปูดำให้มาติดกับดักนั่นเอง

ป่าชายเลนแห่งนี้มองไปทิศทางไหนก็มีแต่สิ่งที่น่าสนใจ
 ได้ผืนน้ำจะพบกับฝูงปลาน้ำดอกไม้ ปลากระบอก วายเป็นริ้วคลื่น
 เคียงคู่กับเรือ มีแมงกะพรุนถ้วยตัวน้อยลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ
 ให้ได้เห็น เเงยหน้าขึ้นจะพบกับแมงมุมตัวใหญ่ที่เกาะหยากไย
 โยงใยระหว่างกิ่งไม้ แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของ
 ระบบนิเวศ ล่องเรือไปได้อีกระยะหนึ่งจะไปพบกับคลองท่าดินแดง
 เป็นเส้นทางน้ำไหลผ่านไปสู่ทะเลอันดามัน จุดนี้สามารถมองเห็น
 วิวของกำแพงป่าโกงกางอันกว้างใหญ่ เป็นป้อมปราการธรรมชาติ
 ที่ช่วยป้องกันคลื่นพายุได้ดีที่สุด ระหว่างเส้นทางจะได้พบกับ
 ต้นฝาดดอกแดง ออกดอกสีแดงสดเป็นกระจุกเล็กๆ บานสะพรั่ง
 ต้นฝาดดอกแดงนี้มีรากสวยงามมากเมื่อสะท้อนกับแสงแดด
 ที่กระทบผิวน้ำ ถือเป็นอีกจุดที่ห้ามพลาดชม ก่อนกลับเข้าฝั่ง
 แวะไปดู กระชังปลา จะได้เห็นทั้งหอยนางรมตัวใหญ่ ปลาเก๋า
 และปลากะพงขาว

ขึ้นมาบนฝั่ง บริเวณท่าเรือมีแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจอีก ๒ จุด คือ
 รางแร่โบราณ และป่าชุมชน รางแร่โบราณเป็นหลักฐานที่บ่งบอกว่าพื้นที่
 นี้เคยเป็นขุมเหมืองเก่ามาก่อน มีร่องรอยสำคัญสองแห่ง คือ รางแร่
 คอนกรีตคู่ยาว ๕๐ เมตร และขุมน้ำที่อยู่ไม่ไกลกัน ชาวบ้านเคยนำ เกลียง
 (อุปกรณ์ร่อนแร่) มาหาแร่กันบริเวณนี้ หากมีเวลาสามารถเดินศึกษา
 เส้นทางธรรมชาติในป่าชุมชน เป็นป่าที่ชาวบ้านร่วมใจกันปลูกต้นไม้
 เพื่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีพื้นที่ป่าจำนวนทั้งหมด ๗๕ ไร่

ระหว่งนั่งเรือคายัค หากเจอ
 สิ่งกีดขวางให้จอดชั่วคราว อย่าเบี่ยงตัวหลบ
 ไปทางซ้ายหรือขวาเพราะจะทำให้เรือ
 โคกลงคลองและเกิดอันตรายได้

ตะลุยทุ่งหญ้าสะวันนา มุ่งหน้าสู่เขาน้ำยักซ์

เดินทางสำรวจความงามของธรรมชาติบ้านท่าดินแดง
 กันต่อโดยนั่งเรือหัวโทงประมาณ ๑๕ นาทีเพื่อไป **เขาน้ำยักซ์**
 เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติห้วยเหมือง-เขาลำปี
 ตามตำนานเล่าว่าในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทหารญี่ปุ่น
 ได้ส่งเรือมาบริเวณนี้แล้วเจอพายุรุนแรงไม่สามารถผ่านไป
 เลยคิดว่าเป็นเพราะอาถรรพ์ของภูเขาน้ำยักซ์ที่มีลักษณะคล้าย
 หน้ายักซ์ จึงใช้ปืนใหญ่ยิงพังหลายลงมา ปัจจุบันเขาน้ำยักซ์
 ไม่มีให้เห็นแล้ว เหลือไว้เพียงชื่อและเรื่องเล่าเท่านั้น

เมื่อนั่งเรือมาถึงเขาหน้ายักษ์ ต้องเดินเท้าต่ออีกประมาณ ๑ กิโลเมตร ระหว่างทางจะพบทุ่งเสม็ดขาว ลำต้นมีเปลือกหนามุ่ม สีขาวนวลสะอาดตาสามารถนำเปลือกไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เป็นเชื้อเพลิงก่อไฟ ใช้มุงหลังคา หรือเป็นฟุกรองนอน ชาวบ้านจะลอกเปลือกออกจากลำต้นโดยไม่ให้ถึงชั้นน้ำเลี้ยงเพื่อให้ต้นเติบโตต่อไปได้ เดินต่อมาอีกสักพักจะพบกับทุ่งหญ้าสะวันนาที่สะท้อนกับแสงแดดกลายเป็นทุ่งหญ้าสีทองอร่ามตา มีความสูงเกือบเท่าลำตัว หญ้าชนิดนี้ชื่อหญ้าเจ้าชู้ ซึ่งก่อนที่จะเกิดภัยพิบัติสึนามิ บริเวณแห่งนี้มีเพียงหญ้ากลุ่มเล็ก ๆ และไม้พุ่มเตี้ยเท่านั้น แต่หลังจากเหตุการณ์สึนามิ หญ้าเจ้าชู้ก็เกิดขึ้น เต็มโตกระจายเป็นทุ่งกว้างใหญ่

เมื่อเดินผ่านทุ่งหญ้าไปอีกไม่กี่ไกล จะพบ **หาดเทพนัยักษ์** หาดทรายสีขาวนวล ติดกับสีฟ้าอมเขียวของน้ำทะเล เป็นภาพที่สวยงาม เมื่อเดินบนผืนทรายจะสัมผัสได้ถึงความนุ่มของเม็ดทรายที่ละเอียด หากขึ้นไปยืนบริเวณโขดหินที่ยื่นออกไปในทะเล จะเห็นวิวหาดโค้งเป็นริ้วอ่าวงามสุดสายตา ที่สำคัญหาดแห่งนี้ สงบ สะอาดปราศจากขยะอย่างสิ้นเชิง เหมาะกับการมาพักผ่อน โดยแท้จริง

กลุ่มท่องเที่ยว

ชุมชนบ้านท่าหินแดง

มีกิจกรรมสำน้ำดูปะการัง

บริเวณเขาหน้ายักษ์ สำหรับ

นักท่องเที่ยวที่สนใจ กรุณา

ติดต่อล่วงหน้า

ผักในสวน ปลาในคลอง อาหารปลอดสารพิษ

ถึงเวลาอาหารกลางวัน มาที่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ชาวบ้านได้จัดเตรียมอาหารพื้นถิ่นของภาคใต้มาให้รับประทาน เช่น แกงผักหวาน ปลากระบอกทอดขมิ้น น้ำขุบ (น้ำพริก) ใบบำมั่ง แกงพุงปลา (ไตปลา) และ สลัดผักที่กรอบสดสะอาด รับประทานคู่กับ น้ำสัสดที่ชาวบ้านทำเอง รสชาติหอมหวานกลมกล่อม ระหว่างมื้อร่วมพูดคุยกับชาวบ้านที่คอยสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้มาเยือนอย่างเป็นกันเอง ทำให้มื้อนี้ออกจากจะอิ่มท้องแล้วยังอิ่มความสุขด้วย

ที่บ้านท่าสิงแฉ่ง ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม หากอยู่ใตฺเบริเวณหมู่บ้านเกราะกองเสียควรเคารพข้อปฏิบัติร่วมกันคือ ห้ามสุบบุหรี่ หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใด ๆ

เลา-รอบบ้านผู้เชี่ยวชาญเกษตรอินทรีย์

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นจากความร่วมมือของชาวบ้านที่ตระหนักถึงอันตรายจากสารเคมี และมีความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์เป็นอย่างดี จึงต้องการถ่ายทอดให้ผู้มาเยือนได้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ร่วมกัน ผ่านจุดเรียนรู้เชิงเกษตรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น *จุดเรียนรู้ผักไฮโดรโปนิคส์* ซึ่งมีโรงเรือนสืขาว ตั้งอยู่เต็มพื้นที่ หากมองเข้าไปภายในจะเห็นผักใบเขียวชุ่มน้ำเรียงรายเป็นระเบียบ มีทั้งผักคะน้า ผักโขม ผักกาดขาว กวางตุ้งฮ่องเต้ และผักสลัดนานาชนิด สีสด นำรับประทาน บ้านทำดินแดง มีการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ เกือบ ๑๐๐ โรงเรือน เพื่อรับประทานในครัวเรือน จำหน่าย และนำมาทำเป็นเมนูต้อนรับนักท่องเที่ยว

นอกเหนือจากการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์แล้ว ชาวบ้านยังปลูกผักบนดินด้วย เช่น มะระ แตงโม โดยผลผลิตทั้งหมดได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practices : GAP) จึงปลอดภัยต่อร่างกาย นอกจากนี้ยังมี *จุดเรียนรู้การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงไก่ และ บ่อปลาตก* ให้ศึกษา โดยที่ชาวบ้านจะเก็บขี้แพะกับขี้ไก่ไปทำปุ๋ยบำรุงพืชในสวน สำหรับไก่ที่นี้ถูกเลี้ยงแบบอิสระ กินอาหารปลอดภัย สารเคมี ไข่ที่ได้จึงเป็นไข่ออร์แกนิก ทั้งหมดนี้ทำให้ชาวบ้านมีวิถีชีวิตพอเพียง ไม่ต้องออกไปหาวัตถุดิบจากที่อื่น ทั้งยังสามารถสร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

สวัสดิ์ดี...เกาะยาวน้อย

ช่วงบ่ายเดินทางไปที่ท่าเทียบเรือบางโรง
อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
เพื่อลงเรือมุ่งหน้าไป เกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา
เกาะหนึ่งเดียวในประเทศไทยที่มีนาข้าวกว่า ๘ ไร่
มีนกเงือกกว่า ๑ ไร่ครึ่ง มีชาวบ้านผู้รักธรรมชาติและหัวใจอาสาช่วยอยู่
และได้รับรางวัล ๑ ใน ๓ ของโลก ด้านการท่องเที่ยว
ที่รักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
จากนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก สหรัฐอเมริกา

ก่อนจะก้าวสู่การเป็นเกาะแห่งความงามทางธรรมชาติและวิถีชีวิตอย่างทุกวันนี้ ชาวบ้านทุกคนต้องฝ่าฟันอุปสรรคและเจอจากับเรือประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ ที่นำเทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาวางอวนกอบโกยสัตว์น้ำและทำลายระบบนิเวศทางทะเลจนพังทลาย ส่งผลกระทบต่อการทำมาหากินของชาวประมงพื้นบ้าน ชาวเกาะยวน้อยจึงลุกขึ้นมาปกป้องท้องทะเล ผนึกกำลังกันต่อต้านเรือประมงพาณิชย์ให้ออกไปจากพื้นที่จนประสบความสำเร็จในที่สุด กลายเป็นเกาะอนุรักษ์การทำประมงแบบยั่งยืนจนจบจนทุกวันนี้ เป็นตัวอย่างให้กับการทำประมงชายฝั่งและหน่วยงานทั่วประเทศ ชาวบ้านจึงร่วมกันก่อตั้ง ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยว ขึ้นเพื่อให้ทุกคนที่มาเยือนได้เข้าใจแก่นแท้ของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมท่องเที่ยวรอบเกาะ นักท่องเที่ยวจะได้ตามรอยวิถีชีวิตของชาวบ้าน ไปเฝ้าดู เรียนรู้ และสัมผัสกับประสบการณ์จริงทั้งทางทะเลกับชาวประมง และทางบกกับเกษตรกร ที่พร้อมถ่ายทอดภูมิปัญญาในทุกด้านให้อย่างเต็มใจ

เกาะยวน้อย

เกาะยวใหญ่

เกาะยว ประกอบด้วย ๒ เกาะ คือ

เกาะยวน้อย และ เกาะยวใหญ่

โดยประชาชนกว่า ๗๕% เป็นชาวมุสลิม

นักท่องเที่ยวทุกคนที่มาเยือนควรเคารพศรัทธาที่
โดยคำนึงถึงข้อปฏิบัติที่คนทั้งเกาะมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. แต่งกายและปฏิบัติตน
ให้เหมาะสม สัมกับวัฒนธรรมชุมชน

๒. ห้ามดื่มสุรา
และพกพาอาวุธชนิด

๓. ห้ามทิ้งขยะ
ในหมู่บ้าน

๔. ห้ามเก็บเปลือกหอย
ปะการัง และทำลาย
สิ่งแวดล้อม

สำหรับการเดินทางรอบเกาะ ยาวน้อย
สามารถใช้บริการรถสองแถวนำเที่ยวได้
บนเกาะ ยังมีร้านเช่ารถจักรยาน
และรถจักรยานยนต์ไว้ให้บริการ

รักแรกพบ บนเกาะยาวน้อย

สองกิจกรรมยามเย็นที่ไม่ควรพลาดเมื่อเดินทางมาถึง เกาะยาวน้อย อย่างแรก คือ ชมพระอาทิตย์ลับขอบฟ้า ที่สวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา สะพานที่ทอดยาวออกไปในทะเล ยามนี้เป็นช่วงเวลาที่น้ำทะเลลดระดับลง มองเห็นหาดชายเลน ทอดยาวสุดสายตากับแสงสีส้มที่หม่นท้องฟ้าและสายลมอ่อน ๆ ราวกับจะบอกว่า ยินดีต้อนรับ หลังจากดื่มด่ำกับความงามของธรรมชาติแล้ว ได้เวลารับประทานอาหารค่ำ บนเกาะยาวน้อย มีอาหารทะเลสด ๆ หลากหลายร้าน หรือหากพักโฮมสเตย์ สามารถเลือกซื้ออาหารทะเลสด ๆ ให้เจ้าของบ้านปรุง ให้รับประทานได้ กิจกรรมอย่างที่สองคือ ช่วงเวลาค่านักท่องเที่ยวสามารถไปเดินเล่นรับลมที่ท่าเรือ สัมผัสวิถีชีวิต ยามค่ำของคนเกาะยาวน้อย หรือจะอิมเมอร์กับโรตีสี่ที่ร้านโรตีสาวเกาะ กับเมนูสุดสร้างสรรค์กว่า ๘๐ รายการ เช่น โรตีสกรอบมะพร้าวอ่อน โรตีสี่ชซ่า โรตีสี่มะม่วงหิมพานต์ และ โรตีสี่นึ่ง เมนูยอดนิยมของทางร้าน เมื่อรับประทานของหวานจนอิ่มแล้ว ก็กลับเข้าสู่ที่พักเพื่อพักผ่อนเตรียมความพร้อมสำหรับกิจกรรมในวันพรุ่งนี้

วันที่สาม

ตื่นเข้ามารับไออุ่นจากแสงแรกของตะวันท่ามกลางหมู่เกาะน้อยใหญ่แห่งท้องทะเล บริเวณที่ชาวบ้านเรียกว่าหาดแหลมแบก จุดนี้จะมองเห็นดวงอาทิตย์ค่อย ๆ โผล่พ้นหมู่เกาะของฝั่งจังหวัดกระบี่ อาบแสงสีทองไปทั่วฟ้า และอีกจุดที่ชมพระอาทิตย์ขึ้นได้งดงามคือจุดชมวิวบ้านท่าเขา บริเวณนี้จะได้ชมทัศนียภาพของเกาะต่างๆ เรียงรายสลับซับซ้อนอยู่เบื้องหน้า ไม่ว่าจะเป็น เกาะกระมิด เกาะไร่ เกาะผักเบี้ย เกาะเหลาอันดู เกาะเหลาลับัง เกาะลาดิง เกาะเหลาเรียม และเกาะเหลากา เป็นภาพความงามธรรมชาติที่สุดแสนประทับใจ

ขนมครก

ข้าวหมกไก่

ข้าวส่ำ

รู้จักชาวเกาะยาวน้อย ผ่านวัฒนธรรมการกิน

ยามเช้าเป็นช่วงเวลาที่จะได้เห็นวิถีชีวิตของคนเกาะยาวน้อย โดยเฉพาะตามร้านอาหาร ฝ้ายหญิงจะรับหน้าที่เป็นแม่ครัว ทำอาหารเช้าพื้นถิ่นที่คุ้นเคยให้ลูกค้าได้เลือกลิ้มลอง อาทิ ข้าวหมกไก่ ขนมจีน ข้าวต้มปลว และห้มพลาด ข้าวยั่ว สูตรเด็ดที่คลุกเคล้าข้าวกับน้ำกะปิ มะพร้าวคั่ว โรยด้วยสมุนไพรนานาชนิดส่งกลิ่นหอมและรสชาติอร่อยลงตัว ส่วนผู้ขายจะรวมกลุ่มตั้งสภาน้ำชากาแฟ และกินขนมหวานควบคู่ไปด้วย อาทิ ข้าวเหนียวสังขยา ปาท่องโก๋ ข้าวต้มมัด ขนมครกโบราณ เป็นต้น ระหว่างนั้นจะร่วมพูดคุยและทักทายลูกค้ารายใหม่ที่มาอย่างเป็นกันเอง แสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมที่ชาวบ้านบนเกาะมีให้กัน

สมุทรบันทึก

ตอน ตามรอยคนหาปลา

“ทะเลเปรียบเสมือนตู้เอทีเอ็ม
ชาวบ้านไม่เคยยอด แต่กว่าจะมาถึงวันนี้ได้
เราฝ่าฟันอะไรมามาก
ในสมัยที่เรือประมงพาณิชย์เข้ามา
วางอวนลาก อวนรุน จับสัตว์น้ำทุกชนิด
ทำให้สัตว์ทะเลลดลงอย่างรวดเร็ว
แนวปะการังเสียหายจนหายไป
ตอนนั้นฉันคิดอย่างเดียวว่า
ปล่อยให้เงินแบบงี้ต่อไปไม่ได้
เลยต้องลุกขึ้นปกป้องท้องทะเลของเรา”

คำบอกเล่าของนายสำเริง ราเขต หรือ
บังหมี ประธานชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
โดยชุมชนเกาะยาว ที่เปรียบให้เห็นว่าทรัพยากร
ทางทะเลนั้นสามารถหล่อเลี้ยงชีวิตชาวเกาะ
ยาวน้อยอย่างพอเพียงเสมอมา เป็นแหล่ง
ทำมาหากินที่ไม่มีเวลาเปิด-ปิด และมีสินในน้ำ
ที่ไม่มีวันหมดหากช่วยกันดูแลรักษา ปัจจุบัน
ชาวเกาะยาวประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน
เป็นหลัก โดยใช้ภูมิปัญญาที่สืบทอดจากรุ่น
สู่รุ่นและประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอดชีวิต
ในการหาสัตว์น้ำเพื่อยังชีพและแปรรูป ในแบบ
อาศัยธรรมชาติโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

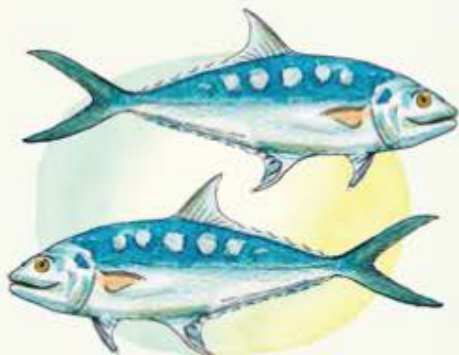

วันนี้จะพาไปสัมผัสประสบการณ์แสนพิเศษ
กับการ **ตามรอยชาวประมงพื้นบ้าน** โดยมีเจ้าบ้าน
ท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการประมงและเกษตรกรรม
เป็นไกด์นำเที่ยวและคอยให้ความรู้ตลอดเวลาที่อยู่
บนเกาะนี้ เริ่มต้นด้วยการลงเรือหัวโทงที่ทำเรือ
สุยาภิบาล ล่องผ่านชุมชนประมงบริเวณป่าชายเลน
จะสังเกตเห็นว่าบ้านทุกหลังล้วนมีเรือประมงพื้นบ้าน
จอดเทียบท่าอยู่ พอล่องเรือพื้นป่าชายเลนออกสู่
ทะเลกว้าง จะพบกับเรือประมงลำเล็ก มองเห็น
ชาวประมงกำลังสาวอวนขึ้นมาจากทะเลด้วยท่วงท่า
ชำนาญ อวนเหล่านี้ถูกวางไว้หนึ่งคืนล่วงหน้า
โดยต้องวางห่างจากอวนอื่นประมาณ ๓ กิโลเมตร
สัตว์ทะเลที่จับได้จะถูกนำไปประกอบอาหารและ
จำหน่ายบนฝั่ง หรือถ้าหากนักท่องเที่ยวสนใจ
เปิดตลาดซื้อขายกันกลางทะเล ก็สามารถทำได้
เช่นกัน รับรองความสดสะอาดจากชาวประมง
ตัวจริงในราคาย่อมเยา

การกักขังของชาวประมงจะค่อย ๆ ส่ววนเพิ่มขึ้น และเลือกจับเฉพาะสัตว์น้ำตัวโตเท่านั้น ถ้าหากจับได้ตัวเล็กหรือสัตว์ชนิดอื่นที่ไม่สามารถนำไปทำเป็นอาหารได้ เช่น แมงกระพุนต่าง ๆ ปลาตาว ฯลฯ จะปล่อยกลับสู่ทะเลให้เติบโตเพื่อขยายพันธุ์ต่อไป และถ้าเจอไข่ไปนอกกระดอง จะนำไปไว้ที่ธนาคารปู หากครบ ๓๐ ตัว สามารถแลกรวนปูได้ ๑ ปาก จากนั้นทางธนาคาร จะรอให้ปูสลัดไข่ออกสู่ทะเลเพื่อขยายพันธุ์ไปตามธรรมชาติ และนี่คือการทำประมงแบบยั่งยืน บนเกาะยาวงน้อย เป็นหัวใจหลักในการจับสัตว์ทะเลของชาวประมงพื้นบ้านซึ่งแตกต่างจาก การทำประมงพาณิชย์อย่างสิ้นเชิง

ปลาซีเลียด หรือ ปลาตาลัง

เป็นของดีประจำเกาะยาวงน้อย ต้องอาศัยภูมิปัญญาที่สืบขอลมมาจาก บรรพบุรุษในการจับปลาชนิดนี้ และจะจับได้เฉพาะช่วงข้างแรมเดือนมืดเท่านั้น นิยมนำมาแปรรูปเป็นปลาเค็มเนื้อไม่ สะอาด และปราศจากสารพิษ เป็นสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของเกาะยาวงน้อย

สมุทรบันทึก ตอน กระชังนี้ไม่ได้เลี้ยงแค่ปลา

จุดหมายต่อไปอยู่ที่ กระชังกลางทะเล แหล่งเลี้ยงสัตว์น้ำของชาวประมงเพื่อจำหน่าย และเปิดให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ ราวกับเป็นพิพิธภัณฑ์กลางทะเล โดยดาวเด่นที่สุด แห่งกระชังนี้ ได้แก่ กุ้งมังกรเจ็ดสี ตัวใหญ่ยักษ์สีสด เป็นลูกพันธุ์นำเข้ามาจากประเทศเคนยา สำหรับ กุ้งมังกรที่ไม่มี จะให้กุ้งสดไข่ออกไปเติบโตในท้องทะเล และเจ้าของจะให้หอยกะพงเป็นอาหาร ทุก ๑๐ วัน เพื่อเสริมแคลเซียม กุ้งที่นี่จึงแข็งแรงมาก สร้างรายได้ถึงกิโลกรัมละ ๓,๐๐๐ บาท

รับลม ชมทะเล เล่นทราย ที่เกาะนอก

ไม่กี่ไกลจากกระชังปลา เดินทางมาสู่ **เกาะนอก** เป็นเกาะเขาหินปูนขนาดเล็กที่ถูกโอบล้อมด้วยหาดทรายขาว และน้ำใส จนมองเห็นตัวปลา สามารถพายเรือคายัคจากเกาะยาวน้อยมาได้เพราะอยู่ใกล้กัน เกาะนอกมีจุดชมวิวยอดนิยม สำหรับผู้ที่ชอบความท้าทาย สามารถปีนขึ้นไปรับลมเย็นชื่นใจ ชมวิวดาดทรายโค้งที่ยื่นออกไปในทะเล ตีไม้ดำน้ำที่แสนสวยงามของเกาะแก่ง และท้องทะเลฝั่งอันดามันในมุมสูง แนะนำว่าควรใส่รองเท้า เนื่องจากเป็นเขาหินปูนจึงมีความชื้นและแฉะลื่น

ในช่วง ๕ คำ ถึง ๑๑ คำ เป็นช่วงเวลาน้ำลง ตั้งแต่ ๑๑ โมงเป็นต้นไป สามารถไปท่องเที่ยวได้หลายจุด เช่น **ต้นหลึ่งมังกร** หรือสันทรายยาวกว่า ๒ กิโลเมตร เป็นผลงานความมหัศจรรย์ของธรรมชาติที่โผล่ขึ้นกลางทะเลยามน้ำลง มีลักษณะคดเคี้ยวคล้ายกับมังกรกำลังว่ายน้ำและ ตัวคด ทางทอดยาวสู่ **เกาะนดอง** เกาะที่มีต้นพลอง ต้นไม้เนื้อแข็งสำหรับทำตำบอบ ตำบอบร้า ถ้าหากมาถึงช่วงน้ำโกล้งลง สามารถลงเล่นน้ำได้อย่างเพลิดเพลิน

อีกหนึ่งกิจกรรมที่สนุกสนานและเพิ่มพูนความรู้ดี ๆ ประถมโรงเรียนช่วงน้ำลง ได้แก่ **การตกบอยตอยช้างต้น** บนเนินที่ชายเลนกว้างใหญ่ จะพบกับชาวประมงกำลังค่อย ๆ ถ้าวไปข้างหน้า และกวาดตาหาบอยช้างต้นที่ซ่อนตัวอยู่ในหญ้าทะเล โดยมีอุปกรณ์ติดตัว ได้แก่ ท่อดำ ถุงตาข่ายสำหรับใส่บอย ซึ่งมีหลายก และถุงเท้าที่ใส่เพียงข้างเดียวสำหรับความสะดวกสบาย เมื่อกำบอยได้เพียงพอแล้ว จะนำถุงตาข่ายไปทอยไว้ที่หัวสะพานเป็นเวลา ๑ คืน เพื่อให้บอยคายโคลนในท้องออกมา ก่อนจะนำไปขาย

กินขนม ชมวิว บนเกาะยาวใหญ่

ช่วงบ่ายนั่งเรือข้ามฟากจากเกาะยวน้อยไป **เกาะยาวใหญ่** ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะยวน้อย ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๐ นาที เกาะแห่งนี้มีขนาดใหญ่กว่าเกาะยวน้อยถึงสองเท่า เต็มไปด้วยภูมิปัญญาดั้งเดิมให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชม ทั้งการทำขนมไทย การประมงพื้นบ้าน ตลอดจนความงามของทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

ออกเดินทางไปสำรวจรอบเกาะ และชมวิถีชีวิตคนเกาะยาวใหญ่ โดยใช้บริการรถสองแถวนำเที่ยว เริ่มต้นที่...

“ขนมบัวปิ่น”

ตำนานขนมแห่งเกาะยาวใหญ่

จากมะพร้าวที่มีอยู่รอบเกาะ แปรรูปลูขนมไทยพื้นบ้าน จนมีชื่อเสียงโด่งดัง **จ๊ะจ๋า ขนมบัวปิ่นมะพร้าวอ่อน** สูตรเฉพาะ ที่สืบทอดมายาวนานกว่า ๕๐ ปี เปิดบ้านให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมวิธีการทำ ความน่าสนใจอยู่ที่จังหวัดการช้อนบัวปิ่น ออกจากกระทะไปไว้บนถาด แสดงให้เห็นความแม่นยำและรวดเร็ว เอกสิทธิ์ของขนมบัวปิ่นเกาะยาวใหญ่อยู่ที่ความกรอบนอก นุ่มใน อร่อยหวานมัน และโดดเด่นด้วยกลิ่นหอมของมะพร้าวอ่อน

เที่ยวชุมชนประมงชายฝั่ง น แหลมล้าน

เดินทางมาสู่ **ชุมชนประมงพื้นบ้านบ้านแหลมล้าน** จะได้เห็นวิถีชีวิตชาวประมงที่มาจอดเรือเทียบท่าขึ้นฝั่ง ที่สำคัญในช่วงขึ้น ๑๓-๑๕ ค่ำ หรือช่วงน้ำลง สามารถนั่งเรือหรือเดินลงจากแหลมล้านเพื่อไปชมความสวยงามของปลาดาวหลากหลายสีที่มารวมตัวอยู่เต็มบริเวณสันดอนปากอ่าวได้อีกด้วย

เดินทอดน่อง บนหาดทรายขาว อ่าวโล๊ะจ๊ก

แวะไปฟังเสียงคลื่นกระทบฝั่งที่อ่าวโล๊ะจ๊ก เป็นอ่าวที่มีทัศนียภาพสวยงาม ด้วยหาดทรายขาว สะอาด น้ำทะเลใส เหมาะสำหรับการพักผ่อน เล่นน้ำ และนอนอาบแดดบนชายหาด อีกทั้งยังเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชุมชนชาวประมง ซึ่งจะเห็นวิถีชีวิตอันเรียบง่ายของชาวบ้านที่อยู่คู่กับทะเล

จากนั้นเดินทางกลับไปยังเกาะยวน้อย รับประทานอาหารค่ำที่ร้านอาหาร หรือร่วมกับชาวบ้านในโฮมสเตย์ท่ามกลางบรรยากาศอบอุ่น เสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน

วันที่สี่

นอกจากความโดดเด่นเรื่องประมงพื้นบ้าน เกษะยาวน้อยยังเป็นเกาะที่มีชื่อเสียงด้านเกษตรกรรมอีกด้วย ที่ไม่ว่าจะหวานเมล็ดพันธุ์ไต่ลงไบบนผืนดิน ก็เติบโตให้ผลผลิตดีงามเสมอ เพราะดินอุดมไปด้วยแร่ธาตุจากหิน กรวด ทรายที่ทับถมกัน ทำให้ดินมีสภาพดีปลูกอะไรก็ขึ้น โดยเฉพาะต้นกล้วยน้ำว้า กลายเป็นเกาะเดียวในประเทศไทยที่มีพื้นที่ทำนากว่า ๘๐๐ ไร่ อยู่ทางฝั่งตะวันตกของเกาะ เปิดต้อนรับให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางมาสัมผัส และทำความรู้จักกับวิถีชีวิตของเกษตรกรเกษะยาวน้อยอย่างลึกซึ้ง

จุดหมายแรกในเช้านี้ คือ **บ้านท่าเขา** ระหว่างทางจะพบ **หาดป่าทราย** ชายหาดซึ่งทอดยาวสวยงามและมีชื่อเสียงที่สุดของเกาะยาวน้อย ความพิเศษของหาดแห่งนี้อยู่ที่ต้นหูกวางที่มีผีเสื้อกรอบต้นเป็นจุดสังเกตเพื่อให้รู้ว่า ต้นไม้ต้นนี้มีนกเงือกหรือนกแก๊กทำรังอยู่ ซึ่งบนเกาะยาวน้อยมีนกเงือกอาศัยอยู่มากกว่า ๒๐๐ ตัว เป็นบ้านอันอบอุ่นของบรรดานกมากมายกว่า ๑๖๒ ชนิด พบได้ง่ายตามชายหาด ป่าโกงกาง ทุ่งนา หรือแม้กระทั่งหน้าห้องพัก บ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติบนเกาะได้อย่างดี

ถัดจากหาดป่าทรายขึ้นมาบริเวณหน้า **หาดคลองจาก** สามารถเห็นความงามของ **หัวใจพญานาค** ได้โดยมองลอดผ่านช่องว่างระหว่างเกาะเหลาอันดูและเหลาลบึงที่เชื่อมกันอยู่ จะพบกับเงาของเกาะผัดเบ็ญรูปทรงหัวใจสวยงามอยู่เบื้องหลัง

ยามว่างกับงานศิลปะ ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

เมื่อเดินทางมาถึง บ้านท่าเขา ที่นี่เป็นที่ตั้งของอาคาร หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว ผ้าบาติกสีเส้นสดใสพริ้วไหวตามแรงลม อยู่ในอาคารดึงดูดใจให้ทุกคนที่ผ่านไปมาต้องแวะชม อาคารแห่งนี้ เกิดขึ้นจากกลุ่มแม่บ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรต้องการหา กิจกรรมทำในยามที่ว่างจากการกรีดยางพาราหรือทำสวน จึงก่อตั้ง กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านท่าเขา (ผ้าบาติกท่าเขา) ขึ้นอย่างเป็นทางการ ในปี ๒๕๕๕ เพื่อผลิตผ้าบาติกสีเส้นสดใส แฝงลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์ประจำเกาะยาวน้อย เช่น ลายนกเงือก เรือหัวโทง และ พัฒนาจนกลายเป็นสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียง สร้างรายได้เสริม ให้กับกลุ่มแม่บ้านอีกทางหนึ่ง

นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้และทดลองระบายสีบนผ้าบาติกได้ โดยมีกลุ่มแม่บ้านคอยให้คำแนะนำทุกขั้นตอน ผู้ที่สนใจควรติดต่อล่วงหน้าอย่างน้อย ๓ วัน เพื่อให้ทางกลุ่มฯ ได้จัดเตรียมอุปกรณ์ นอกจากผ้าบาติก ยังมีสินค้า OTOP ของพื้นที่ใกล้เคียงมากมาย ให้เลือกอุดหนุนอีกด้วย

ขั้นตอนการทำผ้าบาติก

๑. **ต้มเทียน** ให้ละลาย
๒. **ดูเทียน** บนกรอบไม้สีเหลืองและขึงผ้าคอตตอนหรือผ้าเรยอนบนกรอบไม้
๓. **ร่างลวดลาย** ลงบนผ้าด้วยดินสอตามจินตนาการ
๔. นำปากกาเขียนเขียน (จันทิ่ง) ดักเทียนเหลวที่ต้มไว้แล้ววาดตามลายเส้นดินสอ เพื่อความสะดวกในการลงสี เป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยความระมัดระวัง เพราะถ้าเขียนมีความร้อนสูง
๕. **ลงสี** ตามความต้องการ สีที่ใช้เป็นสีผงสำเร็จรูปที่นำมาละลายน้ำแล้ว
๖. **เคลือบขี้ผึ้ง** อีกทีเพื่อให้สีติดทนทาน
๗. นำผ้าไปต้มในน้ำร้อนเพื่อละลายเทียน
๘. **ล้างน้ำสะอาด** อีกสองรอบ
๙. **เก็บรายละเอียดผลิตภัณฑ์** เช่น รีด เก็บขอบผ้า เป็นต้น

บ้านเกษตรอินทรีย์ เข้มทิศสู่ชีวิตเรียบง่าย

บ้านไม้ยกสูงแวดล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ พืชผักนานาพันธุ์ และนาสีนวลกว้างกว่า ๑๑ ไร่ ที่เพิ่งผ่านฤดูกาลเก็บเกี่ยวมา สิ่งเหล่านี้คือมรดกสีเขียวที่บรรพบุรุษมอบไว้ให้แก่ลูกหลาน เรืองสมุทรา ผู้เป็นเจ้าของบ้านเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันลงเดชายังคงสืบสานจิตวิญญาณเกษตรกรทั้งการปลูกข้าว ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และเลี้ยงสัตว์จำพวก ปลาตุก วัว ควาย และเป็ดเทศ เป็นเกษตรผสมผสานอย่างแท้จริงที่ให้ผลผลิตเพียงพอสำหรับรับประทานทั้งปี ไม่มีคำว่าอด ทั้งยังเหลือแบ่งปันญาติพี่น้อง และบริจาคให้แก่คนยากไร้ตามกฎหมาย "ชะกาด" ของศาสนาอิสลามอีกด้วย การทำเกษตรของลงเดชา จะยึดหลัก "ใช้ต้นทุนให้น้อย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มาก" กล่าวคือ เลี้ยงสัตว์แบบอิสระปล่อยให้หากินตามธรรมชาติ และนำมูลสัตว์เหล่านี้มาทำปุ๋ยคอกบำรุงพืชผลทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ส่วนข้าวที่เกี่ยวได้จะนำไปสีในโรงสีของหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่กลางทุ่งนาเพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้มากที่สุด

บ้านเกษตรอินทรีย์ เปิดเป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสานให้นักท่องเที่ยวเข้ามารับประสบการณ์สีเขียวที่มีอยู่รอบบ้าน ไม่ว่าจะเป็น ให้อาหารเป็ด เก็บสະເຂດ ตูละมุดฝรั่ง สัมผัสขนุนลูกใหญ่ และตามหามะม่วงพืชมเสน หนึ่งในมะม่วงท้องถิ่นของเกาะยาวน้อย โดยมีลุงเดชาพาเดินชมพร้อมกับบรรยายความรู้ให้ฟังอย่างเป็นกันเอง สำหรับฤดูกาลทำนา จะมีกิจกรรมพิเศษให้นักท่องเที่ยวได้สวมบทบาทเป็นชาวนาลงดำกล้าและเกี่ยวข้าวในพื้นที่จริงอีกด้วย

มหัศจรรย์บ่อน้ำจืดในทะเล

แวะชม **บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์** บ่อน้ำจืดขนาดเล็กที่ผุดขึ้นตามธรรมชาติจำนวน ๓ บ่อ อยู่ท่ามกลางต้นโกงกาง สามารถชมได้เฉพาะช่วงเวลาน้ำลงเท่านั้น โดยมีความเชื่อว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ หากขอพรแล้วดื่มน้ำในบ่อจะสมปรารถนาทุกประการ บ่อน้ำแห่งนี้มีข้อห้ามโยนเหรียญและอาบน้ำโดยเด็ดขาด

ดื่มน้ำมะพร้าวชื่นใจ...ที่สวนบ้านนา

ป่วยคล้อย เดินทางเข้าสู่
สวนมะพร้าวบ้านนา บ้านหลังน้อย
ที่ถูกห้อมล้อมด้วยต้นมะพร้าว
สูงใหญ่สร้างบรรยากาศร่มรื่น
เย็นสบายให้กับเจ้าของบ้านและ
ผู้มาเยือน มาที่นี่ต้องลิ้มลอง
ผลไม้ไร้สารพิษ สด ๆ จากต้นที่
ปลูกอยู่รอบบ้าน ดื่มน้ำมะพร้าว
หวานหอม กินมะม่วงแอปเปิ้ล
รสชาติกรอบมันอร่อย ซึ่งเป็น
มะม่วงสามฤดูของเกาะยาวน้อย
ที่ออกผลตลอดทั้งปีตัดท้ายด้วย
แตงโมหวานฉ่ำชื่นใจส่งตรง
จากสวนแตงโมปลอดสารพิษ
หลังบ้านนี้เอง

จากนั้นมาชมความเก่งกาจของเจ้าลิงน้อยขึ้นเก็บมะพร้าวตามภูมิปัญญาพื้นบ้าน โดยมีเจ้าของเป็นครูฝึก ทั้งนี้ที่ได้รับคำสั่ง เจ้าลิงจะออกตัวปีนป่ายขึ้นยอดมะพร้าวอย่างรวดเร็ว และเริ่มมองหาลูกมะพร้าว เมื่อเจอเป้าหมาย เจ้าลิงจะกัดและปลิดลูกมะพร้าวลงสู่พื้นจนครบรอบต้น เป็นอันเสร็จสิ้นภารกิจ เจ้าของจะมอบไปไก่ นม และน้ำมะพร้าวเป็นรางวัลแก่เจ้าลิงแสนรู้

วิธีการสังเกตมะพร้าวว่าอ่อนหรือแก่ ให้ดูที่บริเวณขั้วมะพร้าว หากขอบขั้วมีสีอ่อนหรือสีขาวเป็นวงกว้าง แสดงว่าเป็น มะพร้าวอ่อน เนื้อจะนุ่มและอ่อนนุ่ม มีน้ำมะพร้าวเยอะ รสชาติออกเปรี้ยวเล็กน้อย ส่วนขอบขั้วที่เป็นสีเขียวถึงเขียวเข้มหรือดำ รอยแตกกรอบ ๆ แสดงว่าเป็น มะพร้าวแก่ เนื้อข้างในแข็งกรอบ น้ำมะพร้าวจะมีรสหวาน หากดูจากด้าน ให้สังเกตทะเลายมะพร้าว ด้านล่างสุด เพราะจะพบลูกมะพร้าวที่แก่สุด ทะลายจะวางยาวเกินไปและพบลูกที่อ่อนขึ้นไปถึงเรื่อย ๆ บนสุดของทะเลายมะพร้าวจะมีอ่อนมากที่สุด

ชีวิตกลางทุ่ง ชุมชนคนเลี้ยงควาย

ท้องฟ้าสีครามทอแสงยามเย็น ณ ทุ่งนาสีเขียว
ผืนกว้างงดงามสุดลูกหูลูกตา ฟองควายกว่า ๓๐ ตัว
กำลังก้มแทะเล็มหญ้าให้เตียนเพื่อเตรียมพร้อม
สำหรับฤดูการทำนาต่อไป เป็นประจำทุกเย็นของ
คนเลี้ยงควายที่จะมารวมตัวจับกลุ่มพูดคุยเฮฮากัน
บนขนำหรือกระท่อม สร้างเสียงหัวเราะอยู่กลางทุ่งนา
เมื่อถึงเวลา ๕ โมงเย็น เพียงเจ้าของขยับตัวลุกออก
จากขนำ ฟองควายแสนฉลาดก็พร้อมใจเดินเกาะกลุ่ม
กลับแปลงนาโดยไม่อืดออด ควายที่มีเจ้าของเดียวกัน
จะอยู่รวมกันประจำแปลงนาของตน โดยมีคั่นนากั้น
แบ่งเขตพื้นที่ จากนั้นเจ้าของจะนำเชือกมาส่วมจำฝูง
ไว้ และแยกย้ายกลับบ้านรอเวลารุ่งเช้าจะมาปสอย
เพื่อให้ออกหากินเองอีกครั้ง เป็นภาพวิถีชีวิตยามเย็น
อีกมุมหนึ่งของเกษตรกรผู้ผูกพันกับควาย

พลังรักธรรมชาตินำพาเกาะสู่ความยั่งยืน

ตั้งแต่วันที่ต้องต่อสู้ ปกป้องท้องทะเลสู่การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ทำให้ปัจจุบัน เกาะยวน้อยกลายเป็นดินแดนแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากร ทั้งทางน้ำและทางบกอย่างเข้มแข็ง จากความร่วมมือของทุกฝ่ายโดยเฉพาะสองมือน้อย ๆ ของชาวบ้าน จะเห็นได้จากต้นไม้ใหญ่เขียวขจีที่ขึ้นหนาที่บอยู่สองข้างทาง พื้นที่สีเขียวเหล่านี้มีทั้งป่าดั้งเดิมและป่าชุมชน ซึ่งทางชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนเกาะยว เป็นผู้เสือกซื้อกล้าไม้ขายเลน และไม้ยืนต้นมาแจกจ่ายให้ชาวบ้านไปปลูกรอบเกาะทุกปี ปีละ ๗ พันกล้า แม้กระทั่งบริเวณหลังโรงเรียนมัธยมเกาะยววิทยา ก็มีต้นไม้เติบโตเกือบ ๒ พันต้น พร้อมกับสนับสนุนให้ชาวบ้านเข้าร่วม โครงการธนาคารต้นไม้ ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ในพื้นที่ของตน เช่น ดันยางนา มะฮอกกานี ตะเคียนทอง สัก ฯลฯ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ต้นไม้สามารถเป็นทรัพย์สิน เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมการเงิน และให้ลูกหลานได้ใช้ประโยชน์จากไม้ในอนาคตตลอดจนเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้เกาะยวน้อย และเพิ่มออกซิเจนให้กับโลกใบนี้ด้วย ทั้งนี้หากนักท่องเที่ยวสนใจเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่าขายเลน สามารถติดต่อ โฮมสเตย์เกาะยวน้อย โดยทางกลุ่มจะจัดเตรียม ต้นกล้าโกงกางไว้ให้

ถนนสายสีเขียว

หากสิ่งเกิดจะพบว่าถนนหนทางบนเกาะมีความสะอาดมาก เป็นผลจากนโยบายการรักษาความสะอาด กล่าวคือ บนเกาะยาวน้อยมีการทำ Big Cleaning Day ทุก ๑๕ วัน หมุนเวียนไปทุกหมู่บ้าน ชาวบ้านจะร่วมกันเก็บขยะ ตักแต่งกิ่งไม้ ทำความสะอาดถนน ทั้งนี้จะพบว่าไม่มีถังขยะตั้งอยู่ริมถนน เพราะทางเทศบาลฯ รับผิดชอบให้แยกขยะจากต้นทาง เพื่อความสะอาดในการจัดการขยะ ส่วนขยะอันตรายสามารถนำมาแลกไปกับถุงดำได้

เกาะยาวน้อย ดินแดนสีเขียวกลางท้องทะเล

เกาะยาวน้อยร่วมมือกับกระทรวงพลังงาน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สร้างเกาะยาวน้อยโมเดล จึงเกิดเป็น โครงการจัดตั้งต้นแบบสวนนิเวศน์น้ำมันเชื้อเพลิงจวภขยะ เพื่อกำจัดขยะโดยเปลี่ยนของเสียเป็นพลังงาน ด้วยกระบวนการ ดังนี้

๑. ระบบกำจัดขยะด้วยวิธีทางกลและชีวภาพ คือ คัดแยกขยะด้วยเครื่องกลและปรับสภาพของขยะให้เหมาะสมกับการนำไปทำเชื้อเพลิงหรือปุ๋ยด้วยวิธีการหมักทางชีวภาพ

๒. ระบบผลิตเชื้อเพลิงขยะ (RDF) ให้ได้มาตรฐานพลังงานทดแทน

๓. ระบบผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ขั้นตอนการป่นขยะที่หมักทางชีวภาพมาแล้วให้ละเอียด ได้ปุ๋ยอินทรีย์จำหน่ายแก่ชาวบ้าน

๔. ระบบแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน ได้ผลลัพท์เป็นน้ำมันดิบและน้ำมันดีเซล

สำหรับขยะที่เหลือจากระบบกำจัดขยะ หรือไม่สามารถใช้การต่อไปได้ จะนำเข้าโรงเตาเผาขยะ ไร้ควันออกมาเป็นถ่านใช้สำหรับเพาะต้นกล้าได้ต่อไป

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้ชาวบ้าน ได้มีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรในดิน สีนในน้ำ รักษา วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตน เนรมิตเกาะยวน้อย ให้กลายเป็นเกาะสวรรค์สำหรับผู้แสวงหาความเรียบง่าย ในชีวิต ดึงดูดผู้คนจากทั่วโลกให้มาพักผ่อนหย่อนใจ และเปิดรับประสบการณ์แปลกใหม่เชิงอนุรักษ์ไป พร้อมๆ กัน โดยเฉพาะหากมาพักโฮมสเตย์กับชาวบ้าน พวกเขาพร้อมจะงูมมือนักท่องเที่ยวออกสำรวจรอบเกาะ

อย่างรู้สึก รู้จริง ซึ่งในปี ๒๕๕๙ โฮมสเตย์เกาะยวน้อยได้รับรางวัล "Asean Tourism Standard 2016-2018" โฮมสเตย์ยอดเยี่ยมมาซิเยน อีกทั้งยังได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถึง ๓ ครั้ง ได้แก่ รางวัลดีเด่น ประเภทองค์กรส่งเสริมและพัฒนา การท่องเที่ยว ปี ๒๕๕๕ รางวัลชุมชนดีเด่น ด้านการจัดการท่องเที่ยว ปี ๒๕๕๐ และรางวัลยอดเยี่ยม ประเภทองค์กรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ปี ๒๕๕๓

เส้นทางเมืองเก่าตะกั่วป่า หลากหลายมรดกวัฒนธรรม งามล้ำทรัพยากรป่าชายเลน สู่ความยั่งยืนวิถีคนเกาะยวน้อย

เป็นเส้นทางที่ไปด้วยมนต์เสน่ห์แห่งความงามของวิถีชีวิต วัฒนธรรม พาไป ทำความรู้จักกับรากเหง้าประวัติศาสตร์ที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งวิถีความเป็นอยู่ การกิน และ สถาปัตยกรรมโบราณงดงาม พร้อมกับอวดโฉมความสมบูรณ์ของทรัพยากรทั้งทางน้ำ และทางบกที่ครั้งหนึ่งเคยถูกทำลายและฟื้นคืนกลับมาด้วยความร่วมมือของชาวบ้าน รวมถึงการอนุรักษ์วิถีประมงพื้นบ้าน เป็นตัวอย่างในการดำรงชีวิตที่เติบโตควบคู่ไปกับ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นับได้ว่าเส้นทางนี้คือจุดหมายที่นักเดินทางหัวใจสีเขียว ควรมาสัมผัส เรียนรู้ด้วยหัวใจตนเองสักครั้ง

Green Experience

เส้นทางเมืองเก่าตะกั่วป่า หลากหลายมรดกวัฒนธรรม
งามล้ำทรัพยากรป่าชายเลน สู่ความยั่งยืนวิถีคนเกาะยาว

จังหวัดพังงา

เส้นทางนี้พาไปเยี่ยมเยือนบ้านอันอบอุ่นของนักอนุรักษ์แห่งพังงา ที่พร้อมใจกันรักษาวัฒนธรรมเก่าแก่ และรวมแรงกันพลิกฟื้นทรัพยากรธรรมชาติที่เคยถูกทำลายให้กลับมามีชีวิตชีวา สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโลกและพื้นที่สีเขียวเท่านั้น หากยังเป็นการสนับสนุนให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และกระตุ้นให้ผู้มาเยือนตระหนักถึงคุณค่าของวิถีธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม และใส่ใจสิ่งแวดล้อม

7 Greens กับเส้นทางนี้

Green Heart

ด้วยหัวใจรักสิ่งแวดล้อมของชาวบ้าน ไม่ว่าจะป็นชาวตะกั่วป่ารักความสะอาด ทั่วเมืองจึงมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม แม่บ้านทอผ้าซาโอรี นำเศษผ้าเหลือทิ้ง และเส้นใยธรรมชาติมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อลดปริมาณขยะ ชาวบ้านทำดินแดงและชาวเกาะยาวน้อยร่วมกันปลูกป่าทุกปี มรดกสีเขียวของพวกเขาจึงมีมูลค่าสูงขึ้นทุกวินาที ภายใต้ร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ และน้ำใสบริสุทธิ์ในท้องทะเล

Green Logistics

สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีการจัดสรรพาหนะที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมไว้ให้บริการ อาทิ เมืองเก่าตะกั่วป่า และเกาะยาวน้อย สามารถเช่ารถจักรยานปั่นเที่ยวเองได้ และมีรถส่งแถวบริการขนส่งผู้โดยสารได้ทีละหลาย ๆ คน เป็นลดการใช้พลังงานไปในตัว ชาวบ้านบ้านทำดินแดง มีพืชผักสวนครัว และบ่อเลี้ยงปลาในรั้วบ้าน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตสด ๆ มาประกอบอาหารได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองพลังงานเพื่อออกเดินทางไปหาวัตถุดิบข้างนอก

Green Attraction

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ เป้าหมายหลักของทุกสถานที่บนเส้นทางนี้ ตัวอย่างที่โดดเด่นคือ เกษะยาวน้อย กับนโยบายการรักษาความสะอาดที่เข้มงวด มีการจัด Big Cleaning Day ทุก ๑๕ วัน กำจัดขยะโดยเปลี่ยนของเสียเป็นพลังงานทดแทน ยึดวิถีประมงพื้นบ้านเพื่อความยั่งยืนของสัตว์น้ำ และท่องเที่ยวทะเล ส่วนด้านเกษตรกรรมมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเป็นตัวอย่างวิถีวนเกษตรให้กับนักท่องเที่ยว

Green Activity

บ้านท่าดินแดง มีกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์มากมาย เช่น จุดเรียนรู้ฝึกไฮโดรโปนิคส์ และนั่งเรือคายัคชมระบบนิเวศของป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนที่เกษะยาวน้อย มีกิจกรรมตามรอยชาวประมงและเกษตรกรบนเกาะที่ทำให้เข้าใจถึงวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติ

Green Community

ชาวเมืองเก่าตะกั่วป่ามีการอนุรักษ์วิถีดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น มีการเปิดบ้านให้เข้ามาเรียนรู้วิธีการทำขนมเต้าส้อ ขนมผิง จัดตั้งชมรมชาวป่าฝั่งทะเลอันดามัน เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมบาป่าด้านการแต่งกายและอาหาร รวมถึงชาวเกษะยาวน้อยพร้อมใจกันเป็นเจ้าบ้านที่ดีพานักท่องเที่ยวไปสัมผัสวิถีชีวิตของตน ให้ข้อมูล และแบ่งปันความรู้อย่างเต็มใจ ทั้งนี้เพื่อมอบประสบการณ์แปลกใหม่ที่มีคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยวทุกคน

Green Service

ชาวบ้านบ้านท่าดินแดงรวมกันจัดอาหารพื้นถิ่นให้นักท่องเที่ยวโดยคัดสรรวัตถุดิบจากธรรมชาติ ผลผลิตรอบหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็น ผักไฮโดรโปนิคส์ ไข่ไก่ออร์แกนิก และปลาเลี้ยงเองไว้บริการที่สวนมะพร้าวบ้านนา เกษะยาวน้อย มีการนำมะพร้าวที่เก็บจากต้นสด ๆ รวมถึงผลไม้มากมายมาให้รับประทานอย่างชื่นใจ มั่นใจในความปลอดภัยได้ เนื่องจากไม่ใช้สารเคมีใด ๆ ตลอดกระบวนการผลิต

Green Plus

เกษะยาวน้อย มีกิจกรรมปลูกป่าชายเลนให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมได้ทุกเมื่อ นักท่องเที่ยวสามารถคืนประโยชน์กลับสู่สังคมได้โดยการปฏิบัติตามข้อตกลงของชุมชน เช่น ไม่ทิ้งขยะในหมู่บ้าน คัดแยกขยะจากต้นทาง ไม่เก็บเปลือกหอย ปะการัง และทำลายสิ่งแวดล้อม ร่วมเป็นพลังเล็ก ๆ ส่งต่อให้กับนักท่องเที่ยวคนต่อไปในการแต่งแต้มโลกใบนี้ให้มีพื้นที่สีเขียวมากขึ้น

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

อำเภอตะกั่วป่า

ท่องเที่ยวชมเมืองเก่าตะกั่วป่า
คุณเพ็ญศรี จิตรประสาธน์
☎ ๐๙ ๖๖๓๖ ๑๒๗๔
คุณศิริพร จึงสกุล
☎ ๐๙ ๓๕๘๓ ๙๔๒๑
คุณเอกสิทธิ์ เอียบสกุล
☎ ๐๙ ๕๙๓๒ ๙๔๖๒

ร้านเด็กคือแม่เอารี
คุณอติพร พฤกษ์นันต์
☎ ๐ ๗๖๔๒ ๕๓๑๓

ชมรมลูกแม่แบบเจ้าเก่า
คุณกัญญา ว่องสกุล
☎ ๐๘ ๗๒๖๕ ๒๑๙๐

ชมรมชาวบาบ้านฝั่งทะเลอันดามัน
อาจารย์จันทร์ นรินทาวโรดม
☎ ๐๘ ๑๗๑๙ ๐๒๒๔
email : babajarin@gmail.com

ศูนย์ท่องเที่ยวซาโฮรี
คุณภวพ สาครพานิช
☎ ๐๘ ๗๔๐๕ ๘๓๓๕
☐ saorifort.sunamithailand
● mayagotami@gmail.com

อำเภอท้ายเหมือง

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านท่าดินแดง
คุณห่าปิติน วาหะรักษ์ (ประธานกลุ่ม)
☎ ๐๘ ๖๒๗๓ ๐๘๒๓
คุณปฎิพัทธ์ วาหะรักษ์ (ผู้ประสานงาน)
☎ ๐๘ ๕๔๔๓ ๓๕๓๙
☐ Thadindaeng community
khaonayak tour / กลุ่มท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์บ้านท่าดินแดง
หมายเหตุ : หากมาเป็นหมู่คณะ
ควรติดต่อล่วงหน้า

อำเภอเกาะยาว

ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
โดยชมรมเกาะยาว
โดยสภาเรือ ราษฎร์ (ประธานชมรม)
☎ ๐๘ ๑๙๖๘ ๐๘๗๗
คุณดุสิต บุตรตรี (ผู้ประสานงาน)
☎ ๐๘ ๖๙๔๒ ๗๙๕๙
● dusit999@hotmail.com ,
bangmee1@hotmail.com
หมายเหตุ : หากมาเป็นหมู่คณะ
ควรติดต่อล่วงหน้า

กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านท่าเขา
(ตำบลตากท่าเขา)
คุณสาปิยะห์ บุญไช้ (ประธานสัมพันธ์)
☎ ๐๘ ๙๒๙๕ ๖๓๒๒

บ้านเกษตรอินทรีย์
คุณเดชา เรืองสมุทร
☎ ๐ ๗๖๕๙ ๗๒๘๐

สวนมะพร้าวบ้านนา
คุณอุสัน บัวทอง
☎ ๐๙ ๕๐๗๒ ๑๒๖๓

ตัวอย่างที่พักในเส้นทางนี้ อำเภอตะกั่วป่า

คาบา เดอ สافلอร่า แพทลิก
☎ ๐ ๗๖๔๒ ๘๙๙๙
☎ ๐ ๗๖๔๘ ๖๒๘๑
☐ www.casadelaflorea.com
● info@casadelaflorea.com

แพทลิก ลากูน่า รีสอร์ท
☎ ๐ ๗๖๔๒ ๗๘๘๘
☎ ๐ ๗๖๔๘ ๕๒๐๓
☐ www.khaolaklaguna.com
● rsvn.khaolaklaguna@yahoo.com

เดอะ สโรจิน
☎ ๐ ๗๖๔๒ ๗๕๐๐-๔
☎ ๐ ๗๖๔๒ ๗๕๐๖
☐ www.sarojin.com
● info@sarojin.com

อัสปสา ปิซ รีสอร์ท แอนด์ สปา
☎ ๐ ๗๖๕๘ ๔๔๔๔
☎ ๐ ๗๖๕๘ ๔๔๔๕
☐ www.apsarakhaolak.com
● rsvn@apsarakhaolak.com

อำเภอท้ายเหมือง

เขาสัก เมอร์ลิน รีสอร์ท

- ☎ 0 7652 8300
0 7655 5300
- ☎ 0 7654 3360
- 🌐 www.merlinphuket.com
- ✉ khaolakmerlin@merlinphuket.com

อำเภอเกาะยาว

พาราไดซ์ เกาะยาว

- ☎ 0 7658 4450
0 7658 4455
- 🌐 www.paradise-kohyao.com
- ✉ res@paradise-kohyao.com

ซิกเซ้นส์ ยาวน้อย

- ☎ 0 7651 8500
- 🌐 www.sixsenses.com/resorts/yao-noi/destination
- ✉ reservations-yaonoi@sixsenses.com

อนิ วิลล่า ไทยแลนด์

- ☎ 05 6573 7629
- 🌐 www.anivillas.com/destinations/thailand

เคปคูดู เกาะยาวน้อย

- ☎ 0 7655 2600
0 7655 2603
- 🌐 www.capekuduhotel.com/th
- ✉ reservations@capekuduhotel.com

โฮมสเตย์เกาะยาวน้อย

- ☎ 0 7655 7544
05 6568 0877

ร้านอาหารแนะนำ อำเภอตะกั่วป่า

อิม อิม

- ☎ 0 7655 3058
- 🕒 วันอังคาร - วันอาทิตย์
เวลา 11.00 - 21.00 น.

ไว้ เมือง เสง

- ☎ 0 7657 1012,
05 7583 3023
- 🕒 ทุกวัน เวลา 05.00 - 21.00 น.

สามสีซีฟู้ด

- ☎ 05 5583 8267
- 🕒 ทุกวัน เวลา 11.00 - 21.00 น.

อำเภอเกาะยาว

บ้านช้าง รีสอร์ทออร์แกนิก แอนด์ บาร์

- ☎ 06 9552 6666
- 🕒 ทุกวัน เวลา 10.30 - 00.00 น.

บูมบู๊ รีสอร์ทออร์แกนิก

- ☎ 0 7655 7575 ต่อ 212
- 🕒 ทุกวัน เวลา 11.00 - 22.00 น.

โรตีสายเกาะ

- ☎ 05 5555 5552
- 🕒 ทุกวัน เวลา 10.00 - 21.00 น.

สวนริมทะเล เกาะยาวน้อย

- ☎ 05 5670 4955
- 🕒 ทุกวัน เวลา 11.00 - 19.00 น.

จัดทำโดย

กองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน

เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ Contact Center ๑๖๗๒

อีเมล: 7greens@tat.or.th

เว็บไซต์: <http://7greens.tourismthailand.org>

Facebook: 7 Greens...ท่องเที่ยวสดใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

100% Eco Fiber & Soy Ink